

Auto ▶23

Genfi autonäituse maiuspalad

Marek Strandberg ▶12

Mulle annab materiaalse kindlustatuse vabadus mõelda, mitte vastupidi.

Strandberg kutsub poliitikut, kelle hulka ta nüüd isegi kuulub, poliitloomadeks, sest poliitiline käitumine ühiskonnas sarnaneb võimu hoidmisega ahvikarjas.

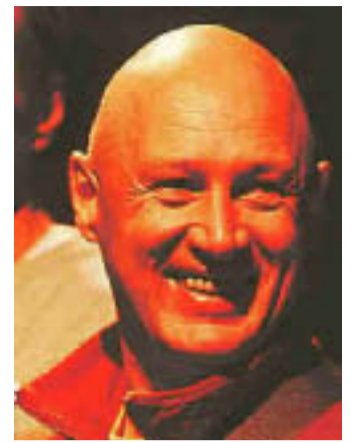
Luubi all ▶8-11

Tallinna Linnahall libisemas Tallinki tasku

Vaatlus ▶14-15

Naftamiljardid Hugo Chavézi sotsialismi teenistuses

Puhkepäev

Päikeseline kevad Urbide kontserdilt

Äp2

Nädalavahetus

9.-11. veebruar 2007 | nr 48 (3299) | 19 kr

Vaidlus. Toomas Lumani firma keelab Kuld Lõvi nime kasutamise aastaid tegutsenud kuulsal Pärnu trahteril.

Luman võttis nime Kuld Lõvi trahterilt

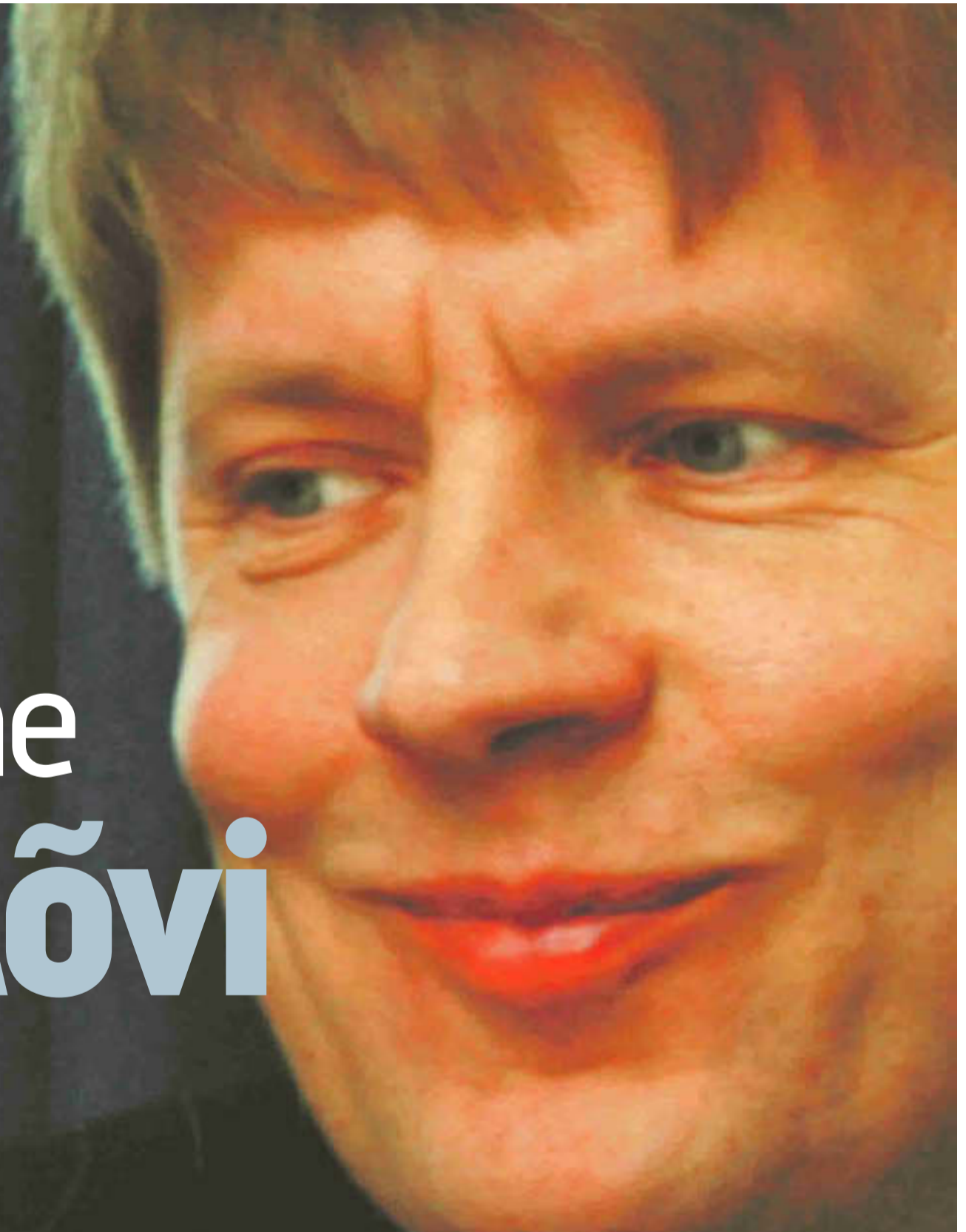

Foto: Raul Mee

Arco Vara osav vangerdus Kodukoldes

Kinnisvaraarendaja Arco Vara loobus sügisel Kodukolde elurajooni elanikelt korteri eest lisaraha küsimast, kuid leidis kokkuhoiduks teise osava viisi – kasutas kortermajades odavaid aknaid-uksi. ▶6

Euroopa Keskpank tõstis taas intressi

Eile tõstis Euroopa Keskpank eurolaenu baasintressi 0,25 protsendipunkti võrra, 3,75 protsendini, mis on viimase viie aasta kõrgeim. Põhjenduseks tõi keskpank "robustse laenamise" eurosoonis. ▶7

▶ Ülle Suurhans-Pohjanheimo koos abikaasaga eile kohtus.

Eliiträtsep hädas maksuvõlaga

Presidendiproua Evelin Ilvese ihurätsep Ülle Suurhans-Pohjanheimo ja tema abikaasa on küll ära teinud maksupettu-

se eest määratud ühiskondliku töö tunnid, kuid 1,6 mln kroonise võla maksmiseks said nad eile aasta ajapikendust. ▶3

LISAKS

aripaev.ee

Millised olid eelmise aasta parimad reklaamid? ▶loe ja vaata pilte täna kell 12.00

5 PÄÄEV

Äp JÄI SILMA nädal Meelis Mandeli pilgu läbi

Euro või viisavabadus

Juba reede algas hästi. Eesti hinnatuima ajakirjandusuhinna võidab Äripäeva ajakirjanik Kadi Heinsalu looga, mis rääkis korteriosijatelt kavalalt raha juurde küsida tahtnud Arco Varast. Öösel võtab USA Senat vastu seaduse, mis võimaldab Eesti kodanikel mõne aasta pärast viisavabalt Ühendriikidesse reisida. Nüüd jääb üle vaid põnevusega oodata, kumb tuleb meile varem, kas euro või viisavabadus.

Keskerakond parim

Pühapäev on valimiste päev. Pähe tikub mõte, et Keskerakond on parim, mis Eestiga kunagi juhtunud on. Olukorras, kus kohalikud venelased peavad Reformierakonda suisa fašistlikuks organisatsiooniks, on Keskerakond kõige mõistlikum puhver protestivate muulaste häälte kogumisel. Nüüd ei pea kapo oma aastaraamatu kordustrukki välja andma, kus valitsusse saanud Konsultatsioonierakond on välja tsenseeritud.

Tõenäoliselt moodustab Andrus Ansip paariks aastaks koalitsiooni IRLi ja sotsidega, misjärel taas Keskerakonnaga lepe tehakse. Et üksteisega hirmutades enamushääled järgmistel valimistel taas kokku saada. Meie maskuliinne poliitikutepere sõlmib koalitsiooni liite nagu soovides kartmatult üle astuda õhtumaades tavaks olevast monogaamsusest perekonnatavast. Heal poliitikul on ikka mitu partnerit. Ilma karistusest.

Tähtis on ajastus

Aga Rahvaliidust on kahju. Enesehävituslik tegevus viimasel aastal kandis vilja. Ei osanud nad oma tempudeks ka hetki valida nagu näiteks

Sakala keskuse omanik Peeter Rebane. Tänavuse aasta parima suhtekorralduste kandidaadiks ongi kindlasti esmaspäeval alanud Sakala keskuse lammutamine. Ja üllatus-üllatus: kedagi enam see ei huvitagi. Kõige tähtsam on õige ajastus, lausus juba Tallinna Olümpiapurjespordikeskuse juht Raimo Kägu, kui alustas odavmüügikampaaniat erastamisel olevas TOPis.

Teisipäev läheb ajaluku päevana, mil lätlased tegudele asusid. Tähelepanuväärne, et Läti valitsuse majanduse jahutamise kava pole sedakorda eestlastelt maha viksitud, pigem tasuks üht-teist siin meilgi üle võtta. Näiteks arvestada vaid laenuaotleja legaalselt tulu. Huvitav, mida tarbimisläenude buumi tekitanud BIG, kes kasutab käendajate ja tagatiste süsteemi, sellest arvab.

Hispaania Keilast odavam

Kolmapäeval löön käed oma majja Hispaania karniisivalgustite ostuks, mis isegi koos transpordikuluga tulevad odavamad kui Keilast toodetud. Mõni tund hiljem saabub uudis, et Stora Enso sulgeb 100 töötajaga Sauga saeveski.

Hakkab kätte jõudma see kardetud päev, mil välisinvestorid sulgevad siia loodud tehaseid. Midagi pole teha, Hiinas on tootmiskulud Eesti omadest vaid viiendik. Selles valguses tasuks võõrtöölise vabalt riiki lubamisega veidi oodata, sest töökäsi peaks taas vabaks jääma.

Eile kinnitas lahkuv valitsus 1,8 miljardi kroonise kava, et Eestisse meelitada turiste, kellelt soovitakse omakorda 18 miljardi krooni siia jätmist. Muljet avaldav tootlus! Peab meelde jätma, et nelja aasta pärast number üle kontrollida. Mitte ei usu praegu.

No oli meelde jääv nädal. Nagu laulusalmsis: "Veider maailm, veidrads inimesed sees". Õnneks.

Heal poliitikul on ikka mitu partnerit. Ilma karistusest.

Äp NÄDALA FOTO

Lilled kõige kaunimale

Eile lilleputkast öied kõige kaunimale ostsin. Ostsin nelgid, lisaks tordi, mõtlen ikka kaunimale. Õhtul šampust kokku lööme, teineteise kaissu poeme – nii et armastust jääb üle.

Foto: Andras Kralla

Äp ÄRA MAHA MAGA

ESMASPÄEV

► Statistikaamet avaldab eelmise aasta neljanda kvartali sisemajanduse koguprodukti statistika

TEISIPÄEV

► Ilmub Äripäeva Auto erileht
► Europarlamendis on hääletusel erand, mis lubaks Eestis toodetud ja turustatavale piimale 2,5protsendist rasisaldust ka pärast 30. aprilli 2007

KOLMAPÄEV

► Jõhvis toimub Eesti Kaubandus-Tööstuskoja venekeelne koolitus "Kuidas leida ja kasutada tööstusomandi-alast infot?"
► Eesti Väliskaubanduse Liit korraldab Põhjamaades kontakte otsivatele ettevõtjatele koostamise oma Norra ja Taani esindaja Helle Sundergaardiga
► Äripäeva teeninduskvaliteedi arengukonverents Tallinnas Olümpia hotellis
► Äripäeva seminar "Millised

järgmisel nädalal

on ettevõtte püsiva edu võtmed?"
► Ilmub Äripäeva eriväljaanne Konverentsiturism
► Tallinna linnavalitsuse istung
► Tartu linnavalitsuse istung

NELJAPÄEV

► Eesti Väliskaubanduse Liidu seminar "Riskikapitali olemus ja võimalused Eestis"
► Statistikaamet avaldab ettevõtluse neljanda kvartali statistika
► Tallinna linnavolikogu istung

REEDE

► Eesti Standardikeskuse koolitus "Integreeritud juhtimissüsteem"
► Äripäeva seminar "Kuidas suurendada firmade ekspordipotentsiaali?"
► Statistikaamet avaldab majutuse jaanuarikuu statistika

PÜHAPÄEV

► Soome parlamendi valimised

Äp LUGEJA ARVAB

Spekulandid hülgasid kinnisvara

► Kinnisvaraturg on liikumas stagnatsiooni poole, mõni nimetab seda ilusasti stabiliseerumiseks. Inimesed, kes oleks võimelised ostma, ei tee seda, sest hinnad ei ole põhjendatud.
► Võttes arvesse viimaste aastate meeletut tõusu, võib küll öelda, et suurel osal spekulantidel pole midagi kaotada isegi siis, kui hinnad peaks 2-3 korda kukkuma. Nemad saavad oma raha tagasi. Mäletan hästi, kui Kaarli tänava uues majas müüdi 17 000 kr/m² ja Lootsi ning Admiralimajas oli umbes sama tase. See-ga kukkumisruumi on.

aripaev.ee

Hansa Liisingu vaese mehe autoliising

► See, kes odavam auto ostab, ei pruugi sellepärast veel vaene olla, eriti veel mujal maailmas. Eestis läheb ilmselt veel aega, enne kui kalli autoga eputamine ära kaob.
► Enam ei peagi siis noorepelaenuga BMWd ostma.

Tuiksoost võib saada Rahvaliidu uus juht

► Ei tea, kas nüüd tulevad pagunitega joped?
► Ester Tuiksoo on kindlasti parem kui Villu Reiljan. Erakonnal võib veel tulevikku-gi olla, aga soovitav on pigem Keskerakonnaga ühineda.
► Ma soovitan Rahvaliidul ses osas küll üsna mitu korda järele mõelda. Milline oli Rahvaliidu tulemus nendel valimistel? Vastus küsimusele peaks ühtlasi olema Rahvaliidu valija hinnang eelnimetatud ministrile. Mõelge, härrad-prouad, hästi järele.

Äp NÄDALA VÕITJA

Peeter Rebane ▲

Võttis vaikselt Sakala keskuse maha

See, kuidas ASI Uus Sakala omanik ning meelelahutus-ärimees Peeter Rebane Sakala keskuse lammutamise ajastas, on nagu PR-õpikust maha kirjutatud. Vaikselt, ilma ette teatamata, päev pärast valimisi kopp sein ja lammutamisevastaste nõrk

protestihäälele jäi märkamatuks – kõigil oli targematki teha. Täna on keskus peaaegu et maatas ja Rebasel viimased tõkked oma uue kobarkino-konverentsikeskuse püstipanekult kadunud. Ja mitte üks koer ei haugu.

Äp NÄDALA KAOTAJA

Tõnu Järv ▼

Halb teade omanikelt

Stora Enso Sauga ja Paikuse saeveski juhile Tõnu Järvele tuli kolmapäeval külma dušina soomlastest omanike otsus Sauga tehas kinni panna. Järv peab nüüd juunikuuks sada inimest koondama ning otsa vaatama ka teistele kontserni Eesti ettevõtete tööta-

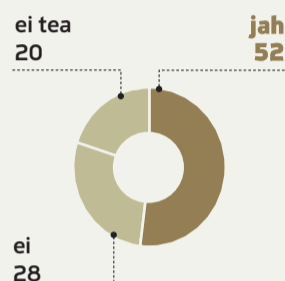
jatele, kes küsivad: kas Sauga jääb ainsaks? Toorainepuudus võib varsti sundida uksi sulgema ka teisi puiduettevõtteid, eriti välismaistesse kontsernidesse kuuluvaid – nende pidamine ei ole omanikele enam kasulik.

Äp GALLUP

Kas Eesti naine töötab liiga palju?

▶ vastanute osakaal, %

küsimusele vastas 233 aripaev.ee lugejat

Allikas: aripaev.ee

Ei Ei tööta. Kõik on absoluutselt sinu enda teha. Kui Eesti naisele keegi ütleb, et ei saa kuskile liikuda, mehed on risti-rästi ees, siis minu arust on kõik naise enda kätes. Me lihtsalt oleme töökad inimesed oma loomult. Siin ei ole mitte midagi teha. Mind näiteks ei aja keegi hommikul piitsaga tööle. Tulen vabatahtlikult ja rõõmuga.

▶ Anne Samlik, Estravel ASI tegevjuht

JAH Naised töötavad pigem palju kui vähe. Tundub, et naised tahavad saada liiga palju võrdseks meestega. Kuigi bioloogiliselt nad seda minu arust ei ole ja see on väga hea. Mul oleks parem meel, kui uuring tõestaks, et Eesti naised on kõige paremad emad või neil on rohkem lapsi. Need on väärtused, mis on äärmiselt olulised ja millele liiga vähe tähelepanu pöördetakse.

▶ Oleg Shvaikovskiy, Norby Telecom ASI juhatuse liige

JAH Eesti naine on väga kohusetruu ja tubli. Ta võiks teadvustada endale, et võib rohkem nina krimpsutada ja oma õiguste eest seista. Mehed vahel kuritarvitavad naisi, see on küll õige. Täitsa usun, et nad on töökaimad Euroopa Liidus.

▶ Mart Aare, Parex Kindlustuse Eesti filiaali juht

▶ Ülle Suurhans-Pohjanheimo koos abikaasaga eile kohtus.

Foto: Andras Kralla

Kohus Ühiskondlik töö tehtud

Eliiträtsep palus kohtult ajapikendust

Maksupettuses süüdi mõistetud presidentiproua Evelin Ilvese ihurätsep Ülle Suurhans-Pohjanheimo ja tema abikaasa on makseraskustes.

Nad on maksupettuse eest määratud 900 tundi ühiskondlikku tööd Kaagvere erikoolis küll ära teinud, kuid välja mõistetud 1,6 miljonit krooni on riigile endiselt maksmata, ehkki esimese 200 000 krooni tähtaeg oli eelmise aasta lõpus.

Eile otsustas kohus rahuldada moekunstniku ja tema abikaasa Hannu Tapani Pohjanheimo taotluse, millega nad soovivad raha tagasimaksimiseks aasta pikendust.

Šiki leopardimustrilise kostüümiga kohtusse tulnud Ülle Pohjanheimo oli kohtus ajakirjanduse kohalolu nähes ärritunud. Tema soomlasest abikaasa üritas kehaga naist fotograafi eest varjata.

“Lõpetage ära, aitab juba küll. Kas ma oleks ehk pidanud midagi säravamat selga panema?” ärritus Pohjanheimo. Kuldsete kätega moekunstnik on õmmelnud kauneid tualette kogu Eesti eliidile, sh vabariigi esimesele leedile Evelin Ilvesele.

Eile selgus kohtus, et Pohjanheimod on makseraskustes ja raha tagasimaksimine käib üle jõu. Nimelt on Pohjanheimod alates 2005. aasta juunist ära maksnud vaid 50 000 krooni.

Ühiskondliku tööna andis Ülle Pohjanheimo Kaagvere tütarlaste erikoolis tüdruku-

Äp TAUST

- ▶ Ülle ja Hannu Tapani Pohjanheimo jäid 2005. a mais süüdi maksupettustes.
- ▶ Kohus määras neile ühe aasta ja kolme kuu pikkuse vangistuse, mis asendati 900 tunni ühiskondlikult kasuliku tööga.
- ▶ Pohjanheimod võltsisid OÜ Eespert juhatare liikmetena 1997. aasta jaanuarist kuni 1998. aasta septembrini firma nimel arveid. Võltsimise eesmärk oli Eesperti maksukohustuse vähendamine ja maksude arvel kasu lõigata.

tele käsitöötunde, Hannu Tapani tegi abitöid. Kohtu ja asjaosaliste endi sõnul jäi kool nende tehtuga väga rahule.

“Terve see aasta on meie energia kulunud selle 900 tunni ühiskondliku töö täitmisele. Meil pole olnud võimalik 200 000 krooni maksta,” ütles Ülle Pohjanheimo kohtus.

Kohtuniku küsimusele, millal ta suudab kohtuotsusega riigile sissenõutud raha tagasi maksta, vastas Pohjanheimo: “Ma ei kujuta ette. 2008. Me ei oska lubada.”

Ta lisas, et maksu- ja tolliameti ettepanek neile oli, et Pohjanheimod maksaksid kuus 30 000–40 000 krooni. “Ma ei oska sellisest palgast undki näha,” kostis Pohjanheimo.

Ülle Pohjanheimo töötab enda sõnul osalise tööajaga disainerina, Hannu Tapani aga sootuks harva ühes ekspordifirmas konsultandina.

Kadri Jakobson

Meedia Taganes viimasel hetkel Kruuda loobus telekanali ostust

Oliver Kruuda suur-omanduses olev AS Kalev taganeb veebruaris sõlmitud lepingust, millega Kalevil oli võimalus omandada 100% Eeter TV emafirma ASI Santenor aktsiastest.

Seoses lepingust taganemisega ei omanda Kalev osalust ASis Santenor, teatas Kalev börsile.

Kalev sõlmis 9. veebruaril 2007 lepingu, millega pidi omandama Santenori 100% osaluse. Santenori aktsionärideks on investeerimispankur Rain Lõhmus LHV Grupi kaudu ja Rene Killandile kuuluv osühing Bravo One.

Aktsiate müügihind sõl-

tus Santenori majandustulemustest, müügilepingus määratud tingimustel oli Kalevil õigus ühe kuu jooksul lepingust taganeda. Kalev teatas müüjale lepingust taganemisest kolmapäeval, seega kaks päeva enne tähtsaja kukkumist.

Santenori peamised tegevusalad on televisiooni-programmide tootmine ja produtseerimine, audio- ja audiovisuaalsed teenused ning meediavahendus.

Eeter OÜ on Santenori tütarfirma.

Telekanal Eeter alustas tegevust eelmise aasta novembris. Eeter on suunatud peamiselt nooremale vaatajaskonnale.

aripaev.ee

INTERNET

Tallinna lennujaam sai tasuta WiFi

Alates märtsist on Tallinna lennujaama terminalis traadita internetiühendus kõigile tasuta. Veebruaris toimunud pilootprojekti käigus kasutas tasuta WiFi ligi sada inimest päevas.

LENNUNDUS

Estonian Air liisib ühe lennuki juurde

Estonian Air hakkab lendama Viini ning suurendab lennukiparki, lisades ühe Boeing 737-500 lennuki, teatas firma. Viini hakkab Estonian Air lendama alates juunist.

DeLonghi innovatiivse tehnoloogiaga Magnifica seeria täisautomaatne kohvimasin – Itaalia algupärane kohvikustiil kombineeritud kaasaegse mugavusega. Ühe nupulevajutusega sobiva kangusega aromaadne Espresso, hõrk Automatic Cappuccino, Caffe Latte või Latte Macchiato.

EAM4000

EAM4500

MAGNIFICA

Edasimüüjad: Tallinna Kaubamaja AS, Gonsiori 2, Tallinn ja Riia mnt 1, Tartu; TOP Seadmed OÜ, Roopa 2, Tallinn, tel 641 2373, www.seadmed.ee; Omega Kodumasinad, www.omega.ee; Kodumasinakeskus, Võru tn 79, Tartu, tel 736 6104. Maaletooja: East Trading Eesti OÜ, info@upo.ee

TESTIVOITJA 2007

DeLonghi Living innovation

4

UUDIS

Luman jätab tuntu

► Pärnumaa ettevõtja Aivo Karu talle kuuluva trahteri Kuld Lõvi ees. Karu avas trahteri uuesti tänava veebruaris.

Foto: Pärnu Postimees/Scanpix

Lumani firma Nordecon registreeris Kuld Lõvi kaubamärgi enda nimele

Äp
Ralf-Martin Soe
ralf-martin.soe@aripaev.ee

Kuulsa trahteri Kuld Lõvi omanik Aivo Karu süüdistab suurärimees Toomas Lumani identiteedivarguses, Lumani väitel üritab Karu teda šantažeerida.

Pärnumaa trahteri Kuld Lõvi omanik Aivo Karu sai hiljuti ASi Nordecon esindajalt Reet Saksalt advokaadibüroost Raidla ja Partnerid nõude lõpe-

tada kaubamärgi kasutamine. Kaubamärk on 2006. aasta lõpu seisuga registreeritud patendiametis ainuõiguslikult Nordeconile, mille juhatuse esimees on Toomas Luman.

Luman tõrjub süüdistusi ebaeetilises

“Identiteedivarguse eesmärk on panna Eesti rahvale enam kui 200 aasta jooksul müllu salvestunud legendaarse meelelahutuskoha nimi oma uuele Tallinna hotellile,” kommenteeris trahteri omanik Ka-

ru. Mehe sõnul on Pärnumaal asuv kõrtsihoone kaheksa aasta jooksul valdavalt kandud nime Kuld Lõvi. Seda nii eesti, vene kui ka saksa keeles. Hoone on samuti 1998. aastast muinsuskaitse all nimega Kuld Lõvi.

“Meie oleme olnud täiesti eetilised, me ei ole kellegi kaubamärki üle võtnud. Üle saab võtta seda, mis kellelegi kuulub,” kommenteeris Nordeconi juhatuse esimees Toomas Luman.

Luman rääkis, et nad lasid

äärmise hoolega teha juriidilise analüüsi, et nad kedagi patendiga ei riivaks. “Kontrollisime isegi seda, et patent ei riivaks Tallinnas esimese Eesti Vabariigi ajal tegutsenud hotellrestorani Kuld Lõvi ega Tartu samanimelise restorani Kuld Lõvi omanike pärijaid.”

Kaubamärgivaidlus jõuab tõenäoliselt kohtusse

Lumani sõnul üritab Karu teda hoopiski šantažeerida. “Ta (Aivo Karu – toim.) on alles hiljuti selle trahteri avanud, enne oli

see käibest väljas. On võimalik, et ta polegi üritanud Kuld Lõvi kaubamärki pidada, ainult selle peal äri ajada.”

Luman kinnitas, et nad ei allu väljapressimistele ega katse loobuda õigusest kaubamärki ainuisikuliselt kasutada.

Igatahes triivib juhtum kohtusse. Karu suhtles ka nõude esitanud advokaadibüroo Raidla & Partnerid esindajatega, kes ütlesid, et nemad lähivad asjaga kohtusse ja las kohtus otsustab.

Muu hulgas kuulub Raidla & Partnerite juhatuse esimees Jüri Raidla ka Nordeconi nõukogusse.

Trahteri omanik lubab nime ka teistel kasutada

Karu sõnas, et teda ei häiri, kui teised kasutavad kaubamärki Kuld lõvi, näiteks on nad kokku leppinud ühiselt nime kasutamises Pärnumaal asuva Kuld lõvi elamurajooniga.

Aga oma trahterit sooviks Karu endise nimega edasi pidada.

Äp TSITAAT

Me ei ole kellegi kaubamärki üle võtnud. Üle saab võtta seda, mis kellelegi kuulub.

Toomas Luman, Nordeconi juht

Äp NUMBER

2017.

► aastani on Nordecon enda nimele registreerinud ainuõigused kaubamärgile Kuldlõvi ja selle juurde kuuluvale lamavat lõvi kujutavale kaubamärgile. Firma plaanib seda kasutada Tallinna ehitatava uue hotelli nimena.

Äp KOMMENTAAR

Kuna enamikule eestlastele seostub nimega Kuldlõvi Pärnu trahter, tundub kaubamärgi ülevõtmine ebaeetilisena. Kahtlusväärst lisab see, et Nordeconi juhid on juhikohetadel eetilisele äri- ja ettevõttepööravas kaubanduskoojas. Merle Rihma, Mainori Kõrgkooli äri- ja ettevõtte õppejõud

trahteri nimeta

Äp MIS ON MIS

Kuld Lõvi trahter

- Asub Pärnu külje all, samal kohal on kõrts asunud viimased paarsada aastat.
- 1998. aastast muinsuskaitse all nimega Kuldlõvi.
- Nõukogude ajal kogu Eestis tuntud peokoht.
- Pärast taaseseisvumist on töötanud pausidega, aegajalt pankrotistunud ja siis jälle ellu ärrganud.
- Pärnu TÜ müüs trahteri 90ndate keskel Aivo Karule.
- Karu müüs Kuldlõvi maha 2001. aastal.
- 2004 sügisel panid uued omanikud koha 11,5 mln kr eest müüki.

- Jaanuaris kirjutas Pärnu Postimees, et Karu plaanib üle kahe aasta müügis olnud trahteri osta ja taas avada.
- Trahter avati taas veebruaris.

AS Nordecon

- Juhatuses esimees Toomas Luman.
- Omanikud Toomas Luman, Egon Mats, OÜ Luman ja Pojad, OÜ Investar.
- Nõukogu liikmed: Meelis Milder, Jüri Raidla, Egon Mats, Mait Schmidt ja Liivi Luman.
- Tegeleb mh kinnisvara projekteerimise, ehitamise ja haldamisega.

Äp ÜKS KÜSIMUS

Kas kaubamärgi ülevõtmine on levinud tegevus?

Ei saa öelda, et tegemist oleks laialt levinud tegevusega, kuid aegajalt siiski juhtumeid on.

Selliste juhtumitega tagantjärele võitlemine on tihedalt lootusetu ja alati kulukas.

Tuletame meelde näiteks ajakirjandusest läbi käinud Lidl'i ja Säästumarketi vaidlust, mis lõppes küll kohtulahendita, Lidl'i eelistas turult taanduda.

Seetõttu paneb patendiamet alati ettevõtjatele sü-

damele, et nad ei jäta oma kaubamärke kaitseta. Riskid on maandatud, kui kõigepealt esitada kaubamärgi registreerimise taotlus, soovitatavalt oodata ära ka kaubamärgi registreerimine ning alles seejärel tutvustada oma kaubamärki avalikkusele.

Lisaks on võimalik asjast huvitatul vaidlustada registreering kohtus.

Eve Tammaru, patendiameti infosakonna teabetalituse juhataja

Nimest ilmajäämine ähvardab ka elurajooni

Toomas Lumani firma on esitanud nimest loobumise nõude ka kinnisvarafirmale, kes arendab Pärnumaal Kuldlõvi elamurajooni.

Viiburi Kinnisvarale on esitanud analoogilise nõude ASI Kuldlõvi nimel neid esindav advokaadibüroo Raidla & Partnerid, kommenteeris Kuldlõvi elamurajooni Pärnumaal arendava Viiburi Kinnisvara juht Virve Pichen.

Kui Nordecon sai ainuõigusliku patendi restorani ja

hotelli klassis nime kasutamiseks, vaidlustas patendiamet sama nime taotluse kinnisvara klassis ainuõiguslikuks kasutamiseks.

Picheni sõnul on nad vaidlustanud Kuldlõvi kaubamärgi registreerimise tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Ta lisas, et loomulikult tahavad nad elamurajooni arendust Kuldlõvi nime all jätkata.

Luman kinnitas, et nemad üritavad kinnisvara klassis ikkagi ainuõiguslikku patenti saada.

Suurim valik

ja profimad nõustajad!

Mustamäe tee 46

ThinkPad® **lenovo**

Suurim valik ThinkPad ja Lenovo tooteid ning professionaalse koolituse saanud nõustajad. Elioni ja EMT Mustamäe Äriteeninduses Mustamäe tee 46.

Sülearvuti ThinkPad T60

Intel Core 2 Duo T5500 protsessor, 14,1" XGA laiekraan, 2x512MB operatiivmälu, 80GB kõvaketas, DVD dual layer kirjutaja, Bluetooth, sõrmelugeja, WLAN, LAN, PCMCIA, ExpressCard, Windows Vista Business, skannindaavia klaviatuur, 3 aastat garantiid

Kuumakse 36x698 kr
jäakväärtus 10%

Hind kohe välja ostes

21 990 kr

Sülearvuti ThinkPad R60E

Core Duo T2300(1.66GHz) 512MB, 60GB/5400rpm SATA, 15"XGA TFT Intel Media Accelerator 950 up 128MB, Multiburner Dual Layer, Modem, Centrino Duo 11a/b/g, Bluetooth, 6 cell, WXPPro, garantii 1 aasta

Kuumakse 36x460 kr
jäakväärtus 10%

Hind kohe välja ostes

14 490 kr

6 UUDIS

TURISM

Tallink avas eile spaahotelli

Eile avati Tallinnas Tallink Spa & Conference'i hotell, tööd alustab see esmaspäeval, teatas Tallink börsile. Uude hotelli investeeris Tallinki suuromanik AS Infortar 450 miljonit krooni. Kompleksi ehitab AS Merko Ehitus, hotelli opereerib ASI Tallink Grupp tütarettevõtte OÜ TLG Hotell. Postimehe andmetel otsib Tallinki juht Enn Pant Helsingis ja Riias maad spaade ehitamiseks. Võimalik, et Tallink langetab otsused juba selle aasta sees.

POLIITIKA

Savisaar: meie läheme opositsiooni

Keskerakonna esimees Edgar Savisaar väitis, et seni Reformierakonna ja Rahvaliiduga valitsuse moodustanud erakond läheb Riigikogus opositsiooni, kirjutas ETV24. "Kõik on otsustatud ja Keskerakond läheb parlamenti," ütles Savisaar valitsuse presikonverentsil.

Tema hinnangul on praegused kõnelustevoorud aegade imemisele puru silma ajamiseks. Läbirääkimiste eesmärk on Savisaare sõnul vaid tulevastele parteritele surve avaldamine, et nad tulevikus liiga palju ei küsiks.

TURISM

Eesti tutvustamiseks kulutatakse 1,8 mld

Valitsus kiitis eile heaks Eesti turismiarenduskava rakendusplaani aastateks 2007–2010, mille järgi kasutab riik Eesti kui turismisihikoha tutvustamiseks 1,8 miljardit krooni. Välituristide ööbimiste arv peaks kasvama 2005. aastast 3 miljonit 2010. aastaks 4 miljonile.

Eestis turistidele pakutavate teenuste parem tase, mitmekesisus ja kooskõla säästva arengu põhimõtetele peaks kasvatama turistide poolt

Eestisse jäetava raha 2005. aasta 15,2 miljardilt kroonilt 2010. aastaks 18,5 miljardile kroonile aastas. Enamiku tegevuste juures on abiks Euroopa Liidu struktuurifondide raha.

STATISTIKA

38% ettevõtetest ei taha naisjuhti

Rohkem kui kolmandik ettevõtetest ehk 38% üle maailma ei taha palgata naissoost tippjuhti, kirjutas BBC News. Rahvusvahelisel naistepäeval avaldatud Grant Thornton'i uuringu kohaselt on näiteks Jaapanis vaid 25% ettevõtetest naine tähtsal ametikohal.

Kõige rohkem naisjuhte on Filipiinidel, Hiinas ja Kreekas. Kõige vähem naissoost tippjuhte proportsionaalselt on Jaapanis, Hollandis ja Luksemburgis.

INVESTEERIMINE

Venelased Lätis Briti firmade sildi all

Läti meedia kahtlustab, et suured investeringud, mis on väidetavalt tulnud Suurbritanniast, on tegelikult tulnud Venemaalt.

Läti ettevõtte registri ja aktiaseltsi Lursoft andmeil on suurim Briti investor Lätis Erfolg Trading & Investments, vahendas BBN.

Suurbritannia andmetel kuulub Erfolg 32aastasele Läti ärimehel Vitalijs Judinsile. Eelmise aasta septembris andis Judins firma juhtimise üle Jekaterina Gorovajale, kes elab Moskvast.

Ettevõtte Erfolg on registreeritud Londonis aadressile, kuhu on registreeritud ka ettevõtte New Europe Real Estate, mis on suuruselt teine Briti välisinvestor Lätis. New Europe Real Estate omab ettevõtet Mezaparks SPV.

Ettevõtte teine omanik Renova Management AG on seotud Renova Groupiga, mis kuulub Vene miljardäri Viktor Vekselbergile.

Ehitus Elanikud pole rahul akende ja ustega

Arco Vara vahetas majas materjalid odavamama vastu

Kinnisvaraarendaja Arco Vara loobus küll sügisel Tallinna Kodukolde elurajooni elanikelt korteri eest lisaraha küsimast, kuid hoidis ühe elaniku sõnul nende pealt ikkagi kokku, kasutades lubatust odavamamat ehitusmaterjali.

Stroomi randa Helme tänava uude majja koliv Zlata Kirsipuu avastas eelmisel nädalal, et tema vannitoas on niiskuskindla ukse asemel tavoline tahveluks ja majal puit-alumiiniumakende asemel puitaknad. Tavalise ja niiskuskindla ukse hinnavahe on paarsada krooni. Kirsipuu sõnul tuleb kokkuvõttes koguste pealt. Kahes valmivas majas on 60 korterit, kokku valmib 372 korterit.

Marge Raag naabermajas avastas aga, et magamistoa nurgaaken ei avane ja selle pesemiseks soovitas Arco Vara projektijuht tal töstuki tellida. "Kinnine aken maksab 3000 krooni, avanev 4500 krooni," võrdles ASI Glaskek müügidirektor Toomas Vain Helme 11a aknatellimust.

Käis notari juures enne, kui korterit nägi

Kirsipuu oma korterit enne notari juures käimist ei näinud, sest öeldi, et korter pole veel valmis, kuid notariga oli väga kiire. Arco Vara peab lepingu järgi korterid enne 15. märtsi üle andma, jätkas Kirsipuu. Selle, et ta korterit näinud pole, fikseeris Kirsipuu ka notarilepingus.

Kirsipuu ei mäleta, kas Arco Vara lubas niiskuskindlaid ukseid ja puit-alumiiniumaknaid, sest korteri ostis ta 1,5 aastat tagasi mõne minuti jooksul projekti kodulehelt. Ta oletas, et küllap see info seal rippus. Nüüd esitas ta firmale pretensiooni.

Praegu ei ole www.kodukolde.ee-s üldse maja tehniliste tingimuste kirjeldusi, on vaid

► Kahe esimese maja nurgaaknad ei avane ja nende pesemiseks soovitas Arco Vara projektijuht töstuki tellida.

Foto:Andres Haabu

kahes variandis siseviimistlus. Arco Vara kinnitas, et sellist infot, millised ukseaknad tulevad, pole koduleheküljel kunagi olnudki.

Arco Vara projektijuht Triin Andre teatas siiski e-kirjas Kirsipuu, et puit-alumiiniumaknad olid eskiisprojekti. "Kuna oli teada, et nimetatud aknad on kallid, otsustati juba hinnapakkumise käigus, et paigaldatakse puitaknad, mis on soodsama hinnaga," selgitas Andre. Pesuruumi ukse kohta lisas ta, et kui ukse peaks tulevikus olema näha niiskuskahjustusi, on Arco Ehitus valmis garantiiajal ukse omal kulul vahetama.

Arhitekt: mingil ajal materjale veidi vahetati

Projekti arhitekt Ra Luhse lausus, et mingil ajal tuli Arco Varalt küll väike vangerdus materjalide osas. Millal, talle ei meenunud. Luhse arvas, et vahet 1,5 aastat tagasi, kui tema valmis eskiis Arco Varal koduleht, võis eskiis seal korras rippuda. "Arco Vara ei

oleks pidanud nii detailset infot näitama," sõnas Luhse. "Eks arhitekt pakub ikka maksimumi."

Aknad ei avane tuletõrjenuete tõttu

Akade kohta sõnas Luhse, et esimestes majades on osa aknaid kinnised tuletõrjenuete, mitte kokkuhoiu tõttu. "Järgmistes majades on kõik aknad avatavad," selgitas ta.

Uksevalmistaja Epitar OÜ on andnud korteriomaniikele oma uste kohta kasutusjuhendi, mis keelab neid niisketes ruumides kasutada. Arco Vara kinnitusele on pesuruumi ukse niiskuskindluse saavutamiseks töödeldud. Kirsipuu seda ei mainitud.

Epitari juhataja Fred Üprus ütles eile, et Arco Vara võttis neilt vaid välisukseid ja loobus siseustest, kuna pidas liiga kalliks. "Skanska, Merko – kõigile on meie ukseid kõlvanud, aga nemad võtsid kuskilt nurga tagant kõige odavamad," sõnas Üprus.

Kadi Heinsalu

ÄP TAUST

- 2005 sügisel alustab Arco Vara Kodukolde müüki, korterid broneeriti ühe päevaga.
- 2006 oktoobris teatab Arco Vara klientidele, et tõstab ehituse kallinemise tõttu hindu kolmandiku võrra.
- Äripäev kirjutas 8. novembril hinnatõusuplaanist.
- Arco Vara loobub samal päeval hinnalisast.
- 2007 märtsis saavad esimesed kaks maja valmis.

ÄP KOMMENTAAR

Kui klient esitas äsja pretensiooni, siis Arco Vara lahendab selle tavapärasel korral. Kui garantiiajal on probleeme, siis teeme need kindlasti korda, kuid kindlasti mitte ajakirjanduse vahendusel. Ostjad, kes soovivad ehitusmaterjalide kohta lisainfot, saavad seda maakleri poole pöördudes.

Merle Väli, Arco Vara turundusjuhi kt

Transport Esmaspäeval lükkas haigus lepingut edasi

Tallinna lennujaamamaksud Ryanairile liiga kõrged

liri lennukompanii Ryanair kavatsuste protokollile alla ei kirjutanud, sest tahab veel kord Tallinna kõrgete lennujaamamaksude üle läbi rääkida, teatas majandusministeerium.

Kavatsuste protokoll, mis on põhimõtteliselt oli Ryanairi Eestisse tuleku eelleping, oleksid osapooled pidanud allkirjastama juba esmaspäeval, kuid lennukompanii esindaja haigestumine lükkas selle edasi.

Eile teatas aga Edgar Savisaar juhitava majandusministeeriumi pressiesindaja

Anu Möistlik, et Ryanair protokollile oma allkirja andnud pole. Põhjuseks toodi liiga kõrged lennujaamamaksud.

Siiani on ministeerium olnud seisukohal, et makse alandama ei hakata. "Jah, oleme endiselt seisukohal, et me ei saa teha hinnaerisusi firmade lõikes, küll aga võib teha erisusi igale firmale pakutavate teenuste hulgas," sõnas Möistlik. "Näiteks võib loobuda lennukisse mineku sillast ehk reisijate tunnelist, mis viib otse lennukisse, ja valida variandi, et reisijad lähevad ise lennukini ja sisenevad treppi pidi."

Gert D. Hankewitz

ÄP TSITAAT

Jah, oleme endiselt seisukohal, et me ei saa teha hinnaerisusi firmade lõikes, küll aga võib teha erisusi igale firmale pakutavate teenuste hulgas.

majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

AMET

Kruuda astub tagasi liidu volikogust

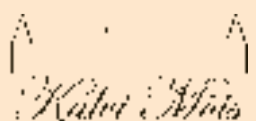
Eesti Toiduainetööstuse Liidu juhtkonnas toimuvad muutused: tagasi astuvad volikogu esimees Oliver Kruuda ning aseesimehed Olle Horm ja Kadi Lambot. Senise volikogu esimehe Oliver Kruuda sõnul on saabunud aeg muudatusteks. "Toiduliit on keskendunud eelkõige koostööle suurettevõtetega, kes on omalt poolt liidu tegemisi oluliselt finantsiliselt toetanud. Suurettevõtete-keskse organisatsioonina ei ole aga piisavalt tähelepanu pööratud väiksemate ettevõtete muredele ja vajadustele," rääkis Kruuda. "Muutuste eesmärk on kaasata palju otselikmeid, muuta liit neile vajalikuks," lisas Kruuda.

Kalvi Mõisa Hotell otsib

TEGEVJUHTI

Sina, kes sa oled iseseisev, koostöövalmis, tulemustele orienteeritud, juhtimisoskusega ja hea organiseerimisvõime ning planeerimisoskusega, oskad heal tasemel inglise keelt, sul on võime motiveerida inimesi, omad kogemusi teenindusalal ning soovid end proovile panna arenevas ettevõttes, saada oma CV koos kaaskirjaga hiljemalt 02.04.2007 AS Kalvi Mõis, Kalvi küla, Aseri vald, Ida-Virumaa või: manager@kalvimois.ee

Meie omalpoolt pakume sulle suurepäraselt võimalust eneseteostuseks areneva ettevõtte juhina, huvitavat ja vastutusrikast tööd, tegusat ja nooruslikku meeskonda.

▶ Euroopa Keskpanga president Jean-Claude Trichet põhjendas intressitõusu laenamisega, kasutades selle iseloomustamiseks väljendit "robustne".
Foto: Bloomberg

Keskpank tõstis taas intressi

Hansapank: see tasakaalustab

ÄP FRANKFURT

Piret Reiljan
piret.reiljan@aripaev.ee

ÄP

Martin Hanson
martin.hanson@aripaev.ee

Eile tõstis Euroopa Keskpank eurolaenude baasintressi 0,25 protsendipunkti võrra, 3,75 protsendini, mis on viimase viie aasta kõrgeim tase.

Alates 2005. aastast juba seitsmendat korda tõusev Euribor peaks stabiliseerima Euroopa majandust ja alandama inflatsiooni. Uuesti vaadatakse intressi üle juba juunis.

Eile pärastlõunal Frankfurdis pressikonverentsil esinedes jäi Euroopa Keskpanga president Jean-Claude Trichet siiski tagasihoidlikuks ning vältis tulevikuennustusi. Küsimusele, kas baasintressiga ollakse nüüd tippu jõudnud, vastas ta, et ei kasutaks sellist väljendit. "Kõik sõltub olukorrast," nentis ta.

Ajakirjanikud tõlgendavad Trichet' vihjeid

Varasemate intressimuutmistest pressikonverentsidel on Trichet alati rõhutanud, et see on ikka veel liiga madal, eile aga kasutas ta väljendit "mõõdukas". Seda võtsid kohal viibinud keskpanga juurde atesteeritud ajakirjanikud kui vihjet sellele, et juunis võib järjekordne tõus ära jääda.

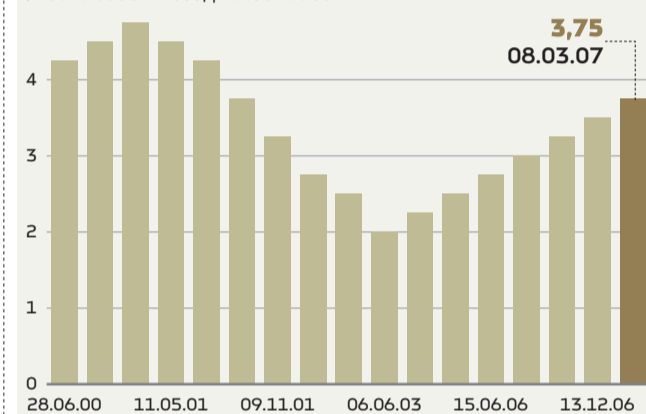
Keskpanga eilset otsust põhjendas Trichet eurotsoonis toimunud "robustse laenamisega". Nimelt oli jaanuaris eurot kasutavate riikide eraisikute laenukoormus eelmise aasta sama perioodiga võrreldes tervelt 10,7% suurem. "See on terve euro kasutuse aja suurim laenuboom," ütles Trichet.

Hansapanga eluaseme finantseerimise osakonna arenduspetsialist Maarja Kalju-

ÄP TULEMUSED

Baasintress neli aastat tõusuteel

▶ euro baasintress, protsentides

Allikas: Euroopa Keskpank

Inflatsioon Euroopas aeglustus

Inflatsioon stabiliseerus Euroopas veebruaris keskmiselt 1,8 protsendile, olles asunud allpool 2% piiri tervelt kuus kuud.

See tähendab, et Euroopa Keskpank täitis esmakordselt pärast 1999. aastat oma prognoosi selles vallas.

Samas kardab keskpank, et algab üle-euroopaline pal-

gatõusunõudlus, sest suurete võttes avalikustavad pidevalt oma rekordilisi kasumeid ja müüginumbreid.

Näiteks Saksamaa suurim ametiühing IG Metall nõuab 6,5 protsendist palgatõusu enam kui 3,4 miljonile töölisele. Suur palgatõus tooks aga kaasa inflatsiooni kiirenemise.

Martin Hanson

laid ütles, et intressimäärade tõus mõjub Eesti majandusele stabiliseerivalt.

Intressitõus pidurdab kinnisvara hinna kasvu

"Juba praegu on näiteks kinnisvaraturul märgata hinnatõusu pidurdumist, mis on teatud määral tingitud intressitõusust. Aga eelkõige toob Euribori tõus kodulaenu- rüü kaasa ujuva intressiga laenu võtnud klientide maksekoormuse suurenemise," sõnas Kaljulaid.

Intressimäärade muutumine mõjutab ka kliendile pakutavat maksimaalset laenusummat: näiteks intressi tõustes 4% tasemelt 4,5% tasemele tähendab see 10 000 kroonise netopalgaga kliendile ca 50 000 krooni võrra väiksemat laenusummat, lisas Kaljulaid.

Eesti Panga keskpangapoliitika osakonna rahapoliitika allosakonna juhataja Raoul Lättemäe sõnul ei pruugi eilne intressitõus siiski veel laenuvõtmist väga mõjutada, sest ka palgatõus on olnud suur.

Transport EL ja USA mures ohtliku kaubaveo pärast

Volinik: lauskontroll pole võimalik

Euroopa Liidu maksu- ja tollivolinik Laszlo Kovacs teatas kolmapäeval Washingtonis, et USA plaan hakata füüsiliselt kontrollima kõiki oma sadamatesse saabuvaid kaubakonteinereid ei ole teostatav, kuid EL ja USA peaksid siiski koos lahenduse leidma.

Washingtonis USAs sisejulgeolekuministri Michael Chertoffiga kohtunud Kovacs mainis Euroopa Instituudi korraldatud ümarlual, et lauskontroll toob kaasa logistilised pudelikaelad ning võib ohustada Euroopa-Ameerika suhteid. Ta lisan, et tuleb kindlasti vaadata, kuidas otsused

kaubalaadungeid skaneerida ettevõtteid mõjutavad.

USA võttis mullu vastu turvaliste sadamate seaduse, mis nõuab 100% USA sadamatesse saabuvate konteinerite kontrollimist.

EList saabub USA sadamatesse 2,4 mln konteinerit aastas. Kertu Ruus, Washington

Järjest reaalsemaks muutub Eestis hobi korras lendamine. AS Tackmer Airi lennukoolis on võimalik õppida lendamist ja lennata uut tüüpi kerglennukitel (ultra light) Ikarus C 42. Need on kahekohalised soodsa hinna ja väikeste hoolduskuludega väikelennukid. Järgmine koolitusrühm alustab aprillis. Huvi korral kirjutage e-posti aadressil: info@tackmerair.ee Lisainfo: www.tackmerair.ee ja Tehnikamaailma märtsinumbris.

Õpime lendama!

Mereäärne maiuspala

Linnahall

Tallinki

meeste

tasku libisemas

Pikka aega Tallinna Linnahalli sihtinud Tallink on eesmärki saavutamata – laevafirma soov teha Linnahalli konverentsikeskus on muutunud ka Tallinna linnavalitsuse sooviks, kes vastava enampakkumise eelmisel nädalal välja kuulutas.

Täna ei pane vast kedagi enam imestama kuuldused, et Tallinna Linnahall on libisemas Tallinki meeste kätte, teades Keskerakonna ja Tallinki omanike häid suhteid.

“Tallink Grupp on regiooni kõige mõjukam Eesti kapitalil põhinev rahvusvaheline ettevõtte,” kiitis majandusminister Edgar Savisaar aastataguses pressiteates, pärast kohtumist Tallinki juhatuse esimehe Enn Pandi, selle omanikfirma Infortari juhatuse esimehe Ain Hanschmidti ning Tallink Grupi nõukogu esimehe Toivo Ninnasega.

Kuu aega varem, Lasnamäe arengukonverentsil, tuli Hanschmidt välja Tallink City ideega. Kohal viibinud Savisaar toetas ideed soojalt ja keskerakondlasest linnaapea Jüri Ratas kõneles avaliku ja erasektori koostööst.

Linn ja Tallink soovivad konverentsikeskust

Samal konverentsil poetas Hanschmidt laused, mille järgi on neil huvi ka Linnahalli vastu. “Tahtsime Linnahalli ära osta ja sinna konverentsikeskuse teha, aga ei saanud seda kätte. Pidin just linnaapea rääkima, kas ta oleks seal mingi variandiga nõus,” rääkis Hanschmidt.

Sama soovini on tänaseks jõudnud ka Tallinna linnavalitsus, kes kuulutas eelmisel nädalal Linnahalli ja sellega piirnevate kruntide hoonestusõiguse enampakkumise välja 60,9 miljoni kroonise alghinnaga.

Hanschmidt sihtis Linnahalli juba 2005. aastal

Linnavõimu nägemusel peaks Linnahallist saama Põhja-maade suurim konverentsi- ja kontserdikeskus. Lisaks Linnahalli rekonstrueerimisele tohib arendaja kahele külgnemale krundile ehitada kolm uut hoonet.

Kuid läheme ajaloos veel tagasi. On 2005. aasta maikuu ning Tallinnas on linnaapeaks Tõnis Palts. Postimehes ilmub SEB Eesti Ühispaniga nõukogu esimehe Ain Hanschmidti kiri linnaapeale, milles ta teeb ettepaneku, et linn võiks Linnahalli 135 miljoni krooniga müüki panna, sest talle teada olev erainvestor on valmis kompleksi ära ostma. “Võime ühtlasi kinnitada, et meie esindatavate investorite äriplaan peab silmas pikaajalist tasuvusega investeerimist, mistõttu nähakse ette Tallinna Linnahalli tegevuse jätkamine meelelahutus- ja konverentsikeskusena,” kirjutas

Ühispaniga nõukogu esimees toona, kui keegi teda veel Tallinkiga ei sidunud.

“Hanschmidtiga sai siis nendel teemadel räägitud,” meenutab Linnahalli hoonestusõiguse konkursi kureeriv Tallinna abilinnapea Taavi Aas. “Palts tahtis linnahalli müüa, meie (keskerakondlasest linnavalitsuse liikmed – toim.) olime vastu, sest müümise korral ei oleks kindel Linnahalli säilimine avaliku objektina.”

Kokkulepe võib olla juba sõlmitud

Täna levivad kuuldused, et Keskerakonna ning Tallinki vahel on sõlmitud kokkulepe, mille järgi on linnahall laevafirmale broneeritud ning konkursi tulemus juba ette teada. Vana reformierakondlasest merekaru Toivo Ninnaski hõpanud seetõttu eelmise aasta lõpus Keskerakonna laevale.

Ninnas peab selliseid kuuldusi täielikuks jamaks, öeldes, et ta pole kuulnudki, kas hoonestusõiguse konkurss on juba välja kuulutatud või mitte.

Linnaga nii Pae karjääri kui ka Kopli liinide pärast kohtus sõdiva suurärimehe Endel Sifi sõnul on tema aga küll kuulnud, et linnavalitsuse ja Tallinki meeste vahel on Linnahalli osas kokkulepe olemas.

ÄP TSITAAT

Hanschmidtiga sai siis neil teemadel räägitud.

Taavi Aas, Linnahalli hoonestusõiguse konkursi kureeriv abilinnapea

ÄP NUMBER

135

► miljonit krooni oli Tallink valmis Linnahalli eest maksmata juba 2005. aastal.

ÄP TAUST

► 2004. aasta aprillis tegi Urmas Sõõrumaa firma Manutent Tallinnale pakumise Linnahalli piirkonna ostuks 150 miljoni krooni eest.

► Pealinn ja Manutent jõudsid Linnahalli ostus-müügis peaaegu kokkuleppele, kuid tehingu nurjas 2004. aasta hilissügisel Tallinna võimuliku lagunemine.

► Väga hea asukohaga Tallinna Linnahalli on ihaldanud mitmed tuntud ärimed.

Foto: Andras Kralla

Hanschmidt'i idee

Hanschmidt: linnal pole huvi venitada

Tallinki üks omanikke Ain Hanschmidt kinnitab, et osaleb kindlasti Linnahalli enampakkumisel, kuid mingit kokkulepet linnaga neil pole.

Hanschmidt'i sõnul on suurt konverentsikeskust Tallinna väga vaja, see toob juurde jõukaid turiste. Keskuse võimalikku maksumust ei tahtnud ta veel avalikustada.

**Kas kavatsete osaleda linnahalli kinnistutele hoone-
tusõiguse seadmise enam-
pakkumisel?**

"Jah, Infortar osaleb kindlasti. Tahame konkureerida, sest läheb kokku meie kontseptsiooniga.

Olen juba paar aastat rääkinud, et selline konverentsikeskus peab Tallinnas olema, kui tahame Põhjamaadega või Riiaga konkureerida konverentsituristide pärast."

Te seda ei karda, et linn võib detailplaneeringu koostamist hakata hiljem pidurdama?

"Ma ei usu, et linn hakkaks detailplaneeringu kinnitami-

sega venitama. Tegemist on ikkagi *win-win*-tüüpi projektiga, mis toob linna kõrge sissetulekuga turistide juurde."

Kas olete kalkuleerinud ka, kui kalliks võib kogu projekt minna?

"Oleme küll, kuid summat ei saa öelda."

Küsin siis, kas see jääb alla või on üle miljardi krooni?

"Ma ei saa ka seda öelda. Võrdluseks võin küll tuua, et seal kõrval asuva Tallinki hotelli, kus on 500kohaline konverentsisaal ning spaa, ehitus läks maksma 450 miljonit."

Selle raha eest Linnahalli korda ei tee?

(Lõbusalt) "Seda ütlesite teie."

Leivad kuuldused, et olete linnavalitsusega teinud diili, et Linnahall läheb teile?

"Ei ole mingit diili, me pole teinud ka mingit lobitööd. See on puhtalt linnavalitsuse initsiatiiv olnud."

Suured projektid lähivad "omadele"

Keskerakondliku Tallinna linnavalitsuse viimased suuremad arendusprojektid kipuvad minema nendele ärimeestele, keda peetakse erakonnale lähedalseisvateks.

Meenutagem vaid, kes korraldab parkimist linnas, kes ehitab Vabaduse väljaku alla parkla või kes said kolmekümneks aastaks koolid rendile. Ikka tulevad mängu Keskerakonna heades suhetes ärimehed.

Paar asja on küll ka niiku läinud. Pae karjääri osas oli ju kõik kokku lepitud, kuid siis sekkus Endel Siff, kes ka Kopli liinide hoonestusõiguse konkursil napsas esikoha.

Nii Pae karjääri kui ka

Kopli liinide asjad on praegu kohtus.

Abilinnapea Taavi Aas isoleerib Siffi kui väikest poisikest, kes tahab teiste liivakastis mängida. "Kopli sai ta õiguse liivakastis mängida, aga ikka jonnib."

Siff, kes omakorda nimetab Aasa rumalaks nihilistik, ütleb, et see liivakasti jutt isoleerib abilinnapea soovi kamandada linna vara nagu isiklikku vara: "Kius ning soov omadele sahkerdada on nii suur. Selle eest kannab Aas vastutust."

Siff ei soovinud kommenteerida, kas ta võtab osa ka Linnahalli hoonestusõiguse konkursist.

See, miks pakkumised ühtede ja samadele ärimestele lähivad, tuleb Aasa arvates sellest, et "palju meil siis on neid suuri ärimehi, ning need projektid, mis meie jaoks on suured, on välismaalaste jaoks jälle väikesed."

► Tallinki üks omanikke Ain Hanschmidt.

Fotod: Veiko Tõkman, Raul Mee

pealinnale meeldib

Abilinnapea: konkursi tingimused peletavad õnneotsijad eemale

Tallinna abilinnapea Taavi Aas peab Tallinki meeste äriideed konverentsikeskusest heaks ning loodab, et enampakkumise tingimused peletavad õnneotsijad eemale.

Abilinnapea kinnitusel tunneb Tallink Linnahalli vastu huvi juba mitu aastat.

Millal sai Linnahalli konverentsikeskuseks kujundamise plaan alguse?

"Hanschmidt käis 2005. aasta kevad-suvel rääkimas, et tahavad Linnahalli ära osta. Hoonestusõigust hakkasi-

me ette valmistama pärast eelmisi kohalikke valimisi."

Miks linn hoonestusõiguse peale läks?

"See projekt on nii kallis. Linnahalli kordategemine maksab hinnanguliselt 400 miljonit, konverentsikeskuseks ehitamine miljardi alla. Kompensatsiooniks pakkusime võimaluse hotellide ehitamiseks kõrvalkinnistutele."

Küsin veel, kas olete Tallinki meestega sõlminud Linnahalli osas kokkuleppe?

"Kindlalt võin öelda, et ei

ole midagi kokku lepitud. Ma pole Hanschmidtiga pärast 2005. aasta kevad-suve suhelnud. Tean küll, et ta ütles pärast eskiisi nägemist, et olte projekti ära nudinud. Samas, Tallinki äriidee pole isenesest halb. Turistid tuleksid nende laevadega, hotell toetaks seda."

Kas seda ohtu pole, et võidab arendaja, kellega hakkate jälle kohtus käima?

"Kehtestasime alghinna 60 miljonit ning osavõtutasu 30 miljonit. Loodan, et need tingimused peletavad õnneotsijad eemale."

ÄP TSITAAT

Hanschmidt käis 2005. aasta kevad-suvel rääkimas, et tahavad Linnahalli ära osta.

Taavi Aas, Tallinna abilinnapea

Ei ole mingit diili, me pole teinud ka mingit lobitööd. See on puhtalt linnavalitsuse initsiatiiv olnud.

Ain Hanschmidt, Tallinki üks omanikke

Arendaja jääb Keskerakonna lõa otsa

Hoonestusõiguse konkursi tingimustes on kirjas, et konkursi võitja korraldab nii arhitektuurikonkursi kui ka koostab ala detailplaneeringu.

Tallinna volikogu IRLi fraktsiooni liikme Liisa Pakosta arvates jääb aga iga arendaja, kes praeguste tingimuste järgi konkursi võidab, Keskerakonna lõa otsa.

"Kui kaua võttis aega Vabaduse väljaku detailplaneeringu tegemine? Selliselt korraldatava konkursi eesmärk tundub olevat tõsised tegijad eemale peletada," sõnab Pakosta.

"Linn oleks kindlasti ise kõige kompetentsem tegema detailplaneeringuid enda poolt nõutud tingimusi täites. Pärast seda saaks ta ka palju paremat hinda," märgeb Manutent OÜ finantsjuht Reimo Raid, lisades, et nemad peavad linnahalli projekti vä-

heatraktiivseks ning konkursil ei osale.

Arco Investeeringute juhi Veiko Pedoski sõnul on detailplaneeringu tegemise jätmise arendaja õlule levinud praktika, seda põhjusel, et linnal tihti puudub oma kontseptsioon.

"Üldjuhul oleme pakkumistel osalenud, kuid eks me vaatame eelnevalt tingimused üle," jääb Pedoski, vastates küsimusele konkursil osalemise kohta, tagasihoidlikuks.

Abilinnapea Taavi Aasa sõnul pole aga mõtet teha detailplaneeringut, kui on oht, et see tuleb arhitektuurikonkursi järel ringi teha. Samas ei näe ta ka põhjust, miks peaks linn detailplaneeringu tegemist pidurdama, sest linna eesmärk on hoone korda teha.

Hanschmidt ütleb, et ei näe detailplaneeringu puudumises mingit probleemi – arhitektid saavadki rohkem fantaasiat rakendada.

► Tallinna Linnahalli hoonestusõiguse konkursi kureeriv abilinnapea Taavi Aas.

ÄP2

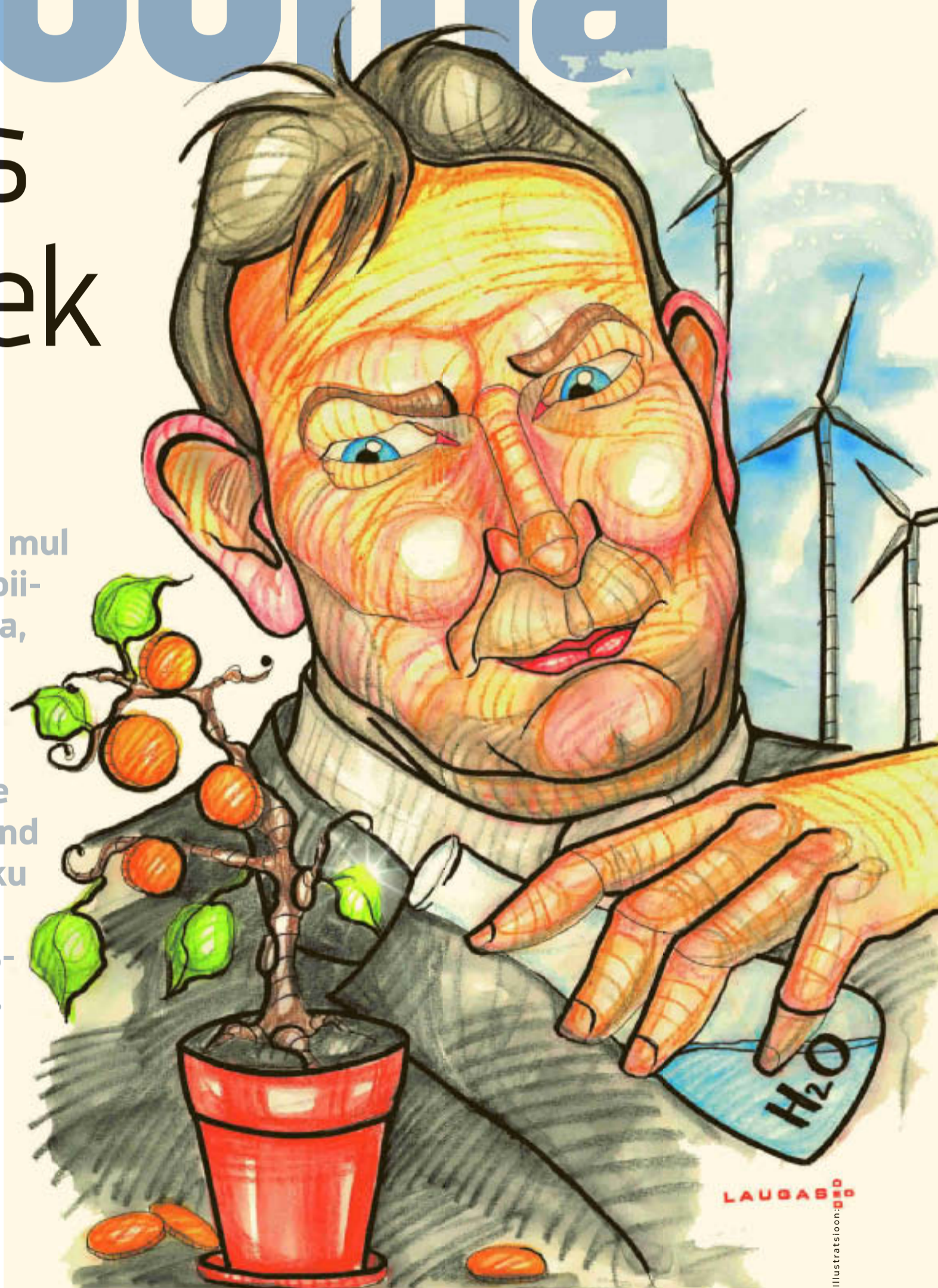
PORTREET

Marek Strandberg

Poliitilise looma

uus tulek

“Kas mul on piisavalt vara, et jalad seinale panna ning mitte vaevata end sissetuleku küsimustega? Vastus on: ei.

koit.brinkmann@aripaev.ee

Illustratsioon: LAUGAS

Aktiivselt poliitikasse sukeldunud ning roheline erakonna loomisega suure töö teinud Strandberg on mees nagu orkester – vähe on asju, millega ta poleks tegelenud.

ÄP ELULUGU

Marek Strandberg

► sündinud 25.09.1965

Haridus

► 1983 Tallinna 44. keskkool
► 1988 TRÜ, füüsika-keemia-teaduskond, orgaaniline keemia (*cum laude*)

Ametid

► ökoloogiliste tehnoloogiate alased rakendusuringud Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskuse juures
► uute nanotehnoloogiliste materjalide loomine Tallinna Tehnikaülikoolis ja Tartu Ülikoolis
► 1990ndate alguses nädalalhe Eesti Ekspress karikaturist ja kujundaja
► õpetanud loodusteaduslike ja tehnoloogilisi distsipliine eri õppeasutustes (Tartu Ülikool, Eesti Kunstiakadeemia, Concordia Ülikool, EBS)
► osalenud ettevõtluses (Eesti Kütus, Silmet, Eesti Päevaleht, Werol Tehased)

Osalemine avalikus elus

► Eestimaa Looduse Fondi nõukogu esimees
► Erakonna Eestimaa Rohelised juhatuse liige

Saavutused

► Avaldanud trükiajakirjanduses artikleid, juhtinud ning toimetanud tele- ja raadiosaateid.
► Kaasautori tehnoloogiate väljatöötamisel: suurendatud isepuhastusvõimega tehnikad ökosüsteemid reovete puhastamiseks, savipõhised energiasäästlikud ehitus- ja viimistlusmaterjalid, puidujäätmete ning biomassi jahvatamistehnoloogia väärtustatud taastuvkütuse loomiseks mitmesugusest biomassist, elektrit juhtivate polümeeride erinevatele aluspindadele sidumise tehnoloogia.

Valimisjärgne nädal, tulemused on selgunud, võitjad käivad ringi, rind kummis, kaotajad istuvad vaguralt nurgas. Erakondade juhid kohtuvad omavahel – kauplevad ja sõlmivad kokkuleppeid.

Roheliste erakonna üks peaideoloog ning nende tuntuim nägu Marek Strandberg, kes kogus 5675 häält, on hoopis Hollandis, sest tehnoloogialane seminar on niigi valimiste tõttu edasi lükatud. “Minu jaoks on see kui puhkus,” tunnistab mees.

Ja puhkust on vaja, sest see töö, mille Strandberg tegi ära roheline erakonna ülesehitamisel, oli Eestimaa Looduse Fondi nõukogu liikme Rainer Nõlvaku sõnul kolossaalne: “Mäletan, kuis ta ühel kohtumisel kogemata meiliboksi ekraanile manas – sealt vaatas vastu üle tuhande lugemata e-kirja.”

Strandberg kutsub poliitikut, kelle hulka ta nüüd isegi kuulub, poliitloomadeks, sest poliitilisel käitumisel ühiskonnas on hulk sarnasusi, kuis näiteks ahvikari võimu hoiab, jagab ja kontrollib. “Aristotelesel on juba selle kohta viide, tema nimetas inimest *zoon politikon*’iks, mis ongi ju poliitiline loom.”

Poliitloomaks hakkamise ajendiks Rahvaliidu tegevus

Poliitloomaks hakkamise ajendiks oli Nõlvaku arvates just praktiline vajadus lõpetada Rahvaliidu juhtimisstiil keskkonnaasjade ajamises. Koomilise näitena toob Nõlvak aastataguse naftareostuse, kui rohelist vabatahtlikud pesid mulluse naftareostuse ajal Nõva pitsimajas määrdund linde ja korjasid merest

naftakänkraid, siis asjaosalistele mõjus kustumatult Reiljani ja president Rütli visiit sündmuspaika. Tee äärde oli kõrgete külaliste tarbeks välja rullitud piknikulaud, mille äärest ametimehed siis eemalt vabatahtlike binokliga jälgisid – see pilt oli pärit justkui heast Brežnevi ajast.

Tülinorijatele vastu ikka naljaga

Kunagise klassivenna Tarmo Tuisku meenutusel oli Marek juba kooliajal hea inimeste-tundja, kes ei taotlenud liidripositsiooni, aga nagu andekate inimeste puhul ikka, kogunesid ka tema ümber mõttekaaslased. “Igasugu tülinorijate vastu oskas ta alati naljaga minna, nii, et needki varsti naersid,” ütleb Tuisk.

Aasta alul juhtunud piinlik seik, kui aripaev.ee-s tembeldati roheline erakonna juht nimekaimu seikluste tõttu roolijoodikuks, ei ole meest lehe ega ajakirjanike suhtes tõrksamaks muutnud.

Eestimaa Looduse Fondi tegevjuht Jüri-Ott Salm ütleb, et Mareki puhul ongi see hea asi, et ta ei solvu.

Aeg-ajalt tiritakse lagedale ka rublatehing ning Rahva Hääle erastamine, milles Strandberg oli aktiivne osaline. Ajaleht Kesknädal on suutnud isegi Estonia põhjamineku Strandbergiga seostada.

Rublatehingut pole mehe sõnul küll põhjust häbeneda, kuna kasutult vedelenud rublad müüdi ning selle eest saadud rahadest maksti 1993. aastal kuu või kaks pensione. “Selle tehingu tegi Eesti Vabariik ja minult, nagu ka kolleegidelt, paluti selle korraldamiseks nõu ja abi.”

Pööraste ideedega mehele on meeldinud mõttega mängida

Strandbergi klassijuhataja Tallinna 44. keskkoolist Malle Solnson meenutab, et Marekil meeldis mõttega mängida.

Klassikaaslastest eristus ta sellepoolest, et tal oli asjades ja olukordade kohta oma arusaamine, mida ta ka esitas. “Õpetaja jaoks on suur rõõm, kui keegi viitsib teistmoodi olukordi hinnata, siis on elevust ja põhjust ka tistel ärgata uutele mõtetele.”

Peas tavainimesest kiirem protsessor

“Lapsest saati on mul säilinud tõepoolest küsimuste esitamise võime ja tahe, mis salata – ka lapsest saati pole ma just harva kuulnud öeldavat “nii ei saa teha”, “nii ei tehta”, “miks sa ei tee nii nagu teised”,” tunnistab Strandberg ise.

“Tehnoloogia areneb sedavõrd, kuivõrd suudetakse häid ja ettenäevaid lugusid välja mõelda ja rääkida. Nimetagu neid lugusid siis visioonideks, teooriateks – milleks vaid,” on Strandberg kirjutanud artiklis. Ja sellistest lugudest tal puudu ei tule.

Matsalu lahe roostik on kullaauk. 12 000–15 000 tonni pilliroogu aastas saaks jahvatada ning pressida briket-

tideks, mis oleks keskkonnasäästlik biokütus. Reostusmaksude tõusu tõttu on näiteks Saksamaa, Taani ja Rootsi säärasele tootele põhjatu turg. Selline oli roheline visionääri sõnum kohtumisel Lihula elanikega.

Või siis aastataguse uudis, et Strandbergil on kavas luua Tallinna äärelinnadesse ja Eesti väikelinnadesse uuel tehnoloogial põhinevaid heitvee puhastusrabaid, mis viiksid alla puhastusraba juurde rajatavate uuselarajoonide kinnisvarahinnad. Kui raba läheduses pole, siis see luuakse. Strandbergi sõnul on isepuhastuvate märgalade rajamine tulevikuäri.

Kõik need, vahel ka pöörased ideed tulevad Rainer Nõlvaku arvates sellest, et Marekil on peas oluliselt kiirem protsessor kui tavainimesel.

Seesama protsessor on välja käinud ka ökoloogilise pankroti idee, mis oleks likvideerimisprotseduur ettevõtete suhtes, mis ei suuda oma toiminguid kuidagi keskkonnaruumi ära mahtuda.

Strandberg on näiteks välja arvanud, et pea miljardi mobiiltelefoni pidevaks käigushoidmiseks tänaseid tehnoloogiaid kasutades töötab maailmas nii umbes kuni viie

Aega 1990ndate alul iseloomustab Strandberg otsimiste ajana, mis sattus samale ajale Eesti taasiseseisvumisega. Ennast tolles ajas meenutades: ühtpidi ülikoolis teaduse ja õppetööga tegeleja ning teisalt märkimisväärtete ärihuvide ja ärihasardiga Strandberg, kolmandat pidi ühiskonna ja keskkonna küsimuste üle vaagija. 1980ndate lõpust, 1990ndate algusest kujunes tal ka artiklite kirjutamise ja karikatuuride joonistamise vajadus. Tegevusalade mitmekesisus annab aga võimaluse neist mitte tüdida, selgitab ta.

Vabadus on sisemine, mitte rahast tulenev tunne

“Lähedased ütlevad, et ma ei puhkagi, vähemalt nii, nagu peaks puhkama. Viimasel ajal olen, tõsi, lähedaste tungival soovitusel, pikemalt aega maha võtnud,” räägib Strandberg.

Tunnen huvi, kas Strandberg on materiaalselt kindlustatud inimene ning kas materiaalne kindlustatus annab vabaduse mõelda üha rohkem globaalsematele probleemidele.

“Mulle annab minu materiaalse kindlustatuse vabadus mõelda, mitte vastupidi,” vastab ta, selgitades: “Kas mul on piisavalt vara, et jalad seinale panna ning mitte vaevata end sissetuleku küsimustega? Vastus on: ei ole! Raha hulk ei anna mitte vabadust, vaid tunde, et rahaga, kui seda juba sedavõrd palju on, tuleb pidevalt tegeleda... tegeleda... tegeleda... Vabadus on ikka sisemine, mitte rahast tulenev tunne. Vabadel inimestel on aga alati piisavalt raha, kas siis raha rohkuse või vajaduste vahetuse tõttu.”

Eesti jagu elektri ja automootoreid. Või et põlevkivist saadud energiast jõuab elektripirni neliteist protsenti ja teist samapalju kaob liinides, ehk üheksa miljardi krooni eest kütame me Narva veehoidla vett ja õhku.

“See on erinevate koolide haridustega külge harjutatud mõtlemisviis – arvutada, võrrelda ja kombineerida induktiivset ja deduktiivset järelduste tulemise viisi,” räägib Strandberg ise.

Tänuulik on õpetajatele Tartust Pariisini

Mehe sõnul on tema ilmanägemisel ning -mõistmisel palju abi olnud ka sellest, et olles juba Tartu Ülikoolis teadur ja õppejõud, sai ta stipendiumi, mille kasutas töötamiseks õppimaks Pariisi V ülikooli juures olevas Süsteemide Topoloogia Instituudis.

Kõrgelt hindab ta ka Tartu Ülikooli haridust ning kõiki oma õpetajaid. “Arvan, et on vähe neid, kes oleksid oma hariduse või õpetajate peale suisa kurjad. Mina olen tänulik kõigile oma õpetajatele.”

Strandbergi klassijuhataja on siiani seda usku, et “mida Marek väärtustab ja ette võtab, see on asjalik asi ja saab tehtud.”

► Andres Tarand, Euroopa Parlamendi liige

Andres Tarand: püüan sama asja ajada

Mieie tutvus on päris pikk. Algas aastal 1989–90, kui prantslased küsisid, kas oleks võimalik leida üks noor, kellele anda stipendium Prantsusmaale õppima minekuks. Küsisin siis poegadelt, kas nad teavad kedagi. Soovitasid Marekit.

Mareki lähenemine asjadele on teadlasele omane – kas on asi või on tühja jutu ajamine.

Mis puudutab roheline keskkonna- ja energeetikaplatvormi, siis olen ise sada protsenti püüdnud sama asja ajada. Ka Europarlamendis näen, et sotsidel ja rohelistel on üsna sarnased vaated, rohelistel lähevad küll mõnes küsimuses kaugemale.

Poliitikas on Marek harv nähtus – tal on nägemusi pikema aja peale. Meil ju üle leti ei nähta, nähakse ainult seda, mis on leti peal.

► Rainer Nõlvak, Eestimaa Looduse Fondi nõukogu liige

Rainer Nõlvak: teda on võimalik veenda

Oleme Eestimaa Looduse Fondi nõukogus enam-vähem samast ajast, vist 1998. aastast, sealtkaudu ka ammused tuttavad.

Vaidlus Marekiga eeldab väga sihipärast ajukasutust, vastasel korral olevat tal komme irooniliseks minna. Samas on teda võimalik veenda, tuleb lihtsalt keskenduda tugevatele sisulistele argumentidele ning neid kindlalt esitada, umbes nii, nagu jäälohkuja jäämäega teeb.

Ebaolulistest asjadest tüdineb ta kiirelt, ilmselt on tal teadlaseta tüübina igav pisiasjadega tegeleda, kui tee lõppeemärgi juurde kord juba selgelt nähtav on.

► Tarmo Tuisk, Konsensus-Laomaa maailm ASI juhatuse esimees, klassivend Tallinna 44. keskkoolis

Tarmo Tuisk: tunnis väga ei õppinud

Ega Marek kooli ajal tunnis eriti ei õppinud. Ta teadis asju juba enne, kui need tunnis arutlusele tulid. Tal käisid kodus nii Horisont kui ka vene- ja saksakeelne teadusajakirjandus.

Kuna tal oli tundides igav, siis lõbusas ta end sellega, et joonistas päevakaljalisi pilte. Ka minu klassipäevik oli karikatuure täis. Muidugi tegi ta ka õpetajate arvel nalja.

Direktor, kes oli tõsiuskne kommunist, kahtlustas teda pidevalt ja otsis seoseid kolme värvi kasutamisest Mareki joonistatud plakatil.

Tean lugu, kuidas ta Tartus ülikooli ajal esmakursuslasena kümmerublastist joonistas. Üks vanema kursuse tudeng tuli nende ühikatuppa ja nõudis kümme rubla, et taksoviina osta.

Marek ütles, et raha me ei anna, aga ma võin selle sulle joonistada. Joonistaski siis punase rahatähe, Lenini pildiga – kõik nii nagu peab. Kuid kirja kohale kirjutas “taksojuhile viina eest tungategemise raha”. Igatahes varsti oli seesama tudeng, nüüd juba purupurjus, tagasi ja nõudis Marekilt uut rahatähte.

► Jüri-Ott Salm, Eestimaa Looduse Fondi tegevjuht

Jüri-Ott Salm: lai suhtlusringkond

Marek on olnud ELFI nõukogu esimees kümme aastat. Oma hõivatuse juures on ta väga asja juures, alati on nõukogu koosolekutel kohal. Nõukogu koosolekud on meil tihedalt läbi, need on toimunud näiteks ka nõukogu esimehe töö juures, TTÜs loodusteaduste maja laboris laboriampullide vahel.

Nende inimeste ring, kellega ta suhtleb, on ikka väga lai. Mina näiteks ei võta koosolekul telefoni vastu, tema võtab alati ja siis sosistab, et helistab tagasi.

ÄP KES ON KES

Hugo Chávez

- ▶ Sündis 28. juuli 1954 õpetajate perekonnas.
- ▶ 17aastaselt alustas õpinguid Venezuela sõjaväeakadeemias, mille lõpetas 1975 nooremleitnandi auastmes.
- ▶ Õppis Caracase Simón Bolívari ülikoolis poliitikateadust, kuid ei lõpetanud.
- ▶ Tulnud Venezuela pesapalli-meistriks, kirjutanud poeeme ja teatritükke.
- ▶ Kutselise sõjaväelasena tõusis kolonelleitnandiks.
- ▶ 1992. a juhtis sõjaväelist riigipöört, mille luhtumise järel oli kaks aastat vangis.
- ▶ 1998 valiti 56protsendilise toetusega riigi presidendiks.
- ▶ 2000 valiti uue põhiseaduse alusel tagasi presidendiks.
- ▶ 2002 surus maha sõjaväelise riigipöörde.
- ▶ 2006 dets valiti 63% toetusega taas presidendiks.

Saavutused

- ▶ Loonud 36 mld dollari suuruse valuutareservi ja 18 mld dollari suuruse arengufondi.
- ▶ Vähendanud allpool vaesuspiiri elavate perede osa 42,8-ilt 33,9 protsendile.
- ▶ Loonud 20 000 Kuuba arsti abiga üle 2000 tervishoiukeskuse vaestele.
- ▶ Rajanud 15 000 kaubanduskeskust, kus vaesed saavad odavat toitu osta.
- ▶ Õpetanud 1,5 mln kirjaoskamamat lugema ja kirjutama.
- ▶ Andnud sooduslaenu Argentinale 2,5 mld, Boliiviale 1,5 mld ja Ecuadorile 500 mln dollarit, et vabastada nad IMFi sõltuvusest.

Allikas: Financial Times, Wikipedia

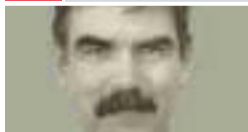
▶ Naftarikast Venezuelat jõuliselt juhtiv Hugo Chávez on heitnud kinda USA-le ja IMFile, kahandades mõlema mõjuvõimu Ladina-Ameerikas.

Foto: Bloomberg

Venezuela**Naftamiljardid****sotsialilis****teenistuses**

Venezuela ekstravagantne president Hugo Chávez tahab naftarahade abil minna kaugemale oma iidolist Fidel Castrost ja levitada sotsialismi kogu Ladina-Ameerikas. Kusjuures sugugi mitte edutult.

ÄP Tõnis Arnover

tonis.arnover@aripaev.ee

Punane rätik USA-le

Venezuela mõju kasv häirib Bushi USA-d.

USA käsi oli mängus 2002. aastal Venezuelas läbikukkunud sõjaväelises riigipöörde katses ja ta on püüdnud ärgitada teisi Ladina-Ameerika riike Venezuelat isolatsiooni jätma, kuid see pole vilja kandnud.

Praegu on USA president George W. Bush ise Ladina-Ameerikas uuel katsel. Ta külastab Brasiiliat, Uruguayd, Colombiat, Guatemalat ja Mehhikot. Uut külma sõda ja USA sõjalist sekkumist siiski ei usuta. Vaenule vaatamata ostab USA 11% oma naftast Venezuelast ja too saab poole oma naftamüügituludest USAst.

Chavéz ei hoia aga värve kokku USA ärritamisel. Nii toetab ta avalikult vandenõuteooriat, mille kohaselt Maaailma Kaubanduskeskuse ründamine olevat olnud CIA kavandatud. Ning laseb rahvusassambleel uurida Bushi ja bin Ladeni perekonna suhteid.

Chavézi on nagu auto, mis üha kiirust kogub, kusjuures isegi juht ei tea, kuhu sõit läheb ja kas auto teel püsib.

Oma kõnedes ei säästa Chávez värve, nimetades oma vastaseid pasahunnikuteks ja kloaagirottideks.

lid on Simón Bolívar ja Fidel Castro.

Mullu detsembris valiti ta 63protsendilise toetusega presidendiametisse tagasi. Kui Kuuba tudisevasse diktaatorisse Fidel Castrosse suhtutakse kui relikti, kelle peatse surmaga hääbub ka ilmselt tema ideoloogia, siis jõust ja agressiivsusest pakatava Hugo Chavézi tegemisi jälgitakse Ladina-Ameerikas hoolega.

Ja uusi sõpru tuleb muudkui juurde. Seni on raske öelda, mis tõmbab neid rohkem, kas Chavézi sotsialismipisik või helde rahapakkumine.

Oma rajatavat ühiskonnamudelit nimetab Chavéz XXI sajandi sotsialismiks või bolivarismiks, mis tuleb kunagise vabadusvõitleja Simón Bolívari nimest. Mida see täpselt tähendab, ei tea keegi.

Chavéz on tuntud eklektik, kelle mõttelend sõltub viimati loetud raamatutest, kord kandub see marksismi, siis Itaalia

Hugo Chavéz on Venezuelas võimul olnud juba kaheksa aastat. Ta on jõuline natuur ning populistlik poliitik. Oma kõnemeheomadustelt ei jää ta maha kunagi rahvast hullutanud Argentina liidrist Juan Perónist. Ta on loonud endast müüdi kui rahvamehest ja vaeste kaitsjast, ehkki pärineb jõukast keskklassist. Oma kõnedes ei säästa ta värve, nimetades oma vastaseid pasahunnikuteks ja kloaagirottideks. Chavézi suured iido-

Toni Negri uusvasakpoolsusse või Piibli. Pärast viimaseid valimisi ametivannet andes kuulutas ta: "Ma vannun ajaloosuurima sotsialisti Jeesuse nimel!" Ehk siis Chavéz otsib samamoodi tuge Jumalast nagu tema suurim oponent USA president George W. Bush.

Hugo Chavézi peamine

trump oma poliitika elluviimisel on nafta. Kuulutanud eelmiste režiimide ajal rahvusvaheliste energiakontsernidega sõlmitud lepingud kehtetuks, kuna vahepeal on naftahind oluliselt tõusnud, on ta lasknud riiklikul naftafirmal PDVSA teha nendega uued lepingud.

Nüüd on ta esitanud naftafirmadele ChevronTexaco, ExxonMobil, British Petroleum, Statoil jt tingimuse, et ka need peavad loovutama kontrollpaki PDVSA-le. Vastu lubatakse teatud kompensatsioonid. Kui nad 1. maiks tingimustega nõus ei ole, jäävad kõigest ilma. Nii et võta või jäta.

Chavézil on selles mõttes õnne olnud, et tema valitsemise ajal on naftahind viiekordistunud. Venezuelal on 36 miljardi dollari suurune valuutareserv ning 18 miljardi dollari suurune arengufond.

Rahvas on rahul

Rahvas on aga rahul. Küsitluse põhjal peab 63% elanikest elu riigis demokraatlikuks, sellega jagab Venezuela piirkonnas koos Uruguayga esikohta. Eri-nevalt Kuubast toimib Venezuelas vaba ajakirjandus, kehtib sõna- ja koosolekute vabadus. Kuigi on ka selgelt märgatav Chavézi püüd võimu oma kätte koondada.

Kuna natsionaliseerimine on kandunud nüüd telekomija energiasektorisse, siis küsimuseks jääb, kas tema poliitika viib välja tsentraliseeritud plaanimajandusse või mitte. Uut arengut selles suunas oli märgata jaanuaris, kui töominister arvas, et seadusega peaks kohustama erafirmasid andma osa oma kasumist kohalikele võimudele.

IMF vaenlane number üks

Veelgi rohkem raha kulutab Venezuela juht aga Ladina-Ameerikas. Ta on võtnud oma eesmärgiks senine piirkonna suurim laenuandja, Rahvusvaheline Valuutafond (IMF), seal oma sotsialistlike laenudega välja süüa. Ja saavutanud selles hämmastavat edu.

Kui veel 2005. a moodustas Ladina-Ameerika IMF globaalsest laenuportfellist 80% - meenutagem näiteks Argentina suurt finantskriisi - siis nüüdseks on IMF laenuosa-kaal langenud ühele protsendile(!). Selles on "süüdi" Venezuela, kes on jaganud võlgades vaelevale Argentinale 2,5 miljardit, Boliiviale 1,5 miljardit ja Ecuadorile 500 miljoni dollarit.

"Me ei lepi sellega, et Maa-ilmpank ja IMF suruvad meie peale arengut, mis purus-

tab meie lootusi ja tekitab meie valu," ütles Hugo Chavéz hiljuti Havannas mitteühinenud riikide liidrite kohtumisel. Chavéz on teinud ettepaneku luua Lõunapank, mis jagaks laene Ladina-Ameerika riikidele, et need saaksid vältida IMFi laenuvõimusi.

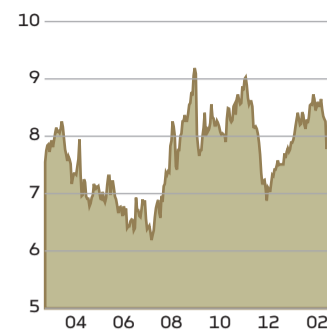
"Chavéz on Ameerikas IMFi vaenlane number üks. Ta peab IMFi otseseks USA käsilaseks," ütles Bloomberg Newsile Caracas ülikooli professor José Guerra. IMF tegevuse õnnestamisega õnnestab ta ühtlasi Washingtoni püüdu edendada erastamist ja liberaalset majandusmudelit, täiendas teda USA Wesleyani ülikooli professor Francisco Rodriguez.

USA-vastasuses on Venezuela leidnud endale liitlased Kuuba, Boliivia, Ecuadori ja Nicaragua näol. Argentina on tänulik suure rahaabi eest. Isegi USA-sõbralikud Mehhiko ja Peruu püüavad Chavézig diplomaatlikult läbi saada.

Ka Brasiilia, keda Chavéz kõvasti kritiseerib, loodab Venezuelale suurtest energiavarudest tuge "neetud neoliberal-tele" Mercosurile. Kuigi Brasiilia president Luiz Lula da Silva toonitab, et "Venezuela tee ei ole meie tee," tegi ta esimese visiidi pärast tagasivalimist just Chavézi juurde.

BÖÖRS

ÄP PÄEVA TEGIJA

Ford Motor
03.03.

4,45%

Investorisõbralikud on vä

Tulemustest ei teata ette seitse börsifirmat

ÄP Tarvo Vaarmets tarvo.vaarmets@aripaev.ee

Börsiettevõtete käitumine majandustulemuste avaldamisel jätab soovida – peaaegu pooled ei suvatse investoritele avaldamise kuupäeva ette teatada, paljud lükkavad aruande esitamise viimasele minutile.

Kuigi börsi reglemendi järgi on ettevõtte ainukeseks tulemuste avaldamist puudutavaks kohustuseks teha numbrid teatavaks kahe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, siis täpselt reeglinoõril käimine peegeldab Baltika juhi Meelis Milderi sõnul lugupidamatust investorite vastu.

“Ma ei saa nendest ettevõtetest aru, kes avaldavad oma tulemused viimasel päeval,” hämmeldus Milder hiljuti Äripäeva finantskonverentsil.

Tulemused viimasel minutil

Lõppenud neljanda kvartali tulemuste avaldamispäeva ei avalikustanud seitse Tallinna börsi ettevõtet 15st. Teistele tegid kolesilmad ette Viisnurk ja PTA Grupp, kelle numbreid pidid investorid, analüütikud ja muud huvilised teadmatuse ootama viimase avaldamispäeva õhtupoolikuni.

PTA finantsdirektor Marianne Paas ütles, et tulemuste avaldamine tavapärasest hiljem oli tingitud tehnilistest põhjustest, mille omakorda põhjustas Silvano Fashion Groupi liitmine PTA Grupi koosseisu.

“Kui oleme kindlad informatsiooni tõrgeteta laekumise osas, saame ka teatada majandustulemuste avalikustamise kuupäevad,” lubas Paas.

Viisnurk lubab olla tublim

Viisnurga vastne juhatuse esimees Andres Kivistik ei tahtnud ettevõtte varasemat salatssemise-ja-viimase-päeva-strateegiat kommenteerida, kuid andis lootust, et uue juhi tüüritava ettevõtte hakkab edaspidi sõitma läbipaistvuse kursil.

“Ma usun küll, et investorid võivad loota, et Viisnurk parandab selles osas oma käitumist,” viitas Kivistik ettevõtet

ees ootavale arengule ka majandustulemuste avaldamise küsimustes.

Aktiivne olümpiavõitjast väikeinvestor Jaan Talts hindab börsiettevõtete käitumise osas distsipliini ning arvab, et oleks soliidne, kui tulemused avaldataks etteteatatud kuupäeval pärast börsi sulgemist, sest muul ajal avaldamine võib tema sõnul kaasa tuua investore üle- või alareageerimisi.

“Siis oleks selgus majas. Tegemist on ju ikkagi rahaga,” märkis Talts, tuues Eesti börsiettevõtetele eeskujuks Nokia, kes avaldab oma tulemused kõigile teada päeval ja lisaks sellele annab asjaosalistele orienteerumiseks ette ka aastaprognosisid.

“Need asjad, mis läänemaailmas on loomulikud, peaks ka meil olema,” arvas Talts.

Mõningast hoolimatust üles näitavate ettevõtete kõrval on aga ka õnneks neid, kes töötavad selle nimel, et ettevõtetest jääks hea ja läbipaistev mulje igas mõttes. On ju teada, et Baltika avaldab oma müügitulemusi koguni iga kuu, lisaks sellele annab riidekontsern ette ka aastaprognosisi. Eelnevalt on börsikalendris kirjas kindel kvartalitulemuste avaldamise kuupäev.

Börsiinfo avaldamine

Eesti Telekomit juht Jaan Männik peab nõutavast täpsema ja kiirema info andmist just ettevõtte tegevuse läbipaistvuse üheks oluliseks eelduseks. Tema sõnul võib salatssemine jätta mulje, et on midagi, millest ei taheta rääkida.

“Nendes küsimustes tuleb olla täpne,” kinnitas Männik.

Üks võimalus olukorra parandamiseks on sellekohaste börsireeglite karmistamine. Seda on reglemendi koostaja, Tallinna börsi kommunikatsioonijuhhi Tex Vertmanni sõnul ka kaalunud. Seetõttu võibki tulevikus tulemuste avaldamise täpse kuupäeva ette teatamine ettevõtetele koos teiste kitsendustega muutuda kohustuslikuks.

ÄP LOE ÄRIPÄEVAST
“Avaldame alati kell kaks börsiinfo”

► lk 30 tänane juhtkiri

► Eesti Telekomit juht peab nõutavast täpsema ja kiirema info avaldamist läbipaistvuse oluliseks eelduseks.

ÄP VÕRDLU

Pooled firmad ette ei teata

- Tallinna Vesi
- Eesti Telekom
- Tallinna Kaubamaja
- Baltika
- Saku Õlletehas
- Starman
- Harju Elekter
- Tallink
- Olympic EG
- Norma
- Eesti Ehitus
- Viisnurk
- PTA Grupp
- Kalev
- Merko Ehitus

avaldamise aeg	etteteatamine
31.01.2007 - 09:45	päevase täpsusega
07.02.2007 - 09:00	päevase täpsusega
20.02.2007 - 09:30	päevase täpsusega
27.02.2007 - 11:00	päevase täpsusega
20.02.2007 - 09:00	päevase täpsusega
28.02.2007 - 14:01	päevase täpsusega
28.02.2007 - 09:00	nädalase täpsusega
30.10.2006 - 11:50	nädalase täpsusega
21.02.2007 - 17:39	paika panemata*
07.02.2007 - 14:00	paika panemata
09.02.2007 - 09:02	paika panemata
28.02.2007 - 15:24	paika panemata
28.02.2007 - 16:25	paika panemata
31.08.2006 - 17:43	paika panemata
22.02.2007 - 17:20	paika panemata

Allikas: börsifirmade pressiteated

* Teatas ette müügitulemused

ÄP KOMMENTAAR

Avaldamise aeg on tähtis

Tallinna Kaubamaja avaldas kvartalitulemusi 20. veebruaril. Samal päeval tegi seda maailma suurim jaekaubanduskett Wal-Mart. Paraku lõpeb Tallinna Kaubamaja majandusaasta 31. detsembril, Wal-Martil aga kuu aega hiljem. Seega kulub kaubamajal numbrite kokkulöömiseks 51, Wal-Marti finantsaasta aga 20 päeva.

Võrreldes Wal-Martiga pole Tallinna Kaubamaja suurt midagi kokku lüüa. Tallinna Kaubamaja aasta käibe, 4,3

► Tõnis Oja, toimetaja

miljardi krooni teenimiseks kulub Wal-Martil mõni tund. Võib öelda, et Wal-Mart on kauge ja võrreldamatu, aga ka lähemad võrdlused tulevad samuti kaubamaja kahjuks. Stockmann suutis tulemused esitada 8. veebruaril ning korralikult kujundatud aastaaruannet on võimalik ettevõtte kodulehelt juba paar nädalat

ÄP NUMBER

62,60

► dollarit maksis eile pärast lõunal naftabarrel Londonis. Nii kõrge oli musta kulla hind viimati vahetult enne jõule. Hinnatõus on tingitud naftasaaduste laoseisu järsust kahanemisest, sest USA naftatöötlemistehastes on olnud mitu tulekahjut.

hesed

Foto: Raul Mee

alla laadida. Värskeim aruanne, mille kaubamaja kodulehelt leiab, on 2006. aasta kolmanda kvartali oma.

Kui mõni aasta tagasi Nokiat külastasin, rääkisid sealsed investorisuhete korraldajad, et neil on kõige rohkem tööd majandustulemuste pressiteadete väljastamise aegu, kuna Nokia on kaks miljonit aktsionäri üle maailma, kes asuvad erinevates ajavööndites. Nokia peab hoolitsema, et kõiki aktsionäre koheldaks võrdselt – seetõttu võib olu-

lise info edastamise aeg olla võtmetähtsusega. Et majandustulemuste avaldamise aeg on ette teada, on muidugi elementaarne.

Kuidas saab nimetada investorite võrdseks kohtlemiseks olukorda, kui Eesti Ehitus avaldas aastatulemused suvalisel päeval vähem kui tund aega enne kauplemise algust? Kas tõesti peavad ettevõtte 3000 väikeaktsionäri kaks kuud hommikust õhtuni istuma kuvarite ees ja ootama, millal ettevõtte tulemused avaldab?

ÄRIPÄEVA KOOLITUSED 2007

Mait Raava

22.märtsil ja 26.aprillil**TULEVIKU PLANEERIMINE**

Koolitaja on tuntud juhtimiskonsultant, ettevõtte Pro Konsultatsioonid juhataja ja EBSi lektor Mait Raava. Koolituse hind on 4250.- (km-ga 5015.-).

Helve Hennoste

28. märtsil ja 10. mail**NÄPUNÄITEID IGAPÄEVAKEELE ÕIGEKS KASUTAMISEKS****Kuidas kirjutada tekste hästi ja õigesti?**

Koolitaja on Äripäeva keeleteimetaja Helve Hennoste. Koolituse hind 4250.- (km-ga 5015.-).

Mare Pork

18.-19. aprillil**INIMSUHETE KEERUKUS JA LIHTSUS****Miks me nii käitume?**

Koolitaja on psühholoogiaprofessor Mare Pork. Kahepäevase koolituse hind on 9950.- (km-ga 11741.-).

Andres Liinat

25. aprillil-26. aprillil**8 VÄRAVAT "UNELMATE MEESKONNA" LOOMISEL****Kuidas luua üksiktöötajatest meeskond?**

Koolitajad on psühholoogiaprofessor Mare Pork ja tippjuht Andres Liinat. Kahepäevase koolituse hind on 8950.- (km-ga 10089.-).

Rein Parelo

3.-4. aprillil**KASUMLIKKUSE MÕISTMINE JA JUHTIMINE****Kuidas panna kuluarvestus tööle ettevõtte eesmärkide heaks?**

Koolitaja on konsultant ja ärinõustaja Rein Parelo. Kahepäevase koolituse hind on 8450.- (km-ga 9971.-).

Indrek Saul

23.-24. mail**EDUKAS KLIENDISUHETE JUHTIMINE****Kuidas kliendisuhete juhtimise abil edu saavutada?**

Koolitaja on juhtimiskonsultant ja ärinõustaja Indrek Saul. Kahepäevase koolituse hind on 7950.- (km-ga 9381.-).

Mart Raik

14. ja 21. märtsil (välja müüdnud), 24. ja 31. mail**TEENINDUSJUHI TÕHUSAD TÖÖVÕTTED****Kuidas saab teenindusjuht tagada teenindusmeeskonna edu?**

Koolitaja on Mart Raik. Kahepäevase koolituse hind 8450.- (km-ga 9971.-).

Silva Laius

28.-29. märtsil (välja müüdnud), 24.-25. aprillil

koostöös FranklinCovey Eestiga

EFEKTIIVNE AJAJUHTIMINE**Kuidas 24 tunniga ööpäevas edukalt toime tulla?**

Koolitaja on rahvusvaheliselt sertifitseeritud FranklinCovey konsultant Silva Laius. Kahepäevase koolituse hind on 7950.- (km-ga 9381.-).

► Täpsemat koolituste tutvustust vaata aadressil www.aripaev.ee/koolitus
Hind sisaldab koolitusmaterjale, lõunasööke ja kohvipause ning üht Äripäeva juhtimisraamatut.
Juhul, kui korraga registreerub ühest maksjaettevõttest rohkem kui üks osaleja, on osalemise hind 10% soodsam. Info telefonil 667 0413 või elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee.
Registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee, koduleheküljel www.aripaev.ee/koolitus või telefonil 667 0413.

► **NB!** Kohtade arv on piiratud!

Äripäev**ÄRIPÄEVA KOOLITUSKESKUS**→ WWW.ARIPAEV.EE/KOOLITUS

18 BÖRS INVESTEERIMINE

ÄP LOE VEEBIST

Mis toimub Tallinna börsil? Jälgi Äripäeva Investori lehekülge.

► www.aripaev.ee

FINANTSTURUD

Maaklerid ähvardavad Taani börsilt lahkuda

Taani börsimaaklerid ähvardavad lahkuda Taani Fondsbørsenilt, kuna aktsiatega kauplemise vahendustasud on liiga kõrgeks läinud. Maaklerid süüdistavad börsi monopoolse seisundi kuritarvitamises, kirjutas kohalik majandusleht Dagbladet Børsen. Ka Danske Bank soovib kasutusele võtta madalamaid va-

hendustasusid. Börsil kauplevate hulk on viimasel ajal märgatavalt kasvanud, samas nende sissetulek on vähenenud. Fondsbørsen ei usu, et vahendustasusid oleks võimalik langetada. Samal ajal lõhuvas monopoli uued Euroopa Liidu regulatsioonid, mis hakkavad kehtima sügisel.

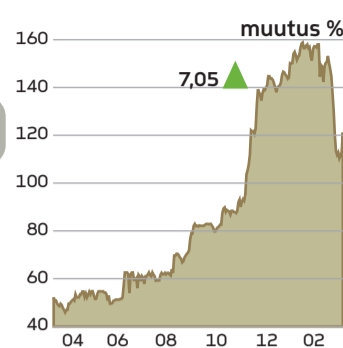
ÄP PÄEVA AKTSIA

Tallinna Kaubamaja 08.03

121,10
11,96

► krooni, aktsia hind

► mln krooni, käive

AUTOTÖÖSTUS

BMW head tulemused

Maailma suurima luksusetode tootja BMW neljanda kvartali kasum kasvas tänu suurele nõudlusele linnamaasturi X5 ja 3-seeria sedaani järele 17 protsenti. Aasta oli BMWle ajaloo parim. Kasum kasvas 2,87 miljardi euroni (45 miljardi kroonini), käive oli 49 miljardit eurot. Kokku müüdi aastaga 1,19 miljonit sõidukit.

ÄP BÖRSID

Tallinna börs 08.03.

aktsia	sulgemishind, kr	muutus eelm., %	ost	müük	tehin- guid	käive, kr	P/E suhe	div. akt. kohta
PÖHINIMEKIRI								
Baltika	352,05	7,09	350,48	352,05	60	9 089 030	25,0	2,00
Eesti Ehitus	181,50	0,00	180,09	181,50	25	1 631 798	15,8	3,00*
Eesti Telekom	127,99	1,24	127,99	128,15	48	14 295 428	13,3	9,00
Harju Elekter	58,67	0,81	58,36	58,67	11	968 133	20,8	1,60
Merko Ehitus	313,09	-1,19	313,09	314,50	45	3 139 012	9,4	5,00
Norma	80,74	0,78	80,74	81,36	2	80 502	12,4	5,00*
Olympic EG	148,64	1,06	148,17	148,64	101	16 848 675	28,9	0,27
PTA Grupp	66,81	2,89	66,50	66,81	74	4 024 832	24,2	-
Starman	70,41	-2,17	70,57	71,97	6	95 143	20,9	0,35
Tallink	20,03	2,40	20,03	20,18	101	6 807 787	8,8	-
Tin Kaubamaja	121,10	7,05	121,10	121,26	190	11 956 301	18,1	0,50
Tallinna Vesi	242,37	2,72	241,74	242,37	15	2 457 189	19,5	7,85
I-NIMEKIRI								
Kalev	19,09	-2,40	19,25	19,56	5	24 401	-	-
Saku Õlletehas	249,88	0,95	249,88	250,03	18	746 890	16,9	25,00*
Viisnurk	47,72	-1,29	45,38	49,13	9	304 340	16,8	0,93

P/E suhe - arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal; dividendid aktsia kohta - viimase majandusaasta kohta teavitatud (maksitud) dividendi suurus (kroonides); * - ettepanek.

Riia börs 08.03.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
LASCO	1,13	-0,88	0,84	1,31	23,5
Latvijas Gaze	10,90	-0,91	9,27	11,25	23,2
SAF Tehnika	9,20	0,11	8,50	12,25	-
Valmieras Fiberglass	2,16	-2,26	1,62	2,49	42,4
Ventspils Nafta	2,46	-1,99	1,73	2,73	-

sulgemishinnad, LVL, allikas Bloomberg

Vilniuse börs 08.03.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Grigiškes	2,75	5,77	2,50	3,36	-
Invalda	13,35	3,97	8,90	14,70	-
Lithuanian Energy	3,60	4,35	1,76	4,29	248,7
Mažeikių Nafta	10,10	0,00	7,05	10,30	8,1
Snaige	11,50	0,00	7,34	15,99	19,3
Rokiškio Suris	59,00	1,72	43,50	72,50	17,8
TEO LT (Telekomas)	2,65	3,52	2,10	3,08	-
Vilniaus Vingis	6,14	0,66	3,00	6,14	-

sulgemishinnad, LTL, allikas Bloomberg

ÄP INDEKSID

OMX Tallinn 858,60

▲ 1,83%

ÄP tööstus 314,47

▲ 1,34%

Pensionindeks 145,51

▲ 0,23%

Dow Jones 12288,18

▲ 0,79%

Nasdaq 2399,37

▲ 1,04%

OMX Helsingi 10 158,51

▲ 1,38%

OMX Stockholm 1185,11

▲ 1,78%

RTS Moskva 1767,10

▲ 0,20%

Helsingi börs 08.03.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Comptel	1,93	2,12	1,44	2,11	-
Elisa Comm.	22,26	1,04	14,00	24,41	23,0
Elcoteq SE	8,24	0,24	7,80	19,85	20,9
Elektrobit Group	1,96	1,03	1,81	2,56	3,4
Finnair	13,53	-0,44	10,01	14,35	129,5
Fortum	21,24	1,14	17,55	23,48	17,5
F-Secure	1,98	1,54	1,83	3,48	42,3
Kemira	17,18	0,64	11,07	19,20	17,8
Metso	38,01	2,84	23,51	42,20	13,2
Neste Oil	25,77	-0,31	21,00	29,95	10,5
Nordea	11,63	0,52	8,47	12,42	-
Nokia	16,60	1,53	14,43	19,09	15,7
Outokumpu	29,70	1,82	14,70	31,65	-
Perlos	3,75	0,27	3,18	8,21	-
PKC Group	10,35	2,17	9,83	14,08	11,9
Sampo	21,54	0,94	13,58	21,89	-
Stockmann	34,66	1,26	28,11	38,44	25,0
Stonesoft	0,53	-1,85	0,41	0,61	-
Stora Enso	12,73	1,35	10,01	13,58	-
Tietoator	21,38	2,30	17,48	32,50	18,3
UPM Kymmene	19,93	1,43	15,36	20,91	30,7

hinnad kella 18 seisuga, EUR, allikas Bloomberg

ÄP INVESTEERIMISFONDID

AS Hansa Investeeringufondid

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EEK	11,39	11,67	11,50	0,85	0,26	1,05	1,77	-	250 804 139
Pensionifond K2, EEK	13,31	13,64	13,44	1,89	-0,07	3,78	5,95	-	1 321 422 497
Pensionifond K3, EEK	15,81	16,21	15,97	1,94	-0,62	6,40	10,36	-	2 542 593 761
Pensionifond V1, EEK	18,72	19,19	18,91	4,75	-0,63	5,00	8,41	9,38	113 759 721
Pensionifond V2, EEK	15,61	16,01	15,77	8,17	-1,31	8,53	14,45	-	158 962 050
Pensionifond V3, EEK	20,56	21,08	20,77	13,00	-2,17	14,18	24,01	-	263 909 878
Balti Kasvufond, EEK	410,56	420,93	414,71	13,57	-1,68	12,37	10,56	15,18	356 298 346
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	10,46	10,73	10,57	-	3,12	-	-	-	37 399 656
Ida-Euroopa Aktsiafond, EEK	242,09	248,21	244,54	18,86	4,22	33,70	-	-	3 594 828 214
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	13,07	13,40	13,20	-	9,79	-	-	-	56 338 119
Venemaa Aktsiafond, EEK	2099,35	2152,37	2120,56	24,74	-2,54	12,16	37,72	34,02	1 514 383 552
Fondifond 30, EEK	107,13	109,83	108,21	-	0,77	6,40	-	-	151 866 704
Fondifond 60, EEK	113,09	115,94	114,23	-	0,90	10,19	-	-	384 450 432
Fondifond 100, EEK	119,80	122,83	121,01	-	0,35	13,82	-	-	393 052 427
Ida-Euroopa Vlakirjafond, EUR	9,62	9,67	9,62	-	0,21	-0,62	-	-	24 606 348
	ost	müük	tootlus (p.a) %			fondi maht			
			1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud			
Intressifond, EEK	145,35	145,35	145,35	0,00	0,37	0,78	2,76	-	731 813 470
Hansa Rahaturufond**, EEK	1000,00	1000,00	1000,00	3,10	3,06	2,99	2,47	-	1 221 892 722

Evli FMC (Suprema)

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Global Multi Manager 75, EUR	127,34	127,34	127,34	9,24	-0,70	3,62	12,69	5,94	41 157 365
Global Multi Manager 40, EUR	132,16	132,16	132,16	5,45	-0,06	3,27	8,53	-	30 736 898
Baltic, EUR	266,95	266,95	266,95	21,09	-4,78	11,97	27,46	-	16 273 188
Greater Russia, EUR	260,54	260,54	260,54	23,49	2,99	17,00	-	-	97 427 377
European Smaller Companies, EUR	41,84	41,84	41,84	11,62	1,52	15,04	26,51	16,51	20 231 870
Global, EUR	11,24	11,24	11,24	11,58	-1,47	0,37	11,73	-0,46	13 619 793
Select, EUR	23,92	23,92	23,92	13,08	6,62	20,35	24,82	16,38	124 627 031
New Republics, EUR	107,40	107,40	105,30	-	2,00	0,00	0,00	0,00	8 123 757
European High Yield, EUR	145,10	145,10	145,10	2,84	1,02	7,31	7,85	9,03	166 750 542
European Investment Grade, EUR	133,91	133,91	133,91	2,49	1,17	2,04	3,11	5,14	61 060 042
Ruble Debt, EUR	109,51	109,51	109,51	-	2,49	6,01	-	-	93 573 206
	ost	müük	tootlus (p.a) %			fondi maht			
			1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud			
Target Return, EUR	23,62	23,62	23,62	0,00	0,21	1,01	2,92	-	606 070 310

* NAV tuhande osaku kohta; ** tootlus arvutatakse aasta baasil teisenatult; riskiaste - investeerimisfondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

ÄP TALLINNA BÖRSIL

Tipptasemeteni jäi pikk maa minna

Kuigi aktsiate hinnad Tallinna börsil on mitmendat päeva tõusnud, on suurimatel kerkijatel tipptasemeni veel pikk maa minna. Aktsiate tõusu Eestis toetab Euroopa ja muu maailma kosumine eelmise kuu lõpus alguse saanud järsust langusest.

Tallinna börsil aktsiate hinnad eile valdavalt tõusid, kerkijate eesotsas sammusid Baltika ja Tallinna Kaubamaja aktsiad. Mõlemate nimetatud aktsiate hinnad kallinesid 7,1% võrra. Baltika aktsia maksis 352,05 krooni (22,50 eurot) ja väärtpaberi käive ulatus 9,1 miljoni kroonini. Tallinna Kaubamaja aktsia maksis 121,10 krooni (7,74 eurot) ning aktsia käive oli 12 miljoni krooni.

Baltika aktsial on oma tipptasemeni jõudmiseks vaja tõusta 22% võrra. Tallinna Kaubamajal on tipuni jõudmiseks vaja tõusta 31%. Suurima käibega oli Olympic EG aktsia, millega sooritatud tehingute maht ulatus 16,8 miljoni krooni-

► Peeter Teder, Äripäeva analüütik

ni. Olympicu aktsia hind tõusis 1,1% võrra, makstes 148,64 krooni (9,50 eurot). Olympicu aktsial oleks vaja tippu jõudmiseks kerkida 26% ehk veidi üle veerandi jagu.

Üle kahe protsendi tõusid veel PTA Grupi, Tallinna Vee ja Tallinki aktsiad. Börsil langesid Kalevi, Starmani, Viisnurka ja Merko Ehituse aktsiad. Ühegi aktsia hind muutumatuks ei jäänud.

Arvan, et aktsiate väikne ülespoole liikumine jätkub ka lähiajal. Oluliseks mõjutajaks saavad välisbörsid. Kui need peaksid uuesti hakkama allapoole liikuma, kandub langus ilmselt üle ka Tallinna väärtpaberitele.

Äripäeva indeks kerkis 2,2% jagu, olles 2524,94 punkti. Börsil tehti 710 tehingut ja päeva käive oli 72 miljonit krooni.

INVESTIITRIMINE BÖRS 19

ÄP ÄP INDEKS

ÄP B30 INDEKS

Fondivalitsejad

East Capital Asset Management AB Pikk 67-1a, Tallinn 10133, tel 646 1675, faks 646 1674, www.eastcapital.com, tallinn@eastcapital.com
ERGO Varahalduse AS Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
AS Hansa Investeeringufondid Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636, e-post fondid@hansa.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10 145, tel 680 0435, faks 680 0402, e-post vara@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3300
Sampo Baltic Asset Management Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275, e-post funds@sampopank.ee, www.sampo.ee
Trigon Funds Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post fond@trigon.ee, www.trigon.ee

SEB Ühispaniga Fondid Tornimäe 2, Tallinn 15 010, tel 665 6565, faks 665 7122, e-post fondid@seb.ee, www.seb.ee
Suprema Varahaldus (Evli Fund Management Co) Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 640 5720, faks 640 5701, e-post fondid@suprema.ee, www.suprema.ee

Maakeriffirmad

Hansapank Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV Tartu mnt 2, Tallinn tel 680 0401, faks 680 0410;
Sampo Pank Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
SEB Eesti Ühispank Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
SBM Pank Pärnu mnt 12, Tallinn tel 680 2500, faks 680 2501
Suprema Tartu mnt 2, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701

ÄP BÖRSID

USA börsid

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Adv. Micro Device	14,10	0,07	13,53	37,89	17,6
AIG	69,30	-0,63	57,52	72,97	12,1
Alcoa	32,39	-0,06	26,39	36,96	11,0
Altria Group	85,08	0,78	68,36	90,50	15,9
Amazon.com	38,36	-0,57	25,76	43,25	-
Amgen	62,02	-0,45	61,10	77,00	16,5
Apple Computer	87,72	-0,53	50,16	97,80	31,8
Boeing	88,71	1,01	71,90	92,24	21,85
Bristol Myers Squibb	27,12	0,41	20,08	29,39	25,1
Caterpillar	64,23	0,96	57,98	82,03	12,2
Chevron Corporation	68,33	0,98	53,76	76,20	8,6
Cisco Systems	25,87	-0,35	17,10	28,99	23,1
Citigroup	50,22	-0,71	46,22	57,00	11,9
Coca-Cola	46,75	-0,38	40,86	49,35	19,7
DaimlerChrysler	68,87	0,38	45,98	74,53	-
Dell	22,30	-1,63	18,95	30,80	20,1
Du Pont	50,44	-0,75	38,82	53,67	17,5
Eastman Kodak	23,22	-0,85	18,93	30,91	46,4
eBay	31,03	-0,99	22,83	40,42	33,0
Exxon Mobil	71,64	0,90	56,64	79,00	10,9
FedEx	112,35	-0,20	97,79	121,42	17,0
Flextronics	10,97	-1,08	9,62	13,26	15,2
Ford Motor	7,62	-0,26	6,06	9,48	-
General Electric	34,33	-1,12	32,06	38,49	17,3
General Motors	30,77	-1,12	19,00	37,24	-
Google	455,64	-0,42	331,55	513,00	48,2
Hewlett-Packard	40,17	1,88	29,00	43,72	15,8
Home Depot	38,71	-0,23	32,85	43,95	13,5
IBM	93,94	0,15	72,73	100,90	-

07.03. Stockholmi börs

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Intel	19,12	-1,44	16,75	22,50	23,0
International Paper	34,90	-0,23	30,69	38,00	24,1
JP Morgan Chase	48,36	-0,33	39,33	51,95	12,9
JDS Uniphase	15,23	-0,65	13,93	34,40	89,8
Johnson & Johnson	61,86	0,26	57,32	69,41	16,5
Juniper Networks	18,10	-2,22	12,09	21,78	23,8
McDonalds	43,10	0,00	31,73	46,21	17,7
Merck	43,86	-1,81	32,75	46,55	17,4
Merrill Lynch	82,21	0,13	64,58	98,68	10,7
Microsoft	27,61	-0,79	21,46	31,48	22,3
3M	73,80	0,45	67,05	88,35	16,4
Morgan Stanley	73,89	0,46	54,52	84,66	10,7
Motorola	19,01	0,90	17,90	26,30	16,8
Novartis	56,52	-0,58	51,72	61,60	-
Oracle	16,49	-2,31	12,75	19,75	19,0
PepsiCo	62,75	-0,81	56,51	65,99	20,9
Pfizer	25,27	0,32	22,16	28,60	12,2
Procter & Gamble	62,08	-1,37	52,75	66,30	-
Prudential	89,56	-0,21	71,28	93,26	14,9
Starbucks	30,47	1,57	28,72	40,01	40,1
Sun Microsystems	6,17	-1,28	3,74	6,78	-
Texas Instruments	31,14	-0,67	26,77	36,40	19,6
Time Warner	19,86	-0,60	15,70	23,15	22,3
Wal-Mart Stores	47,93	-0,23	42,31	52,15	16,6
Walt Disney	34,43	0,17	26,75	36,09	19,9
Wells Fargo	34,32	-0,98	31,85	36,99	13,9
Verizon Commun.	35,68	-2,19	29,00	38,77	16,5
Yahoo!	30,39	-1,33	22,65	34,09	58,4

08.03. Londoni börs

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
ABB	119,75	3,46	76,00	131,75	-
Autoliv	415,50	1,84	372,00	451,00	-
Assa Abloy	155,50	1,63	105,50	164,00	32,8
AstraZeneca	399,00	1,92	364,00	485,50	-
Electrolux	163,00	3,16	76,81	174,50	14,5
Ericsson	24,60	2,07	20,90	31,00	14,9
FöreningsSparb.	253,50	2,22	167,50	285,00	12,1
Hennes & Mauritz	382,50	1,86	248,50	384,50	29,3
Holmen	291,00	1,04	259,00	345,00	16,9
Investor	169,50	3,35	114,50	176,00	4,6
Sandvik	115,50	3,13	70,50	120,50	16,8
Skanska	151,00	2,72	98,50	161,00	17,4
SKF	134,25	1,13	94,50	144,25	14,2
SEB	226,00	2,49	152,50	240,00	12,1
Securitas	104,75	1,70	80,29	113,75	48,9
Svenska Handelsb.	205,00	1,99	173,00	240,00	10,0
Tele2	106,00	3,41	65,75	114,00	-
TeliaSonera	59,50	0,85	37,90	63,00	15,7

08.03. Moskva kauplemisüsteem

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Barclays	730,50	1,74	579,00	794,00	10,2
BHP Billiton	1050,50	1,78	839,00	1242,00	9,7
British Airways	520,25	1,02	315,00	579,75	6,9
BP	526,00	1,74	504,50	723,00	9,3
BT	301,00	1,35	205,00	329,50	9,0
HSBC Holdings	914,50	1,16	876,50	1028,50	12,5
Lloyds TSB	553,50	2,69	486,50	622,00	-
Marks & Spencer	678,00	-0,44	517,50	750,00	19,3
Reuters	440,50	0,40	345,25	482,00	19,8
Rio Tinto	2737,00	0,89	2320,00	3387,00	10,5
Royal Bank of Scot.	2109,00	0,48	1650,00	2175,00	10,8
Royal Dutch Shell	1675,00	1,52	1607,00	2071,00	-
Unilever	1364,00	0,00	1102,77	1444,00	16,8
Vodafone	139,50	1,27	107,75	153,50	-

07.03. Tokyo börs

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Bridgestone	2 390	-0,62	1 903	2 945	30,3
Hitachi	818	3,02	644	888	-
Honda Motor	4 320	2,37	3 270	4 940	31,0
Matsushita	2 345	2,18	2 080	2 870	-
Mitsubishi Motors	191	2,14	180	258	-
NEC	602	1,69	537	920	167,3
Nissan Motor	1 342	2,21	1 133	1 557	24,8
Nomura Holdings	2 450	3,81	1 843	2 870	46,7
NTT	605 000	1,51	499 000	680 000	42,2
NTT DoCoMo	211 000	2,43	162 000	229 000	17,9
Sharp	2 150	0,94	1 571	2 335	25,4
Sony	5 990	2,92	4 340	6 540	75,1
TDK	9 350	1,08	7 990	10 360	29,1
Toyota Motor	7 840	1,29	5 430	8 350	25,2
Toshiba	750	5,04	621	842	65,7

08.03. Frankfurti börs

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Adidas-Salomon	36,23	2,63	34,50	43,47	15,3
Allianz	158,00	1,03	109,22	170,46	9,2
BASF	78,34	0,44	58,10	80,58	12,3
Bayer	43,70	3,31	30,22	45,75	-
BMW	42,75	0,59	36,31	47,71	10,1
Commerzbank	31,50	1,22	24,66	33,96	13,0
DaimlerChrysler	52,31	-0,08	36,18	56,34	16,6
Deutsche Bank	98,98	2,21	80,74	110,00	7,5
Deutsche Lufthansa	20,35	0,10	12,96	22,83	-
Deutsche Post	23,80	0,30	18,46	25,72	12,8
Deutsche Telekom	12,61	0,08	10,64	14,83	17,5
Infineon	11,48	1,95	7,87	12,42	-
Metro	53,75	0,37	41,13	55,35	43,4
Münich Re	117,85	0,73	97,15	132,12	6,5
Siemens	79,97	2,00	60,81	86,20	23,7
Volkswagen	99,61	3,33	50,40	100,09	19,8

ÄP INVESTIITRIMISFONDID

SEB Ühispaniga Fondid

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
						Konservatiivne Pf, EEK	11,21	11,43	
Progressiivne Pf, EEK	15,71	16,03	15,87	2,34	1,02	6,15	10,89	-	1 867 491 227
Tasakaalukas Pf, EEK	17,36	17,71	17,54	6,48	0,23	5,56	9,46	10,41	104 385 427
Aktiivne Pf, EEK	16,24	16,57	16,40	16,71	0,06	14,15	-	-	87 183 062
Kasvufond, EEK	8,21	8,38	8,29	20,05	-1,29	17,65	30,88	28,43	841 272 298
Fondifond, EEK	13,07	13,21	13,21	-	-0,64	5,50	-	-	175 110 415
Aktiivne Fondifond, EEK	9,41	9,50	9,50	-	0,00	0,00	-	-	78 720 780
Tasakaalukas Fondifond, EEK	9,70	9,80	9,80	-	0,00	0,00	-	-	9 887 678
Geneerilise Farmaatsia Fond, EEK	12,45	12,70	12,57	-	-2,18	6,73	-	-	176 749 504
Välakirjafond, EEK	109,51	109,51	109,51	N/A	2,49	6,01	0,00	0,00	93 573 206
	ost	müük				tootlus (p.a) %			fondi maht
Likviidsusfond**, EEK	100,00	100,00	100,00	2,92	3,29	3,36	2,72	-	2 148 965 292

Sampo Baltic Asset Management, Sampo Rahastoyhtiö Oy

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
						Pension 25, EEK	12,86	13,12	
Pension 50, EEK	14,80	15,10	14,95	2,24	-0,07	5,43	8,86	-	935 679 260
Pension Intress, EEK	11,18	11,40	11,29	0,36	0,62	2,54	2,29	-	22 486 338
Pensionifond, EEK	17,28	17,63	17,45	8,74	-0,11	6,73	11,03	9,87	33 646 815
Balti G*, EUR	-	-	425,35						

20 BÖRS RAHATURG/KAUBAD

ÄP VALUUTA

USD ▼

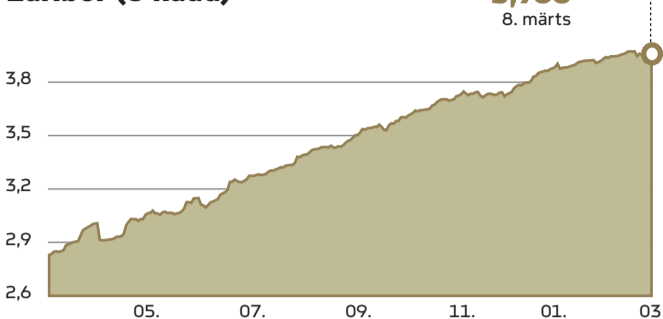
11,89 kr

SEK ▼

1,68 kr

ÄP INTRESS

Euribor (6 kuud)

Nikli hind liikus rekordtasemel

Roostevaba terase tootmiseks kasutatava nikli hind liikus eile taas rekordtasemel, sest turul arvati, et vähenevad laovarud suurendavad nõudlust metalli järele.

Kasvanud nõudlus tööstuslike metallide järele on pannud kaevandusfirmad

nõudluse rahuldamise seisukohalt raskesse olukorda ning laovarud on vähenenud. Nikli laovarud on aastaga kahanenud 90%.

“Olukord tööstuslike metallidega on kõige pingelisem,” ütles Bloombergile Soci t  G n rale'i anal iitik Stephen Briggs.

Kolmekuuse tarnet ht-

ajaga nikli hind Londoni metallib rsil kerkis 1,9% ja tonn maksis 42 800 dollarit. P evasiseselt k is nikli hind  ra ka 43 200 dollaril.

Nikli k rval t uis ka vasa ja tina hind. Ka tina laovarud on viimase aastaga oluliselt v henenud, kahanedes kolmandiku v rra.

Peeter Teder

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu j�agilt	kuu p�sij�agilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank	0,25	0,25**	3,20	3,20	3,25	3,35	3,40	3,50	3,55	3,55	1000/5000(4)	
Krediidipank	0,30	0,30	3,30	3,30	3,35	3,45	3,55	3,60	3,80	3,90	1000/3000(4)	
SEB Eesti �hispank	0,20	0,25	3,15	3,17	3,19	3,25	3,34	3,45	3,48	3,51	2000*	
Hansapank	0,20	-	-	-	3,13	3,20	3,24	3,35	3,37	3,40	3000	
Tallinna �ripank	-	0,20	3,20	3,20	3,25	3,35	3,40	3,50	3,55	-	1000	
Tallinna �ripank(3)	-	0,20	3,70	3,70	3,75	3,85	3,90	4,00	4,00	-	100 000	
Nordea Pank(6)	kuni 1,70	-	3,25	3,30	3,35	3,80	3,95	4,10	-	-	5000	
Parex Pank	2,00	-	3,20	3,25	3,30	3,50	3,60	3,85	-	-	10 000	
SBM Pank	0,25	0,30	3,25	3,30	3,35	3,85	4,00	4,15	4,20	-	5000	
BIG(5)	-	-	-	-	-	-	-	4,30	4,50	4,70	5000	
BIG(5)	-	-	-	-	-	-	-	4,35	4,60	5,00	100 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	4,80	4,85	4,85	4,85	4,80	4,75		3,20	3,20	3,25	3,35	3,40	3,50	
Krediidipank	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	100/200 (4) USD	3,30	3,30	3,35	3,45	3,55	3,60	100/200 (4) EUR
SEB Eesti �hispank	4,70	4,68	4,73	4,73	4,62	4,66	200 USD	3,15	3,17	3,19	3,25	3,34	3,45	200 EUR
Hansapank	-	-	4,72	4,78	4,80	4,75	246 USD	-	-	3,13	3,20	3,24	3,35	192 EUR
Tallinna �ripank	4,90	4,95	4,95	4,95	4,90	4,90	100 USD	3,30	3,30	3,35	3,45	3,50	3,60	65 EUR
Nordea Pank(6)	5,05	5,07	5,09	5,10	5,21	5,25	300 USD	3,25	3,30	3,35	3,50	3,65	3,80	320 EUR
Parex Pank	5,00	5,05	5,10	5,20	5,30	5,40	780 USD	3,20	3,25	3,30	3,50	3,60	3,85	640 EUR
SBM Pank	5,10	5,15	5,20	5,35	5,45	5,50	500 USD	3,25	3,30	3,35	3,85	4,00	4,15	350 EUR

kursid on p eva jooksul korregeeritavad * maks 24 999 EEK ** juriidiline isik (3) personaalpank, klientidele (4) kontoris (5) intressim kse hoiustamisperioodi lõpus (6) internetipanga t htajalistele hoiustele

B rsikaubad

Kütused Rotterdami sadamates (CIF), USD/t	
Nafta*	62,37
Kerge k�tteali	552-554
Masuut	268-272
Bensin	629-635
Diislikütus	572-574

*Brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftab rsil
Allikas: Bloomberg

V�rviised metallid, USD/t 7. märtsi seisuga	ost	m�ik
Alumiinium	2710,0	2712,0
Nikkel	44795,0	44800,0
Plii	1883,0	1884,0
Tina	13750,0	13775,0
Tsink	3343,0	3343,5
Vask	6045,5	6046,0

V�rriismetallid, USD tr.oz	
Kuld	654,25
H�be	13,0900
Plaatina	1195,00
Palladium	351,00

1 tr.oz=31,105 g, Londoni fiksingud

Kohv, 7. märtsi seisuga	
Arabica (USC/LB)	112,60
Robusta (USD/t)	1489,00
1 LB = 453,59 g; LIFFE, CSCE	
Suhkur	
valge suhkur(USD/t)	343,70
toorsuhkur (USC/LB)	10,67
1 LB = 453,59 g; LIFFE, CSCE	

Eesti Panga kursid

08.03.

valuuta	tähis	EEK	valuuta	tähis	EEK
Bulgaria lev	BGN	8,000330	Suurbritannia nael	GBP	23,005100
Euro	EUR	15,646600	Sveitsi frank	CHF	9,742390
Leedu litt	LTL	4,531570	Taani kroon	DKK	2,100570
Läti latt	LVL	22,073800	T�shehi kroon	CZK	0,555999
Norra kroon	NOK	1,920730	Ukraina grivna	UAH	2,353710
Poola zlott	PLN	4,025070	USA dollar	USD	11,894500
Rootsi kroon	SEK	1,684670	Venemaa rubla	RUB	0,453910

Arvelduskonto ja reservhoiuse intressid

% p�evasaldolt	klient	h�beklient	kuuldclient
Nordea Pank			
arvelduskonto, eraisikud			
kuni 50 000 EEK	0,15	0,30	0,60
50 000-250 000 EEK	0,25	0,50	1,00
�le 250 000 EEK	0,45	0,85	1,70
reservhoius, eraisikud			
kuni 50 000 EEK/kuni 3196 EUR	2,9	3,2	3,5
50 000-250 000 EEK/3196-15 978 EUR	3,0	3,3	3,6
�le 250 000 EEK/�le 15 978 EUR	3,1	3,4	3,7

Pankade  lekandekursid

08.03.

Parex Pank	RUB	LTL	LVL	USD	EUR	SEK
ost	0,4517	4,5179	22,0130	11,8511	15,6466	1,6805
m�ik	0,4562	4,5451	22,1460	11,9343	15,6466	1,6907

Pankade kontaktandmed

SEB Eesti  hispank Tornim e 2, Tallinn, tel 665 5100
Hansapank Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 651 0410
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0900, faks 661 6037
Tallinna  ripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
Nordea Pank Hobujaama 4, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201, e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee
Sampo Pank Narva mnt 11, Tallinn, tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee
SBM Pank P rnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Parex Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: parex@parex.ee
Balti Investeeringute Grupi Pank R utli 23, Tartu, tel 668 1888, faks 737 7581, e-post: big@big.ee, www.hoius.big.ee

27.03.2007 Reval Hotel Ol mpias

Uksteisem istmisest toimiva IT-lepinguni

Millega peab IT-lepingu s lmimisel arvestama t v tja/tellija?
Liivia Mahlapuu, Ideelahenduse O  juhataja

T v tja praktilised kogemused
MicroLink Eesti

Uksteisem istmine tellija ja IT partneri vahel: Kuidas j uda m lemat poolt rahuldava lahenduseni?
Taivo Kangilaski, Eesti Energia IT s steemiarhitekt

Kuidas toimib tellija esindamine ja j relevalve IT valdkonnas?
Erkki Leego, Hansson, Leego & Partneri juhtivpartner

Kuidas jagada intellektuaalomandit tellija ja t v tja vahel?
Ants N mper, advokaadib roo Raidla & Partnerid vandeadvokaat

DISKUSSIONIPANEEL: Kas lepingust on abi uksteisem istmise saavutamisel?

Registreerimine ja info telefonil 667 0237 v i veebiaadressil www.aripaev.ee/seminar

 rip ev
Reval Hotel Ol mpias

Seminari hind kuni 20.03.2007 registreerumisel 2792 krooni (km-ga 3294,50 krooni). Hiljem registreerujatele 3490 krooni (km-ga 4118,20 krooni). Mitme osaleja registreerumisel  hest maksjaettev ttest kehtib soodustus 10%.

ÄP NUMBER

1,4

miljoni dollari (u. 17 miljoni krooni) suuruseks oli möödunud aasta lõpuks paisunud Ühendriikide Eesti Rahvuskomitee väärt-paberiportfell. Umbes 70 protsenti rahast on investeeritud aktsiasse.

ÄP MIS ON MIS

► **ERKÜ**
Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides asutati 1952. aastal eesmärgiga esindada eestlasi Ameerikas ning töötada Eesti iseseisvumise nimel. Tegemist on maksuvaba organisatsiooniga, mis ei pea teenitud tuludelt maksma tulumaksu ja millele tehtud annetused saavad toetada oma maksustatavast tu-

lust maha arvata. Selline organisatsioon ei tohi olla poliitiline. ERKÜ suurim iga-aastane väljaminek on toetus Ühendatud Balti-Ameerika Komiteele, kellele antakse aastas 25 000 dollarit. Samuti toetab komitee teisi eestlaste ühendusi, nagu näiteks skautide- ja Eesti arhiivi.

ÄP TOOMASE MILJON

Investeerimine tõstis rahvuskomitee jalgadele

Meremehe kingitud aktsiaportfell lasi valla investeerimispisiku

ÄP WASHINGTON
Kertu Ruus
Kertu.ruus@aripaev.ee

Veel kümme aastat tagasi peost suhu elanud Ühendriikide Eesti Rahvuskomitee (ERKÜ) on tänu otsusele paar suurannetust aktsiasse investeerida kasvatanud vara 1,4 miljoni dollarise suuruse väärt-paberiportfellini ning nüüd elatakse osalt juba aktsiatelt teenitud kasumilt.

Kuni 1990. aastate lõpuni elas organisatsioon vaid iga-aastasest korjandusest. Taasiseseisvumise ja NATO-kampaania ajal olid annetused küll heldemad, kuid rahvas hakkas ka vananema ja annetajate arv kokku kuivama. Samas oli selge, et vabatahtlike toel püsinud ühendus peab vähemalt paarile inimesele palka maksma hakkama. Midagi tuli ette võtta.

Investeerimine läks lahti aktsiasseemnest

Uue strateegia valik ja investeerimine sai alguse aktsiasseemnest. Nimelt kinkis üks kõrges eas Eesti soost mere-mees Vassili Kiik organisatsioonile 1990. aastate lõpul üle 100 000 dollarilise nelja-viie aktsiaga portfelli. Kui helde toetaja oleks aktsiad enne rahaks teinud, oleks ta pidanud müügil maksu tasuma. Aktsiate annetamine tulumaksuvabale organisatsioonile oli aga maksuvaba.

Siis tekkiski majanduskau-gel rahvuskomitee juhatusel küsimus, mida nende väärt-paberitega peale hakata. Laekuriks saanud Rink-Abel, ainus majandusnimene ja isikliku aktsiaportfelli omanik tolleaegses juhatuses, avas pangandusteenuseid pakkuva Fidelity Investmentsi juures väärt-paberikonto. Komitee eesotsas laekuriga otsustas aktsiaid lihtsalt hoida ning nii tegi portfell läbi alguses kiire börsitõusu ning siis järgneva krahhi.

Kuna IT-aktsiaid õnneks portfellis polnud, on kunagine annetus tänaseks oma väärt-

tuse kahekordistanud. Aktsiaportfell on vahepeal veidi muutunud. Kui Radioshacki aktsia on tänaseks müüdud, siis elektrifirma Peco liitus vahepeal Exeloniga ning see aktsia on kümne aasta tagusega võrreldes kolm korda tõusnud.

See oli aga alles algus. Kuigi vanemate eestlaste ringi koomale tõmbumine tegi korjanduste osas muret, pidasid üksikud rahvuskomiteed pärandustes meeles. 2001. aastal laekus paar väiksemat pärandust – 10 000 ja 50 000 dollarit – ja siis tuli Chicagost teade 600 000 dollarilise pärandusest. “See oligi see päranditomp, mis on kasvama hakanud,” kinnitas Rink-Abel.

Aasta istusiti lihtsalt raha otsas

Kuigi algust oli investeerimisega tehtud, ei saanud tegelik otsus siiski kiiresti. “Ma istusin umbes aasta aega selle raha otsas,” meenutas Rink-Abel Chicago päranduse saatust, kes paigutas summad algatuseks rahaturufondi.

“Tahtsin aktsiasse investeerida, aga börs oli ebakindel. Samas ei tahtnud ma raha ka tähtajaliste hoiustega siduda,” ütles Rink-Abel, kes luges sel ajal palju investeerimisalast kirjandust. Otsustati, et kõige targem on anda raha professionaalide kätte.

Aktsiahalduriks valiti investeerimisfirma Oppenheimer & Co. Raha on antud kuue halduri käsutusse, kes kõik haldavad erinevaid aktsiaklasse (nt rahvusvahelised aktsiaid, väikesete turuväärtusega ettevõtteid). Iga fondijuht hoiab mingi osa summast ka rahas, et portfell oleks likviidne.

Investeerimisel ollakse konservatiivsed. Ning veel üht põhimõtet järgitakse väliseestlaste kohase põhimõtte-kindlusega: Venemaale ega teistesse mitte-vabadesse riikidesse raha ei paigutata. Muudest investeringutest aktsiate ja raha kõrval on rahvuskomitee loobunud: oma hoonet pole organisatsioonil kunagi olnud ja saadud kinnisvara on maha müüdud, sest selle ülalpidamine oleks kulukas.

► Ühendriikide Eesti Rahvuskomitee juhataja Marju Rink-Abel hoiab silma peal komitee investeringutel.

Foto: Kertu Ruus

ÄP STATISTIKA

Ühendriikide Eesti Rahvuskomitee aktsiaportfell on kahe aastaga kasvanud ligi viiendiku võrra

► Eesti Rahvuskomitee aktsiaportfell, dollarites (aktsias on raha u 70% ulatuses, ülejäänud on rahaturufondis ja tähtajalistel depositeidel)

100 000	137 000	150 000	137 000	135 000	100 000
172 600	169 500	165 300	155 800	155 300	101 800
Välisaktsiad	Suure turuväärtusega USA aktsiad (kõrgem riskiaste)	Võlakirjad/väärt-paberid	Suure turuväärtusega USA aktsiad (madalam riskiaste)	Indeksaktsiad	Väikse turuväärtusega USA aktsiad

Allikas: Ühendriikide Eesti Rahvuskomitee

Eesti Kesknõukogul 2 miljoni dollari eest vara

Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu hoiab väärt-paberites ligi 2 miljonit dollarit ning elab vaid kapitali pealt teenitud kasumist, jättes põhiosa edasi kasvama.

Kesknõukogul on raha jagatud kaheks fondiks – stipendiumi- ja nn vabafundiks.

Stipendiumifond on Sandy Springsi pangas ning selle kapitali kasvult makstakse toetusi eesti soost üliõpilastele. Investeringud on konservatiivsed, suurem jagu raha on võlakirjades. “Tulu väärtus on olnud võrdlemisi stabiilne,” sõnas kesknõukogu endine esimees Ülo Anson.

Õppeaastaks 2006/07 maksti stipendiumifondist toetusi 43 tudengile kokku 54 000 dollari ulatuses. Ligi pooled toetust saavatest tudengitest õpivad Eesti ülikoolides. Järgmisel aastal loodetakse summat suurendada. Vabafund toetab organisatsiooni igapäevast tegevust ning seda hal-

dab Legg Mason. Selle rahast on aktsiates hetkel kolm neljandikku – osakaal on umbes vastupidine stipendiumifondile. Mullu oli tootluseks 3%, mis Ansoni hinnangul jäi ootustele veidi alla. Suuremate investeringute seas on AT&T, Bank of America ja Abbott Labs.

Kertu Ruus

22 REKLAAM

Mercedes-Benz E-klass

Fotol on illustreeriv tähendus

Keskmine kütusekulu sõitvalt mudelist 6,3-14,3 l/100 km, CO₂-emissioon 167-341 g/km

Avantgarde+ ja Elegance+ Mercedes-Benzilt

Uuenenud Mercedes-Benz E-klass läheb kevadele vastu Sinu elustiilile sobivate eripakettidega

Dünaamiline Avantgarde+
hinnavõiduga kuni **66 160.-**

Sportliku sõidumugavusega mudeliversioon sisaldab järgmist:

- ▶ metallikvärv
- ▶ "Avantgarde" kergmetallveljed
- ▶ bi-ksenoonlaternate süsteem Intelligent Light System
- ▶ pimestustvältivad tahavaatepeeglid
- ▶ nahkkattega rool ja käigukang
- ▶ tumedast vahtrapuidust ja kroomist viimistlusdetailid
- ▶ mobiiltelefoni "käed vabad"- varustus
- ▶ alarmseade koos kalde- ja mahuanduriga
- ▶ esiistmete soojendus
- ▶ tekstiili ja naha kombinatsioonis istmepolster

Luksuslik Elegance+
hinnavõiduga kuni **65 340.-**

Luksuslike disainielementidega mudeliversioon sisaldab järgmist:

- ▶ metallikvärv
- ▶ "Elegance" kergmetallveljed
- ▶ bi-ksenoonlaternad ja laternate pesuseade
- ▶ pimestustvältivad tahavaatepeeglid
- ▶ nahkkattega rool ja käigukang
- ▶ eksklusiivsest päkklipuidust viimistlusdetailid
- ▶ mobiiltelefoni "käed vabad"- varustus
- ▶ alarmseade koos kalde- ja mahuanduriga
- ▶ esiistmete soojendus

NB! Lisaks saab iga E-klassi ostja soovi korral eksklusiivse kuu- või aastamaksuta Mercedes-Benz'i krediitkaardi krediitlimiidiga 30 000.- krooni.

Eripaketiga autode hinnad alates 579 000.-
Hansa Liisingu kuumakse alates 5975.-
(sissemakse 20%, periood 60 kuud, jääkväärtus 30%, intress 5%)

Proovisõiduks registreeruge kodulehel www.mercedes-benz.ee või telefoninumbril **626 6042**.

Mercedes-Benz
Autotööstuse tulevik

SILBERAUTO

Täpsem info Mercedes-Benz esindustest • **Tallinn** • Järvevana tee 11, tel 626 6000 • **Tartu** • Ringtee 61, tel 730 0720 • **Pärnu** • Riia mnt 231a, tel 445 1990 • **Kuressaare** • Tallinna 82b, tel 505 9802 • **Jõhvi** • Jaama 42a, tel 611 9733 • **Viljandi** • Pargi 5b, tel 435 4910 • Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto • www.silberauto.com

AUTO

| uued mudelid | müük | hooldus |

MUDEL Honda näitas sporthübridi

Genfis tegi oma Euroopa debüüdi Honda Small Hybrid Sports Concept. See on Honda nägemus tulevatest hübridautodest. Honda püüab ühendada loodus-

sõbraliku hübriditehnoloogia sportliku auto sõiduomadustega, mida muidu ootaks sportlikult väikekeskklassi masinalt. Auto on esisillaveoga ja segu bensiini- ja elektrimootorist. Uuel masinal on imelikud 165/60 rehvid, mis on pandud 20tolliste rataste peale, et pakkuda sportlikku teetunnetust ja samal ajal vähendada veeretakistust.

Genfi põhiuudis: uus Mondeo

Aasta tähtsaim autonäitus

Äp

Andras Kralla
andras.kralla@aripaev.ee

Genfi autonäituse põhiuudiseks võib kahjuks lugeda Ford Mondeo tootmisvalmis mudelit. Kahjuks sellepärast, et seekord ei lastudki midagi õhku ega sõidetud ühtegi seina maha, mille tagant oleks ilmunud põnevat vaatamist autohuvilistele.

Fordi uuest mudelist on näha, et nalja ei mõisteta ja majandusraskustes vaevlev firma teeb tõsise rünnaku kesk-klassi autode turul. Vanast Mondeost pole jälgegi järel ja uus disain tekitab salongides arvatavasti järjekorrad.

Natuke suutis üllatada Seat, kes oli näitusele välja pannud maasturi, millest võib saada reaalsus. Tegelikult on see loomulik käik, mille nüüdseks pea iga autofirma on ette võtnud.

Meie turu jaoks oluliseks uudiseks oli Mazda2 uus mudel. Vana kole ja kandiline kuut on asendunud sihvaka ja atraktiivse autoga, mis ka meie maal kindlasti müügiedu leiab.

Üsna kontseptuaalne sarnane oli ka kaua puhkusel olnud Renault Twingo tootmisvalmis mudel.

Kaua oodatud lüke Lexuselt oli üks näituse maiuspala. Lexuse pesamuna IS oli saanud viieliitrise V8-mootori, mis arendab võimsust 400 hobujõudu.

Uue Lexuse tulek oli loomulik käik, et võidelda populaarsete Audi, BMW ja Mercedeses sportmudelitega.

► Mondeo vanast disainist pole jälgegi järele jäänud.

► Ford Mondeo tootmisvalmis versioon on nii seest kui ka väljast igati atraktiivne. Auto tekitab müügile tulles põrgulikud järjekorrad.

Fotod: Andras Kralla

► Lexus: Lisaks hullule kapoti-alusele on jõusaalis käinud ka auto kere.

► Seat: Kas see mudelist läheb ka tootmisse? Loogiline oleks, sest kõik teised juba pakuvad maastureid.

► Fiat: Uue Bravo nina meenutab Jaguari sportautot XK, mis peaks vaesemad stiilihalejad salongide uksi paugutama panema.

► Renault: Prantsuse väikeauto uus tulek – välimus on tipp-topp, loodame sama ka sõiduomadustelt.

► Mazda: Mazda2 on üle ootuste sihvaka joonega ja vanast "kastist" pole midagi kaasa võetud.

AKUKESKUS
SUURIM AKUDE VALIK EESTIS
STARTERAKUD VEOAUODELE,
BUSSIDELE, KAUBIKUTELE,
SÕIDUAUODELE
NB! VEOAKUD ELEKTRITÖSTUKITELE
JT MASINATELE (ka töstukitele Balkancar)

TALLINNAS
Akadeemia tee 15/2
tel 655 6321

TARTUS
Aardla 23
tel 680 3250

1182
www.akukeskus.ee

24 AUTO

Kupee Audi A5 kiirendab sajani 5,3 sekundiga Audi tuleb suure sportkupeega

Genfis näidatud A5 kupeemudeliga siseneb Audi täiesti uude turusegmenti. Audi suur-keskklassi kupeemudel sisaldab palju tehnoloogilisi uuendusi, autol on senisest võimsamad FSI ja TDI mootorid.

Nagu kõik teised Audi mudelid, on ka Audi A5 saadaval quattro nelikveoga. Kõige väljendusrikkama dünaamikaga paistab silma uue kupee sportversioon – Audi S5, mille 4.2 V8 FSI mootor kiirendab auto nullist sajani 5,3 sekundiga.

Audi A5 jõuline siluett ja väljendusrikas esiosa, kus auto sportlikku iseloomu võimendavad audilikult suur iluvõre, täisnurksed esituled ja suu-

red õhuvõtuavad. Esituledes kasutab Audi taas LED-tehnoloogiat. Uuendatud stiilis esituled kummalgi küljel on kaheksast valgusdiodist koosnev riba, mis muudavad A5 ksenoonlaternad eriliseks.

Auto voogav küljejoon ja võimas trapetsikujuline C-piilar, mis küljejoonel domineerib, ei rõhuta üksnes auto sportlikku väljanägemist, vaid on ühtlasi viide legendaarsele Audi Urquattro mudelile.

Uues Audi A5 kupees on ühendatud Audi disainikeel väljapaistvate sõiduomadustega. Auto on 4,63 m pikk ning nagu mudelinimigi viitab, jääb see mõõt Audi A4 ja Audi A6 vahele, kuid samas on kupee niisama lai kui Audi A6.

► Audi: A5 peaks BMW-l ja Mercedesel harja punaseks ajama.
Foto: Andras Kralla

Ohutus Kuus Toyota mudelit saanud maksimumhinde Ohutustestis sai parimaks Corolla

Täiesti uus Toyota Corolla on saanud maksimaalsed viis täрни täiskasvanud sõitjate turvalisuse eest Euro NCAPi ohutustestides.

► Corolla: Maksimumpunktid turvatestis lisavad müüjijumalale veelgi atraktiivsust.
Foto: Toyota

Kümnenda põlve Corolla on esimene C-segmendi sedan, mida Euro NCAP on hinnanud viie tärniga ja mis on saanud selle segmendi oma klassi parima turvalisusega sõidukiks.

Uus Corolla on kuues Toyota mudel, mis on Euro NCAPi ohutustestides saanud viis täрни, alates Avensisest 2003. aastal. Muud Toyota mudelid, mis on saanud maksimumi täiskas-

vanud sõitjate turvalisuse eest, on Yaris, Corolla Verso, Prius ja äsja turule jõudnud Auris.

Corolla on ka C-klassi juhtivaid mudeleid tänu autos reisivate laste ohutuse eest saadud neljale tärnile neljast võimalikust ja jalakäijate turvalisuses

saadud 3 tärnile. Euro NCAPi ohutustestide põhjal on Toyota parim autotootja, kuna ta kuus mudelit said 5 täрни reisijate ohutuse eest, 4 täрни autos reisivate laste ohutuse eest. Kolm mudelit on saanud 3 täрни jalakäijate turvalisuse eest.

Maastur Uus mudel on eelmisest keskkonnasõbralikum Nissan näitas täiesti uut X-Traili

Nissan tutvustas Genfis oma uut X-Traili, mille disain on täiesti uus nii seest kui ka väljast.

► X-Trail on säilitanud klientidele meeldinud kandilise välimuse.
Foto: Andras Kralla

Valikusse tuleb neli mootorit – kaks diisel- ja kaks bensiinimootorit. Esmakordselt saab diiselmootoriga X-Traili osta ka automaatkäigukastiga. Uus maastur on märksa loodusõbralikum, pakkudes madalamaid CO₂ emissioone.

Nissani maasturile oma-

ruum on muudetud kahepõhjaliseks. Interjöõri kvaliteet ja materjalid on varasemast paremad, ning odav ja kole lahendus, kus kõik näidikud asuvad keskkonsoolil, on nüüd juhile lähemale, rooli taha toodud.

Välisdisain on küll üleni uudne, kuid seda jätkuvalt X-Traili moodi robustsel kombel. Nissani kinnitusele oli see auto ehituse põhimõtteks, sest klientidele meeldis selline disainikontseptsioon.

Müük Uute mudelite toel kasvas enim Seati müük Veebruari automüük kulges jaapanlaste taktikepi all

► Ardo Kalda, toimetaja

Olenemata faktist, et veebruar on lühem kuu kui teised, ei paista see silma uute autode müüginumbrites. 2152 müüdnud autot ja möödunud aastaga võrreldes 40-protsendiline müügikasv ei anna märku, et niigi häid numbreid näitavad automüüjad puhkust vajaksid.

Kui tunamullu prognoosisid müüjad aastaseks töusuks natuke üle 10 protsendi, siis tegelikult on müügikasv olnud ligi 30 protsenti ja hoog ei näi raagevat.

Segmentide kaupa oli möödunud kuu müüduimaks sõidukigrupiks väikekeskklass. Kohe kannul on keskklassi autod ja maasturid ja neile omakorda järgnevad mahtunivarsaalid. Alles viiendal kohal on väikeautod, millele oleks ammu aeg euroopalikule tasemele tõusta. Siiski näib, et eestlase rahakott on paks ja liiklusummikud ei kohuta, sest segmentide müüginumbreid ei näita mingeid muutuste märke.

Müügitabeli esikümnes tervitame ka Seati, kes mullusega võrreldes on teinud pöörase müügikasvu. Pole ka ime, sest pea kogu mudelirivi on uuenenud.

ÄP STATISTIKA Autode müük

Toyota jätkuvalt müügitabeli tipus

► uute autode müük

Mark	veebr.06	veebr.07	muutus%
Toyota	201	330	64
Honda	85	226	166
Volkswagen	183	168	-8
Citroën	106	130	23
Ford	87	127	46
Mazda	116	124	7
Škoda	67	116	73
Hyundai	68	95	40
Opel	42	93	121
Seat	11	79	618
Mitsubishi	28	76	171
Peugeot	75	73	-3
Nissan	68	62	-9
Renault	54	53	-2
Mercedes-Benz	42	50	19
Audi	26	46	77
Kia	36	37	3
Volvo	39	35	-10
Lexus	24	30	25
BMW	33	29	-12
Chevrolet	25	29	16
Suzuki	20	26	30
Subaru	28	25	-11
Dacia	14	17	21
Jeep	13	13	0
Chrysler	9	11	22
Fiat	7	11	57
Saab	14	8	-43
Ssang Yong	1	7	600
Land Rover	7	6	-14
Cadillac	3	5	67
Dodge	0	5	
Alfa Romeo	3	4	33
Mini	1	4	300
Lada	1	2	100
Jaguar/Daimler	1	0	-100
Porsche	1	0	-100
Üldkokkuvõte	1539	2152	40

Allikas: AMTEL

PICK-UP AUTODE

KASTIKATTED KAITSERAUAD VALUVELJED

Inex OÜ Tammsaare tee 127a, Peterburi tee 38 Tallinn tel. 6727586 mob.5127960 email@inex.ee
www.inex.ee

Freedo 5
Hind 17 990.-

Varustatud 12" rehvidega. Standardvarustuses pagasikast, valveljed.

Tänu oma suurematele mootmetele sobib väga hästi ka pikakasvulistele inimestele.

Automaailma kauplustes Tallinnas, Tartus, Pärnus, Kuressaares, Paides, Narvas, Jõhvis, Valgas. Lisainfo tel 6808816 või www.automaailm.ee

Teie armastus jääb kestma!

Teie õnnelikule püsisuhtele prantsuse autodega aitavad kaasa CLEAN FILTER õli, õhu-, kütuse- ja salongifiltrid, mis vastavad prantsuse autotootjate kõrgetele standarditele.

VARUOSAD PRANTSUSE AUTODELE:

Tallinn: Kadaka 86C tel: 672 0000
Punane 18D tel: 672 0002
Paavli 5 tel: 681 0945
Tartu: Vasara 50E tel: 799 8020
Pärnu: Savi 3 tel: 446 5075

TAKET
sinu professionaalne partner

www.taket.ee

UUS!

Pilt on illustreeriva tähendusega.

Porsche Cayenne

mudeliaasta 2008

Loodud
kompromissideta!

Premium Motors
tel 620 0210
www.porsche.ee
www.premiummotors.ee

PREMIUM MOTORS

Pilt on illustreeriva tähendusega.

**Chevrolet Explorer AWD
Limited SE**
4,3L; 5,3L ja 6,6 TD

Kuuekohaline luksusbuss

Premium Motors
tel 620 0210
www.premiummotors.ee
www.premiummotors.ee

PREMIUM MOTORS

UUS!

Pilt on illustreeriva tähendusega.

Lincoln Navigator

5,4 l, SOHC, 3-valve, V-8
2007. a mudel

Lülitatav nelivedu, 6-astmeline
automaatkäigukast, aeglusti, 8 istekohta.
Keskmine kütusekulu 18 l / 100 km,
CO₂ pääst 328 g/km

Premium Motors
tel 620 0210
www.lincoln.ee
www.premiummotors.ee

PREMIUM MOTORS

UUS!

Hummer H3X
3,7 l, 180 kW
2007. a mudel

- garantii läbisõidupiiranguta
- keskmine kütusekulu 14 l/100 km
- CO₂ pääst. 369 g/km

Premium Motors
tel 620 0210
www.hummer.ee
www.premiummotors.ee
www.premiummotors.ee

PREMIUM MOTORS

Ford Fusion 2006

Hind alates 359 000.-

2,3/3,0 l, manual ja automaat. Saadaval S SE
ja SEL mudelid.

CO₂ 140–250 g/km.

Keskmine kütusekulu 8–11 l/100 km.

Ameerika Autoteeninduse OÜ
Sõpruse pst 27, Tallinn
tel 699 9222
www.ameerikaauto.ee

AmeerikaAuto*

UUS FIAT DUCATO

Hind alates 315 000 kr

Vastupidava tööhobusena kuulsust võit-
nud Ducato on saanud endale suurepärase
veoomadustega järglased. Mootoreid on
valida 2,2JTD, 2,3JTD ja 3,0JTD vahel ning
kandevõime küünib kuni 2 tonnini. Kauba-
ruumi maht kuni 17 m³

Lisaks Ducatole on Fiati püsivalikus eri suu-
rustes tarbesõidukid, mis peaksid rahuldama
ka kõige nõudlikuma kliendi.

Vaata lisaks www.fiat.ee

USA AUTODE VARUOSAD

Chrysler • Jeep • Chevrolet • Ford

WWW.TOPPARTS.EE

Tel 678 1888 (Tallinnas), 730 4222 (Tartus)

ISUZU

D-max

Isuzu D-max

Hind alates 249 900.-

D-max – parima hinna ja kvaliteedi suhtega
4veoline pikap. Saadaval 2,4 ja 5 istekohaga
mudelid. Suur kandejõud, võimsad mootorid,
väike kütusekulu ja palju lisasid. Järeleventava
haagise mass lubatud 3000 kg. Kõik see teeb
Isuzu D-max pikapi asendamatuks tööriistaks
ja sõiduvahendiks paljudele.

Reneks Kaubandus OÜ
Suur-Sõjamäe 36, Tallinn
tel 646 5140
www.reneks.ee

TERVIS

| liikumine | toitumine | lõõgastus |

Äp TSITAAT

Juba sellepärast tuleks end liigutada, et vanemaks saades hakkab keha vaikselt ära vajuma, gravitatsioon vist.

Kerttu Rakke, kirjanik, TervisPluss, veebruar 2007

Suitsupahest loobumine algab

Iga sigaret lühendab eluiga seitse minutit

Äp
Signe Sillasoo
signe.sillasoo@aripaev.ee

Hoolimata erinevate ravimeetodite, plaastrite ja nätsude kasutamise võimalusest peavad suitsetamisest loobunud kõige olulisemaks siiski tahtejõudu, mida ei asenda ükski ravim.

Eestis sureb suitsetamise tõttu umbes 2000 inimest aastas. Suits on peaaegu iga viienda surma põhjuseks. Ligi 60% suitsetajatest soovib lakkamatult vabaneda tubakaorjusest, täielikult suudavad seda väga vähesed.

Pahet on piirama hakanud ka seadusandlus. Eestis jõustub tubakasõltlaste elu keerulisemaks tegev söögikohtades suitsetamise keeld alates 5. juunist.

Uurisid nelja meesterahva käest, kuidas, milliste vahenditega ja mitmendal korral on nemad suutnud suitsetamisest loobuda.

Esimene loobumiskatse pahest vabanemiseks on kujunenud nii mõnelegi väga lühiajaliseks, kuid suur tahtejõud, erinevad plaastrid, nätsud ja ravimeetodid on peale enesekindlat ja teadlikku suhtumist aidanud uuesti proovida suitsukuradiga võidelda.

Tahtejõud aitas suitsust loobuda

Priit Allikas
▶ proovinud loobuda kolm korda
▶ enam ei suitseta
▶ loobuda aitas tugev tahtejõud

▶ Suitsupahest lahti saamiseks mingeid ravimeetodeid ega loobumist soodustavaid vahendeid noormees ei kasutanud.

Priit Allikas ei kasutanud suitsust loobumiseks mingeid vahendeid. Enesekindlalt otsus aitas pahest üle saada.

“Lihtsalt lootsin enda tahtejõule. Praegu tundub, et tein õige otsuse, kuna olen ilma suitsuta olnud juba kaks kuud ja seda ilma mingite abivahenditeta,” arwab Allikas.

Priit on proovinud varem küll suitsetamisvastast nätsu, ent tema sõnul oli selle maitse nii ebameeldiv, et paar tundi oli tal süda suisa paha.

“Sel hetkel otsustasingi, et kui peaksin kunagi suitsetamisest loobuma, teen seda ilma abivahenditeta, omal jõul. Suitsetamisest loobusin päeval pärast sünnipäeva ja seda plaanisin ette umbes kaks nädalat,”

selgitab noormees kindlat eesmärki pahest lahti saada.

“Viimase kahe aasta jooksul olen üritanud suitsetamist maha jätta kolm korda. Esimesed kaks korda suutsin loobuda ainult nädalaks, siis hakkasin jälle vaikselt tõmbama. Praegu siis on kolmas kord,” tunnistab Priit. “Loodan, et see kord jääb ka viimaseks.”

Priit tõdeb, et seni pole suitsust loobumisega mingeid ebameeldivaid kaasnähte tekitanud, kui siis ainult ärritus, mida aeg-ajalt ette tuleb.

“Suitsetamise ajal piinasid mind pidevalt maovalud, mis tegelikult oligi peamine põhjus, miks ma suitsetamisest loobusin,” räägib Priit. “Pärast mahajätmist sain aru, et suits oli mu kõrvetiste peamine tekitaja.”

Äp KUUPÄEV

05.06.

▶ jõustub Eestis avalikes söögikohtades suitsetamise keeld.

Äp NUMBER

4000

▶ keemilist ühendit sisaldub tubakasuitsus. Rohkem kui 50 neist peetakse vähki-tekkitavateks ning enam kui 100 toksiliseks.

Äp HIND

Suitsetamisvastaste vahendite hinnad

- ▶ kroonides
- ▶ Nicorette plaastrid 209–234
- ▶ Nicorette närimiskumm 84
- ▶ Niquitin plaastrid 230

Allikas: Äripäev

Äp TASUB TEADA

Suitsetamisest loobumise nõustamiskabinetid

▶ **Tartu Ülikooli kliinikumi kopsukliinik**
tel 731 8911
Riia mnt 167, Tartu

▶ **Põhja-Eesti regionaalhaigla Mustamäe korpus**
tel 617 2060
J.Sütiste tee 19, Tallinn

▶ **Kuressaare haigla**
tel 452 0124
Aia 25, Kuressaare

▶ **Lõuna-Eesti haigla**
tel 786 8569
Meegomäe küla, Võru vald

▶ **Ida-Tallinna keskhaigla**
tel 1900
Ravi 18, Tallinn

▶ **Rapla maakonna haigla**
tel 489 0711
Alu tee 1, Rapla

▶ **Suitsuisu võtavad proovijate sõnul efektiivsemalt ära plaastrid, nätsud on tekitanud pigem vastikust.**

Foto: Maris Ojasuu

Äp KUUPÄEV

24.03.

► toimuvad Rakvere Spordihoones Eesti firmasporti meistri-
võistlused korvpallis. Lisainfo: www.firmasport.ee.

LÕÕGASTUS

**Tuina-massaaž
taastab energia**

Alates 1. märtsist on Body&Mindi klubis avatud hiina massaaži kabinet, kus saab nautida tuina-massaaži, hiina jalamassaaži ja klassikalist spordimassaaži. Tuina massaaž toetub Hiina traditsioonilise meditsiini teooriale, mille järgi on in-

meste kehas kanalid, milles liigub energia qi. Tuina eesmärgiks on taastada qi probleemideta liikumise ning viia organism tagasi harmooniasse ja tasakaalu. Tänapäevaste meditsiiniliste uuringutega on tõestatud tuina soodustav mõju vere- ja lümfiringele, lisaks ainevahetusele ja organismi üldisele immuunsusele. Lisainfo: www.fittest.ee

Äp KUUPÄEV

18.04.

► toimub järjekordne Nõmme kevadjooks.
Lisainfo: www.sportinfo.ee.

mõtlemisest

Nõelravi võtab suitsuisu kiiresti

Villem Freiman

► üritanud loobuda kaks korda
► enam ei suitseta
► loobumiseks proovinud nõelravi

► suitsetamisest aitas kahel korral loobuda nõelravi: raviprotseduur oli väga kiire, valu ja tõhus ning mõju kiiresti

Villem Freiman loobumiseks apteegis müüdavaid vahendeid kasutanud pole. Edu on toonud nõelravi.

“Spetsialist, kes nõelravi tunneb, paigaldas kõrva kolm imepistiket nõela. See ei olnud valusam kui sääsehammus.” Nõelad, mida kasutatakse, on Villem Freimanni sõnul imepistikesed.

“Teoorias on vaja kahte nõela, kolmandat kasutatakse selleks, et ei tekiks liigset söögisu, mis teadupärast suitsetajatel võib tekkida,” kirjeldab Freiman. “Protsess ise võtab ligikaudu kaks-kolm minutit, vähem kui trepist üles kõn-

dimine, et arsti juurde kohale jõuda.”

Harjumus on see, mille vastu on suitsetajal kõige raskem võidelda, selgitab ta.

“Harjumuse vastu nõel ei aita. Vahepeal tuli see halb komme tagasi. Tegin meelelahutusüritustel paar suitsu, pärast seda tekkis jälle harjumus,” meenutab Freiman. “Suitsetamisele on nagu alkoholisõltumisele. Ei ole nii, et võtad peol klaasikese šampanjat ja kõik. Kui korra juba mõnel meelelahutusüritusel suitsu proovid, tekib järgmisel päeval tahtmine suitsu te panna.”

Pärast teist käiku nõelravis sai suitsupahe maha jäetud.

Loobumine kinni peas ja hinges

Marko Liibak

► proovinud loobuda mitu korda aastas 17 aastat järjest
► praegu suitsetab
► loobumiseks soodustavatest vahenditest proovinud nätsu ja plaastreid

► mõte suitsust loobuda on olnud Marko Liibakul aastaid, pahest lahtisaamiseks on ta kasutanud erinevaid plaastreid ja nätsu

Pika suitsust loobumise karjääri jooksul on Marko Liibak saanud mitmel korral abi tubakavastastest vahenditest.

“Mõte suitsetamisest priiki saada on mind kummitanud juba ajast, mil teismelisena igapäevaselt suitsetama hakkasin,” tunnistab Liibak. “Tahan sigaretipahest pääseda nii raha kui ka tervise pärast. Kõunilisel kombel olen eluaegne astmaatik, aga sigarete läheb vähemalt kaks pakki päevas.”

Marko on jõudnud loobumise mõtetest ka tegudeni, senini aga oluliste tulemusteta, nagu ta väidab.

“Mu rekord ilma sigareti on kaks ja pool kuud. Selle saavutasin mõned aastad tagasi plaastreid abil. Väga hea oli olla,” kirjeldab Liibak. “Suitsunälgi kimbutas hooti ja üsna nõrgalt. Hiljem, kui plaaster kehast kadus, läks olemine närvilisemaks. Hing oli kriimuline pidevast suitsunäljast, televiisorit nähtud suitsetav tundmatu tundus eluaegse semuna. Ometi panin ühel päeval lihtsalt sigareti suhu ja suitsetasin nagu varem.”

Oma pika suitsustloobumise karjääri jooksul on Liibak jõudnud järeldusele, et abivahendid on toeks, kuid alustada tuleb mõtlemisest.

Suitsetamine – õudsaim sõltuvus

Martin Kaares

► üritanud loobuda 15 korda
► enam ei suitseta
► loobumiseks soodustavatest vahenditest proovinud nätsu

► kõigest abivahenditest osutus tulusaimaks plusside ja miinuste meetod, mille tulemusel paberile joonistunud miinuste lahter jättis suitsetamise positiivse külje varju

Martin Kaares on suitsupahega võidelnud mitmel korral. Nätsu ja plaaster oodatud tulemusi pole andnud, pigem tekitanud vastikust.

“Alguskordadel alustasin nikotiinainitsudega, kuid peatselt avastasin, et need ajavad pigem suitsetama kui pärsivad seda,” lausub Kaares. “Nätsud olid väga paha maitsega ja ajasid iiveldama, nende põli polnud pikk. Kõige paremini aitas suitsetamise plusside ja miinuste üleskirjutamine ja avastus, et suitsetamise halvad küljed kaaluvad suuresti positiivsed küljed üles.”

Kaarese sõnul on võrreldes kuue aasta taguste loobumis-

tega, mis kestsid paarist nädalast kuuni, asi paranenud, nüüd suudab ta suitsuta olla juba aasta.

“Kuid just siis tuleb vahele jälle üks sigarett, millest kõik uuesti alguse saab. Pärast paari kuud suitsetamist kaob see hobi siiski jälle halbade asjade prügikasti,” möönab Kaares. “Iga korraga hakkab asi rohkem vastu käima. Suitsetamine on tegelikult üks õudsemaid sõltuvusi maailmas. Olen tõesti kurb, et esimese suitsu tegemise ajal polnud kedagi, kes oleks öelnud, et ära tee seda esimest, sa ei tea, kui raske on sellest ühel päeval lahti saada. Aga parem hilja kui mitte kunagi: ei tohi kaotada usku endasse.”

Äp NÕUANDED

► Ott Kiivikas, fitness.ee
toitumisspetsialist

**Milleks
toidulisandeid
kasutada?**

Toidulisandid on eelkõige mõeldud katmata tavitoidust puudujäävat energia- ja vitamiinivajadust. Toidulisandi kasutaja on üldjuhul 100% aktiivne inimene. Selle alla käib ka füüsilise töö tegija, kellel pole aega, tahtmist või viitsimist vajalikul hulgal tavatoitu süüa. Kasutan toidulisandeid kindlasti alati pärast treeninguid, et taastada kaotatud energia ja peatada lihaste lagunemisprotsess ehk treeningu- ja katabolism.

**Kas liigne treening
pärsib tulemust?**

Põhiprobleem nii tänapäeva tippspordis kui ka tavaharjutajatel on leida õige treeningu ja puhkuse vahetust.

Teadu on, et ületreening võrdub arengu seisukohalt nulliga. Seega on nii edasijõudnu kui ka algaja esmane ülesanne mitte sattuda ületreeningusse.

Ärge üritage iga hinna eest teha rohkem seeriaid ja kordusi või kasutada suuremaid raskusi kui eelmisel treeningul.

Arengu eesmärk on küll pidev raskuse suurendamine, et sundida organismi mitte kohanema treeninguga, tagades seeläbi organismi tugevdamise, kuid selline pidev eneseületamine ei saa kesta lõpmatuseni.

**Kuidas suhtute
väitesele, et kui
trenni ajal juua vett,
siis väheneb võhm?**

See väide on alusetu. Siiani on kindlaks tehtud, et vedeliku, eriti vee tarbimine füüsilise töö käigus on õigustatud, vesi aitab hoida töövõimet. Kindlasti ei maksaks juua liiga palju korraga, see tekitab efekti, et tunneme vee loksumist maos.

Juua tuleb ikka väikesete koguste kaupa. Organism suudab kasutada kuni 1 liitri vedelikku tunnis. Mõistlik kogus treeningu ajal tarbimiseks on pool liitrit vedelikku.

VÕISTLUS

**Algas registreerimine
Elion Estonian Cupile**

Alates 1. märtsist on võimalik registreerida ennast Eesti suurima rahvaspordi sariürituse, maastikurattamaratonide sarja, osalejate nimekirja. Sarja avaüritus, võistkondlik teatvõistlus, toimub 1. mail Pirital. Registreerimine 15. aprillini aadressil info@proklubi.ee. Lisainfo: www.sportinfo.ee.

SEMINAR

**Loeng "Sportlase
toitumine"**

30. märtsil toimub Tartu Ülikooli Biomeedikumi suures auditooriumis loeng sportlase toitumise olulisusest. Seminari lektor on Mihkel Zilmer. Loengu maksumus on 300 krooni. Koostusele registreerumine toimub telefonil 639 8531 või sirje@spordiinfo.ee.

KAS TUNNET END
KATKISE TELERINA-
PILT ON,
HÄÄLT POLE?

Alpenkraft®

AITAB!mee- ja linnaseekstraktiga ürdisiirup
kurgule ja hingamisteedele 250ml

kurda apteekrile!
veebruari-märtsis
pakk ürdisiirupit
tasuta kaasa!

NOORED

| õpingud | raha | karjäär |

ÄP TSITAAT
 Üritame siin luua keskkonda, kus tekiks head ideed ning kunagi tekkinud ideed saaksid edasi arendatud.

Jaanus Halliku, Tartu Ülikooli keskkonnatehnoloogia magistrant

ÄP VAHENDAB Joonatan Allandi
 Vaid lausrumalad väidavad absurdset – et usundite roll pole mänginud osa ühiskonna kujunemisel.

Meie igapäevast haritust anna meile tänapäev

Näha maailma mitmekesisuses, kas me mitte seda, kosmopoliitsed eestlased, ei soovi? Peaminister Andrus Ansip kinnitas kahe aasta eest luteri kiriku korraldatud eetikonverentsil, et usundiõpetuse peaks üldhariduskoolide ainekavasse tingimata lõimima.

Pedagoogilises mõttes aitab õpilaste arengule kaasa õppeainete integreerimine. Näiteks matemaatika õpitu läheb muudes reaalainetes pidevalt rakendusse.

Religiooniõpetus soodustaks analoogselt näiteks ajaloo sõdade tagajärgede mõistmist. Usundiõpetuses ei talutata kedagi käekõrval leeri. Ei jaga tasuta jarmulkasid, vaid aidatakse mõista meie ümber toimuvaid protsesse, kedagi õigustamata või laimata.

Paljud õpilased ühes vanematega tõstsid ootuspäraselt käre, olles sellisele sammule vastu. Sama tendents säilib ka aastaid hiljem poliitilisel maastikul. Vaid kaks suurparteid soovivad Ekspressi läbiviidud küsitluses usundiõpetuse kohustuslikkust Eesti keskkoolides.

“Me võime arutleda tema vabatahtlikkuse või kohustuslikkuse üle, kuid selle õpetuse puudumist koolides tõlgendan ma antud juhul kui vabadust olla harimatu,” märkis Ansip oma kunagises kõnes.

Miks mitte? Ateistlikud õpilased tõstavad käre, viidates enda inimvabaduste rikkumisele. Kas ateist, kes pelgab usundiõpetusest “ajupestud” saada, ehk vaid kardab enda positsiooni pärast?

Loodame, et värske võimalus pole unustanud enda ammuseid lubadusi ning ei tee usundiõpetuse asemel “kogemata” hoopis majandustunde kõigile õpilastele kohustuslikuks. Jäägu see tulevase püha kolmainuse, koalitsiooni, otsustada.

Vaid lausrumalad väidavad absurdset – et usundite roll pole mänginud osa ühiskonna kujunemisel. Paralleelselt usukodades läbi viidud reformidega on siiski arenenud kirjandus, maalikunst ja koguni poliitika.

Aastad mööduvad. Keskkooliõpilased ekslevad jätkuvalt vaimupimeduses.

Läänemaal kohtusid

▶ Roostal toimunud konverentsi ühes õpitoas valminud sojaroad pakkusid maitseelamusi nii huvilistele kui ka tegijatele endile.

Foto: Henn Runnel

TalveAkadeemia lahkas keskkonnaprobleeme

ÄP Agur Paesüld agur.paesuld@aripaev.ee

Aastatega üha enam populaarsust kogunud TalveAkadeemia läks seekordki täismajale, kahe reisiribussiga jagu kohti broneeriti juba nelja päevaga.

Kolme päeva jooksul kanti ette erinevaid keskkonnateemalisi uurimistöid, toimusid loengud ja õpitoad, alternatiiv-

sete ideede sessioonid, diskussioon ning lisaks ekskursioon Noarootsi vallas vallavanema juhtimisel.

Tudengite meelisüritus

TalveAkadeemia konverentside sari sai alguse noorte soovist jagada mõtteid keskkonda ja inimest puudutataval teemadel ning viia kokku sarnastel erialadel, kuid erinevates ülikoolides õppivaid tudengeid.

Seekordse TalveAkadeemia projektijuhi, Tartu Ülikooli

keskkonnatehnoloogia magistrandi Jaanus Halliku sõnul on ürituse eesmärgiks pakkuda noortele konverentsikogemust, laiemat auditooriumit ja tagasisidet teadustöele.

Hallik leiab, et selline üritus tõstab noorte huvi teaduse vastu, sest pakub lisaks esinemiskogemusele võimalust näha teiste tudengite teadustöid ja saada inspiratsiooni lõputöö tegemiseks ning kraadiõppes jätkamiseks.

Samuti innustavad noori küllalisesinejad, kes oma ala spetsialistidena oskavad põnevalt rääkida ja diskuteerida keskkonnaga seotud teemadel. “Üritame siin luua keskkonda, kus tekiks head ideed ning kuna-

gi tekkinud ideed saaksid edasi arendatud,” sõnas Hallik.

Eesti Maaülikooli tudengina TalveAkadeemia ellu kutsumud Piia Tamme sõnul on ettevõtmisega läbi aegade olnud seotud ligi pool tuhat inimest viiest Eesti ülikoolist. “Välja on kujunenud fännklubi, kes aastast aastasse üritusel osaleb. Tihti juhtub ka nii, et tänased osalejad on homsed korraldajad,” nendib Jõhvi kontserdimaja direktorina leiuba teeniv Piia.

Interdistsiplinaarsuse jõud

TalveAkadeemia käsitlata teemade ring on väga lai. Räägitakse nii säästvast eluviisist kui ka avalikkuse kaasami-

ÄP LUGEJA KÜSIB Ervin Nurmela

Millised punktid peavad olema töölepingus kindlasti välja toodud?

▶ **TÜ õigusinstituudi magistrant**

Töölepingus peavad olema: poolte andmed (nimi, isikukood või registreerimisnumber, elu- või asukoht), töölepingu sõlmimise ja töötaja tööleasumise aeg, ameti- või kutse nimetus või kvalifikatsiooninõuded ja tööülesannete kirjeldus, töö tegemise koht või piirkond, palgatingimused, tööajajoon, töötaja põ-

hi- ja lisapuhkuse kestus, samuti alused lisapuhkuse andmiseks, töölepingu lõpetamise etteteatamistähtajad või nende tähtaegade määramise alused.

Töölepingu tingimusteks võivad olla ka kokkulepped muudes küsimustes.

ÄP KOOLITUS

Väitluskoolitus

- ▶ Aeg: 24. märts
- ▶ Koht: Tallinna Ülikooli konverentsikeskuse Tallinna saalis (Uus-Sadama 5)
- ▶ Korraldaja: Eesti Väitluselts
- ▶ Koolitus pakub võimalust tutvuda väitluse põhimõtetega, mis on tänapäeval oma

ideede põhjendamiseks ja kaitsmiseks kasulikud. Argumentatsioon ja esinemise teemad.

- ▶ Koolitusest osavõtt tasuta
- ▶ Vajalik eelregistreerimine kuni 23. märtsini kodulehel.
- Osalema oodatakse kuni 200 väitlejat.
- ▶ Täiendav info: www.debate.ee.

ÄP KUUPÄEV

13.04.

▶ on viimane võimalus edastada enda fotod konkursile "Inimesed tööl, inimesed treeningul". Lisainfo: <http://europa.eu/youth>

ÄP LOE VEEBIST

ÄP² noorterubriik on üleval ka veebis. Loe ja kommenteeri. Ligipääs vaba!

▶ www.aripaev.ee/noored/

head mõtted

ÄP SÜNDMUS

TalveAkadeemia

- ▶ Aeg: 23.–25. veebruar
- ▶ Koht: Roosta puhkeküla
- ▶ Sisu: keskkonnateemaline teaduskonverents, loengud ja õpitoad, ideede sessioonid, diskussioon, ekskursioon Noarootsis; ainuke tudengite algatusel toimuv nelja ülikooli vaheline koostööprojekt
- ▶ Osalejad: tudengid, õppejõud ja spetsialistid..

ÄP NUMBER

123

- ▶ osavõtjat oli tänavusel TalveAkadeemial.

ÄP TASUB TEADA

▶ TalveAkadeemia alternatiivsete ideede sessioonist välja kasvanud huvitavamad ettevõtmised

▶ **SuveAkadeemia** – 2006. aasta suvel toimunud noorte keskkonnalaager, mille käigus tutvuti maaturismiga, rünnati aju loodushariduse küsimustes ja arutleti tervisliku toitumise üle

▶ **V.I.K.A.T.** – 2004. aasta suvel programmi Euroopa Noored rahastatud rahvusvaheline keskkonnalaager, mille käigus matkati rabas, kuulati loenguid märgaladest ning värviti kohupiimavärvidega üle ökokäimla

▶ **Roheline Draama** – koolinoortele mõeldud keskkonnateadlikkuse kasvatamise viis, milles juhendajate kaasabil mängivad õpilased läbi erinevaid keskkonnaprobleeme

▶ **SuveAkadeemia 2007** – jätkatakse eelmisel aastal alguse saanud traditsiooni. Üritus toimub 20.–25. juulil Karula rahvusparkis, mõeldud eelkõige tudengitele, kuid oodatud on kõik keskkonnahuvilised noored; laagri eesmärk on pakkuda tegevust kehale ja vaimule

ÄP LOE VEEBIST

www.talveakadeemia.ee

- ▶ Seminari info, uudised, grupidõtte kokkuvõtted

www.talveakadeemia.ee/suveakadeemia

- ▶ Registreerimine, info

sest, kaevandamisest ja tuuleenergiast.

Laupäeval kirjuti kütnud diskussioonil avasid sotsiaal-, keskkonna- ja majandusvaldkonna spetsialistid omi vaatenurki teadmispõhise Eesti teostumisest, mis andis tudengitele võimaluse küsida neilt olulisi küsimusi.

TalveAkadeemia laiapõhjalisust ja interdistsiplinaarsust kiidab esimest aastat osalev Meelis Osi, kes õpib Tallinna Tehnikaülikoolis elektroonikat.

Konverentsi kuulama tulnud Liis Keerberg Eesti Rohelisest Liikumisest leiab, et TalveAkadeemia on kindlasti vajalik, kuna võimaldab näha

teistsuguse taustaga inimeste vaatepunkte ja leida ühenduskohti.

Heade ideede kohtumispaik

Ürituse lõpetasid alternatiivsete ideede sessioonid, kus leiti enda ideedele kaasamõttelejaid.

Korduvalt TalveAkadeemial osalenud Triin Tarv oli üllatunud, et leidub veel noori, kes tema poolt välja pakutud rohelise draama ideele on mõelnud. "See on väga tore, kui leiad ootamatult mõttekaaslast," rõõmustas keskkonnakorraldust õppinud Triin. Keemiatudeeriva Aita Metsa sõnul leidis temagi taas mõttekaaslasti, seekord mahetalunduse teemal.

Töötamine Vahendajal peab olema tegevusluba

Välismaale tööle spetsialisti abiga

Eestis tegutsevate töövahendustehase usaldusvääruse garantiiks on tegevusloa olemasolu. Kindlasti ei ole asjatu kontrollida eelnevalt ka välismaise tööandja tausta.

Ettevalmistusi välismaale tööle minekuks tuleks alustada võimalikult varakult juba kodumaal. Eesti Euresse büroo juhtivspetsialisti Martin Tahvoneni sõnul tuleks enne töökoha otsimist kriitilise pilguga vaadata üle enda oskused, mille alusel valida enda võimetele vastav ja sobiv töökoht. "Samuti on oluline pöörata tähelepanu keeleoskusele, et vältida hätta sattumist välisriigis olles," sõnab ta.

Tööandja taustauuring

Kuna tihti tuleb ette, et tööandja tegutseb ebaseaduslikult, andmata töötajale mingeid garantiisid, siis on kasulik enne minekut uurida tööandja tausta. Informatsiooni saab küsida töövahendustehaselt või Euroopa Liidu töövahendusvõrgustiku kuuluvatest Euresse büroodest.

"Tööandjate kontroll on riigiti erinev. Pöörduda võib

Euresse võrgustiku poole, mille nõustajad võtavad ühendust vastava riigi Euresse nõustajaga, kes teostab juba kontrolli vastavalt kehtivatele reeglitele," soovib Tahvonen.

Maksud erinevad riigiti

Välismaale tööle minnes ei tasuks tähelepanuta jätta ka töökohta vahendava Eestis tegutseva töövahendustehase tegevusloa olemasolu. Tööturuteenuse tegevusluba omavate firmade nimekirja on olemas Sotsiaalministeeriumi kodulehel www.sm.ee.

Täpsemate töötingimuste väljaselgitamiseks välismaal tasuks ühendust võtta ka sihtkohariigi saatkonnaga Eestis, et täpsustada üle kõik olulised aspektid, mis peavad enne tööle minemist täidetud olema. Et vältida üllatusi palga osas tasuks kindlasti uurida sihtkohariigi maksusüsteemi ja kohustuslike riiklike maksude maksumäärasid.

Martin Tahvoneni sõnul on rangelt soovituslik ka Euroopa ravikindlustuskaardi olemasolu, mille kohta jagab täpsemat informatsiooni Eestis haigekassa. Kaardi taotlusprotsess igale kaardi soovijale tasuta. Signe Sillasoo

ÄP TASUB TEADA

- ▶ Töökohal on keelatud nõuda töövahendustehase eest tasu isikutelt, kes pöörduvad nende poolt töökoha leidmise sooviga. Tööotsija käest võib raha võtta ainult tööle minekuga kaasnevate kulutuste eest, nt lennupilete või viisa eest. Neid kulutusi peab erabüroo suutma dokumentaalselt tõendada.
- ▶ Euroopa ravikindlustuskaart annab õiguse vajaminevale arstiabile Euroopa Liidu territooriumil ja Euroopa Majanduspiirkonnas viibimise ajal. Kaarti saab taotleda alates 15. eluaastast. Kaart kehtib ühe aasta.

ÄP LOE VEEBIST

- ▶ www.vm.ee. Välisministeeriumi kodulehel leiab Eesti välisesinduste kontaktid välismaal.
- ▶ www.eures.ee Euroopa Liidu töövahendusvõrgustiku Eesti büroo kodulehel leiab infot erinevates välisriikides töötamise kohta. <http://x-tee.riik.ee/portaal>
- ▶ Euroopa ravikindlustuskaart saab taotleda kodanikuportaali kaudu.

Mina ja raha Kuidas majandab noor inimene

Evert kulutab raha mõistusega

Evert on sõbralik 16aastane poiss, kes õpib Rakvere reaalgümnaasiumi 9. klassis. Pool aastat elas ta vanematest eraldi, majandades rahaga ise. See andis noormehele iseseisva elu ja rahaga arveldamise kogemuse.

Evert saab taskuraha 1300 krooni kuus. Raha kantakse noormehe pangakaardile, nii on kõige mugavam. Tal on kolm pangakaarti. Neist esimene tehti siis, kui poiss oli 12aastane.

Evert kannab pangakaarti alati kaasas, sest kunagi ei tea, millal seda vaja võib minna. Poes käies eelistab ta arveldada siiski sularahaga. Raha kulub tal peamiselt toidule. Poes jälgib noormehe alati hindu, niisama sihitult ta šoppamas ei käi.

Huviringidest käib ta näiteringis ning tegeleb ka noorsootöoga. Nimelt on ta Lääne-Virumaa noortekogu avalike suhete juht.

Nende tegevusalade peale tal raha ei kulu, küll aga nõuab seda noormehe suur hobi fotograafia. Fotokunsti vastu tunneb noormehe väga suurt huvi, seda tõestab ainuüksi seegi, et tal polnud kahju välja käia uue digikaamera eest 11 000 krooni.

Elukindlustust Evertil pole ja börsi ta ka ei jälgi. Enda sõnul pole ta selleks veel vajadust tundnud.

Evert võtab raha kulutamist mõistusega. Niisama tühja-tühja peale ta kindlasti ei raiska. Kui noormehe võidaks miljoni, siis maksaks ta ema pangalaenu ära või ostaks suvila.

Annika Saar

ÄP VÕRDLU

Kõige rohkem kulub võrkpallile

- ▶ Everti keskmised sissetulekud ja väljaminekud kuus, kroonides

▶ sissetulekud	
taskuraha	
vanematelt	1300
▶ väljaminekud	
toit	900
telefon	100
transport	300

ARVAMUS

Äp ÄRILAUSE
Kosilasi liigub, aga nii kaunis pruut end juba naljalt kosida ei lase.

Heiti Hääl, Alexela ja Uno Xi tanklate omanik tõrjub ostuhuvilisi

Äripäev, 08.03.2007

| toimetuse seisukoht | kommentaarid |

Äp PALJU ÕNNE!

REEDE

Feliks Mäe 80
ajakirjanik
Peep Must 54
Viljandi Metall ASI juhatusel liige
Argo Ladva 42
Schmolz + Bickenbach Baltic OÜ juhatusel liige
Tõnu Saar 34
Bang & Bonsomer Eesti ASI juhatusel liige
Leon Jankelevitš 32
Magnum ASI juhataja

LAUPÄEV

Andres Luhtoja 45
Järvakandi Klaas ASI juhatusel liige
Allan Noor 42
Amisco ASI juhataja
Ago Teder 41
Estover OÜ tegevdirektor

Priit Prints 37

Mecro ASI tegevdirektor
Martin Arula 36
Toftan ASI juhataja

PÜHAPÄEV

Igor Geller 51
Kolle ASI peadirektor
Aivar Sirelpuu 50
Rocca al Mare Suurhall ASI juhatusel esimees
Toomas Treufeldt 48
Raunopol ASI juhatusel esimees
Peeter Ilves 46
Salome Pärnu OÜ juhatusel esimees
Vahur Kraft 46
Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaali juhataja
Ülo Kivine 40
Tere ASI juhatusel liige

Äp TOIMETAJA VEERG

Kristi Malmberg

Ester Tuiksoo
on nagu tank, mida vintpüssist ei peata.

Raudseks Leediks

Ühe õnnetus on ikka teise õnn: ilmselt mitte kõik rahvaliidlased ei kurvasta viimaste valimistulemuste üle. Rahvaliidu maskoti Villu Reiljani tagasiastumine erakonna juhi kohalt avab tee põllumajandusminister Ester Tuiksoole sinna, kuhu ta on sihikindlalt liikunud – tõsiseltvõetava poliitiku kohale. Seni peamiselt avaliku supikeetmisega silma paistnud tädist on saamas esimene suure erakonna naisjuht.

Paljud, mina kaasa arvatud, ei pruugi mõista Eesti toidu projekti ja rahvuskala valimise vajalikkust või põllumajandusministeeriumi vastuvõtu korraldamist ja nn ordene jagamist. Ajakirjan-

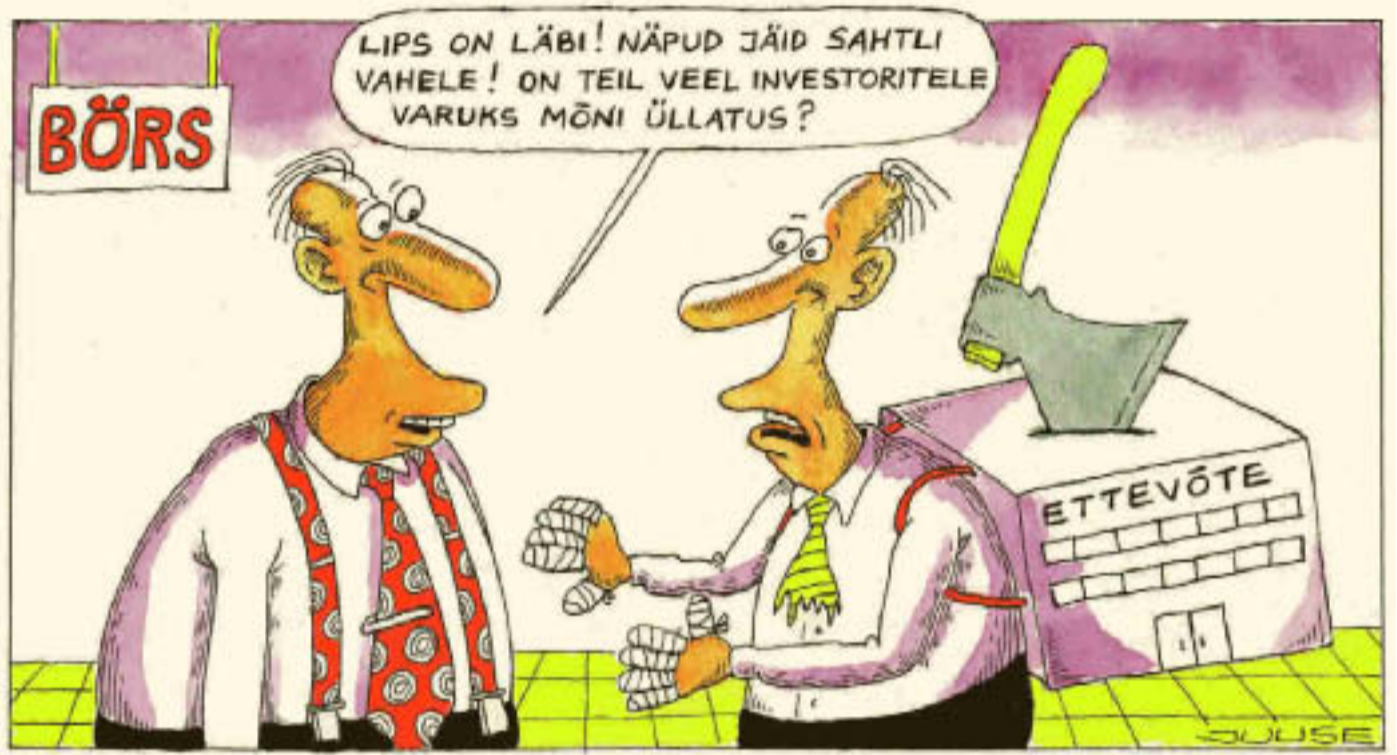
dus võib kritiseerida, ironiseerida, peast haarata – Tuiksoo rühhib ikka edasi. Ma ei suuda meenutada ühtegi projekti, mille Tuiksoo oleks meedia turmtule pärast avalikult lõpetanud või vaikselt kalle alla pannud. Ta on nagu tank, mida vintpüssist ei peata. Raudne Leedi.

Kui Tuiksoost saab tõepoolest Rahvaliidu juht, on tema roll teine, sest Rahvaliidu maha kanda on vara. Küll aga peab Tuiksoo arvestama, et koos ametikoha ja autoriteedi tõusuga kasvavad ka nõudmised tema enda tegemistele. Kui on tahtmine Eesti ühe suurema erakonna juhi kohal ka püsida, on viimane aeg võtta ette tõsised asjad.

Äp PALUB VABANDUST

► Eilses artiklis ilutoodetest lk 7 palume õigeks lugeda:

Ideaal Kosmeetika keti käive oli 2006. a 95 mln krooni.

Avaldame alati kell kaks börsiinfo

Tänane Äripäev kirjutab, et börsiettevõtted küll avaldavad oma kvartaalseid majandustulemusi – sest seadus kohustab –, kuid teevad seda, kuidas keegi heaks arwab. Kes avaldab hommikul, kes pärast börsi sulgemist, kes õhtul. Mõni avaldab oma tulemused kaheteistkümnendal tunnil, kui tähtaeg pressib peale.

Äripäev soovib, et börsiettevõtted võiksid oma majandustulemused avaldada kõik ühtemoodi: vahetult pärast börsi sulgumist ja avaldamise kuupäevast ka varem ette teada anda.

Numbrite edastamise ehk info andmise kõrval on börsiuudistel teinigi tähtis külg: kohelda kõiki investoreid võrdset. Suvalisel kellaajal eetrisse paiskamisel on eelisseisundis need investorid, kes jälgivad pidevalt börsi kodulehekülge või majandusuudiste portaale. Kaotavad aga need, vaatavad börsi näiteks korra päevas.

Võtame näiteks olukorra, kui konkreetse firma aasta majandustulemused laekuvad kell üheksa hommikul. Enamik väikeinvestoreid on sel ajal rahuliku südamega oma põhitööl ega oska arvatagi, et vahepeal on avaldatud olulist in-

Äp JUHTKIRI

Kell 9 hommikul on enamik väikeinvestoreid rahuliku südamega oma põhitööl ega oska arvatagi, et vahepeal on avaldatud olulist infot.

fot, mis võib nendele olulise aktsia hindada mõjutada.

Info saavad ära kasutada pidevad turujälgijad, kes asuvad juba enne kella kümnet kiiresti tegutsema.

Kui mujal põhitööl olev investor leiab aega börsile pilk peale heita alles pärast kella kahte – mis seal ka täna toimus –, võib koita nukker tõdemus, et rong on juba läinud.

Kui avaldada tulemusi pärast börsi sulgemist, siis jääb kõige rohkem aega info õigeaegseks märkamiseks ja samuti oma investeerimisotsuste kaalumiseks. Mida võrdsemalt on investorid informeeritud, seda parem.

Veel parem, kui börsiettevõtte teataks veel ette, mis päeval ta oma saavutustega välja tuleb. Tallinna börsilt on eeskujuks tuua Baltika, kes lisaks tulemuste avalikustamise etteatamisele avaldab ka majandusprognoose. Prognoosid on viimasel ajal unustusse jäänud – aga põhjendamatu.

Eesti börsifirmadel oleks tegelikult lihtne oma avaldamisgraafikut korrastada, tegustatakse ju n-ö ühel rindel. Vaja on veidike tahtmist.

Firmad, mille aktsiatega kaubeldakse üle maakera, näiteks Nokia, on märksa keerulisemas seisus: eksisteerib reaalne oht, et ühed investorid alles magavad, aga teised juba kauplevad.

On veel üks tegur – psühholoogiline. See ütleb, et tavaliselt on soov head tulemused võimalikult vara teatada, halvad aga jätke viimasele minutile.

Kehtestades kindlad avaldamisõuded, ei jää ka nendele spekulatsioonidele aluspinda.

Äp LOE ÄRIPÄEVAST

"Investorisõbralikud on vähesed"
► lk 16–17 tänane börsiuudis

Äripäev

Peatoimetaja: Igor Rõtov
Väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195, (372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265, (372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111, faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus:
Väinu Rozental, vainu.rozentel@aripaev.ee
Korrespondent Washingtonis:
Kertu Ruus, kertu.ruus@aripaev.ee

Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee,
tel: (372) 667 0105, faks: (372) 667 0200
Seminarid ja Käsiraamatud
tel: (372) 667 0207, faks: (372) 667 0290
Raamatuklubi ja Infolehtede toimetus
tel: (372) 667 0207, faks: (372) 667 0290

Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee,
tel: (372) 667 0099, faks: (372) 667 0300
Tiraaž: 25 600
Tellimine internetis www.aripaev.ee/tellimine
Tellimishind 12 kuuks 3062 kr
Äripäev veebis: www.aripaev.ee

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioossed teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

ÄP PALJU ÕNNE

Võitis ka Kranaat

Riigikogu valimiste võitjaks on Reformierakonna kõrval ka Eesti Ekspressi naljakülge Kranaat, mille püsielemendiks on rubriik "Nädala Ansip". Võib-olla ei olnudki Ansipi valimisedu taga valijate hirm Edgar Savisaare ees, vaid hoopis kartus, et Kranaadi populaarne rubriik võib lõpetada ilmumise.

► Õnnitleme Eesti Ekspressi peatoimetajat Priit Höbe-mäge ja teisi nädalalehe tegijaid.

ÄP ANEKDOOT

Riigikogulane on taeva värvate taga, ja Peetrus küsib teilt: "Kes sa oled?"

Riigikogulane: "Riigikogu liige olen!"

"Tõesta siis seda." "Miks ma seda tõestama pean, ma ju olen küll rahvaasemik!"

Peetrus selle peale: "Leonardo da Vinci ja Einstein pidid ka tõestama." "Kes need veel olid?" küsib riigikogulane vastu.

Peetrus ohkab selle peale ja ütleb: "Hea küll, võid minna..."

Sven Sester

Elame ajal, mil koopiad on läinud originaalist ette

ga õppejõud on valgustaja, kes püüab rahvast harida. Mind panevad imestama suured lüngad meie muidu haritud inimeste teadmistes. Ei tea tänapäeva mõttehiglas – Hawkingit, Rortyt, Habermasi, Lyotard'i, Foucault'd, Derridat, Chomskyt. Ei tea midagi Freudi libiidost ega sublimatsioonist. Samas aga teatakse hästi kuulsaid kinomehi ja naisi.

Me ei kuulu päriselt läänemaailma, kui ei tunne sealseid mõtlejaid; on liiga vähe kanda lääne riideid ja sõita lääne autoga, et pidada ennast eurooplaseks. Ehime ennast võõraste hilpudega. Haridusel on vabastav funktsioon: võib-olla hakkad paremini mõistma toimuvat ja saad vabaks mõnest väärasuamast.

ÄP VAHENDAB

► Voldemar Kolga, psühholoog, Akadeemia Nord

Valimised kandsid välja Baudrillard'i kolmanda astme simulaakrumi: inimesed said intuiivselt aru, et seos reaalsusega puudub ja seetõttu on kohatu küsida, kuidas jõutakse teatud palganumbriteni.

Kardan, et meil ei tunta ka äsja lahkunud Jean Baudrillard'i (20. juuni 1929 – 6. märts 2007), kuigi raamat simulaakrumitest on tõlgitud ka eesti keelde. Et mälestada Baudrillard'i ja levitada ta ideid, mis võivad tunduda kummalised, püüan analüüsida siinset elu. Äkki hakkame natuke paremini mõistma toimuvat, kui lähtuda Baudrillard'i vaimsest pärandist.

Raamatus "Sümboolne vahetus ja surm" (1976) leiab ta, et Lääne ühiskond on läbinud mitu mentaalset epohhi. Kõik algas ajast, mida ta nimetab originaalide ajastuks. Oli mingi müstilne aeg, ammu-ammu, kui majad, toit, muu kaup oli ehtne. Inimsuhtedki olid siirad ja vahetud. Ta ei kirjuta millal see oli, aga vähemalt oma unelmates kujutame sellist aega ette.

Pärast seda tuli aeg, mil õppisime võltsima, alates naeratuses ja lõpetades maalidega, mida püütakse originaali pähe müüa. Võltsing oli alguses veel kriminaalne. Eksperdid püüavad kindlaks teha, kas Eurovisiooni laul pole maha kirjutatud. Kunstnik ja arhitekt pidid varjama mahakirjutamist, seda tuli teha kavalalt.

Järgmine ajastu tähistab massilise kooperimise aega. Enam ei räägita võltsimisest, mis kõlab hal-

vasti, vaid kopeerimisest; copy-paste on peamine töövahend. Võltsinguid nimetatakse replica'ideks, neid võib osta, näiteks internetist. Vahepeal mõtlesin osta internetist koopiakella paarisa- ja dollari eest, siis aga tulim mõistusele ja loobusin. Turg on küllastunud kuulsate brändide koopiadest. Enam ei tunta häbi osta odavat Armani lõhna, ülikonda või Rolex'i kella, rääkimata tossudest, CDst ja DVDst.

Tudengitel on võimalus osta tekste internetist, teha copy-paste vajalikest tekstidest. See on massiline tegevus, mida püütakse ohjata spetsiaalse tarkvaraga: nt USAs kasutatakse plagiaadi avastamiseks Turnitin'i. Isegi Venemaal on ülikoolides vastav tarkvara olemas. Muidugi on see ühiskonna moraali hea indikaator. Ees- tisse pole vastav tarkvara veel jõudnud, suured ülikoolid pole midagi arvestavat ette võtnud.

Lõpuks jõuame kolmanda astme simulaakrumini, kus koopia hakkab asendama originaali. Koopiad on originaalst paremad. Kui eelnevas faasis tunti väikest häbi võltsingu kandmise või kasutamise pärast, siis nüüd ollakse uhked. Oleme rahul laminaatparketiga, mis aualt kopeerib vahtpuitu. Rohelise mõtteviisi esindajana olen rahul, et mõni vaher jäi ellu.

Las Vegase hotellid kopeerivad häbitult ja samal ajal uhkelt suuri originaale nagu Pariis, Rooma, Veneetsia, New York. Las Vegase Veneetsia on parem tõelisest Veneetsiast, nii ei vaja ta merd, ei haise, ei lagune, ei ole ohtlik turistile. Pakend on tähtsam ajaloolisest sisust.

Võib küsida, kas need peahad asjad ja mõtteviis on jõudnud Eestisse? Pean vastama jaatavalt. Toosin näite äsjastest valimistest, mis veel praegu kõigil meeles. Ei eksi, kui ütlen, et valimised andsid välja kolmanda astme simulaakrumi. Kee- gi ei püüdnudki teha nägu, et tahab varjata ideede puudumist, tühja pead. Simulaakrumi teisel astmel püütakse teha nägu, et tegeldakse reaalsete probleemidega, ühiskonda vaevavate muredega. Aga see etapp on

läbitud. Võitjad on veendunud, et ollakse õigel teel, ja arutada pole midagi.

See on võrdväärne ideega, et Las Vegase Veneetsia on parem reaalsest Veneetsiast, kuna viimane lõhnab tegeliku elu järele. Baudrillard on kirjutanud, et Disneyland on reaalsem tegelikust Ameerikast, kuna väljendab selle olulisi omadusi.

Sisuliste küsimuste asemel asemel võeti meie valimistel "arutusobjektiks" palganumber ja jõudmine viie rikkaima Euroopa riigi sekka. Pangem tähele, et inimesed said intuiivselt aru, et tegemist on ehtsa simulaakrumiga, mil puudub seos reaalsusega ja seetõttu oligi kohatu küsida, kuidas jõutakse teatud palganumbriteni või rikaste klubbisse. Vähegi mõistlik inimene sai aru, et tegemist toreda simulaakrumiga, mille üle pole mõtet vaielda.

Niisugusel poliitikal puudub suhe tegeliku eluga, millest kirjutati uues inimarengu aruandes. Nii oleme mitme olulise ja elulise näitaja poolest Euroopas esimesed – tagantpoolt. See aga ei tähenda midagi, sellist tegelikkust ei ole, tegelikkus on hoopis ilusam, väidavad poliitikud.

Baudrillard on kirjutanud raamatu, kus väidab, et Lahe- sõda pole olnudki: ei olnudki vastaspoolt, mille tekitamiseks viskasid ameeriklased iga päev 10 000 tonni pomme. Baudrillard oli muidugi nihilist, eitades sõja olemasolu, aga kas meie poliitikud pole samasugused, kui eitavad meie tegelikkust.

Tegelik elu ei saagi tõusta arutelu objektiks – seesemel suhtlevad erakonnad omavahel, et mängida oma mängu.

See oli näha hästi kahe kõige suurema erakonna reklaamist, kus üks ei saanud hakka teisteta. Ühe erakonna brändi suhestus teise brändiga nagu Saku õlu A. Le Coqiga. Andes au õlletootjatele, pole ma märganud, et üks paneb ära teisele, nagu tegid seda hiljuti poliitikud. Samas said inimesed aru, et tegemist oli mängulise tegevusega ehk simulaakrumiga, et varja tõelisi suhteid.

Poliitikud on omavahel traageldatud nähtamatute niitidega, asudes ühes paadis.

SEBAK
SUKELDUMISKESKUS
DIVING CENTRUM IN ESTONIA

Tule sukeldumiskursustele!
www.sebak.ee

TALLINNAS tel 52 02 221 sebak@sebak.ee
TARTUS tel 53 337 494 info@sukeldumiskeskus.ee

LOOMANI
INNOVAATILINE
RAAMATUPIDAMINE
Tel 6 119 140 GSM 50 58 409 www.loomani.ee

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine
Firma kätte 24h jooksul! Suur nimevalik!
www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

Valmisfirma (OÜ, AS) kätte 1 päevaga!
Äriühingud alates 5900 kr
Tõnismägi 3a
Tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

RentMan Rent
TÖÖJÕURENT
Tel 58 194 501, info@rentmanrent.ee
www.rentmanrent.ee

Kuidas suurendada firmade ekspordipotentsiaali?
16. märts 2007, Reval Hotel Olümpia

Viimast päeva soodushind 2792 krooni

- kas turundus- ja müügitaktikad sõltuvad firma toodetest või sihturu spetsiifisusest?
- mida teha ja mida mitte, arvestades kultuuride erinevusi?
- internet - aken maailma. Kas ka uks turule?
- kuidas olla edukas USA turul?
- millised on Ida- ja Lääne-Euroopa turgude erinevused müügistrateegia mõjutajatena?
- miks peaksid tarbijad välisurgudel minu kaupa või teenust tahtma?

Ameerika Kaubanduskoda Eestis president **Craig Rawlings**
OÜ Krimelte turundus- ja müügidirektor **Tiit Arro**
ASI Regio infosüsteemide osakonna juhataja **Toomas Talts**
ASI Balteco turundusdirektor **Merje Sein**
Audese kõlarite looja **Alfred Vassilkov**
IT Kolledži õppejõud **Linnar Viik**

Seminari täpne päevakava
www.aripaev.ee/seminar

Seminari hind kuni 09.03.2007 registreerumisel 2792 krooni (km-ga 3294,50 krooni). Hiljem registreerujatele 3490 krooni (km-ga 4118,20 krooni). Mitme osaleja registreerumisel ühest maksjaettevõttest kehtib soodustus 10%.

Info telefonil 667 0237.

Reval Hotel Olümpia

Äripäev

järgmisel nädalal

Esmaspäev

**Kinnisvara
Koolitus
Tööstus**

Teisipäev

**Transport
Turundus
Auto eri**

Kolmapäev

**Ehitus
Konverentsiturismi
eri**

Neljapäev

**Tehnika
Töökuulutused**

Reede

**Auto
Tervis
Noored
Puhkepäev**

Konkurents sunnib koolipinki

Kahe aasta eest 200 000 kr

Äp

Väinu Rozental
vainu.rozent@aripaev.ee

Et laiendada silmaringi, lüüa paremini läbi ettevõtluses ja saada strateegilisi juhtimiskogemusi, on ligi sada Eesti tippjuhti läbinud või osalevad praegu EBS Juhtimiskoolituse Keskuses kaheaastases õppeprogrammis.

Rahvusvaheline tippjuhtide koolitusprogramm EMBA on mõeldud inimestele, kellel on vähemalt kolmeaastane juhtimiskogemus ja üldjuhul kõrgharidus. Õppetöö toimub üks kord kuus kolm päeva järjest. Kaheaastane õpe, mis lõpeb lõputöö kaitsmisega, läheb ilma käibemaksuta maksma ligi 200 000 krooni. Tasu sees on õppevahendid, õppepäevadel tootlustamine ja ka näiteks lähetus ühenädalasele õppele mõnes välisülikoolis.

Kodutööd valmivad oma ettevõtte põhjal

“Paljud juhid on juhiks kasvanud olude sunnil ja neil jääb vajaka strateegilisest juhtimisest,” räägib EBS Juhtimiskoolituse Keskuse tegevdirektor Madis Sander. “Enamik kodutöid teevad õppurid oma ette-

► **Juhtoolist kooli:** Neeme Jõgi (OÜ Mikran Invest), Katrin Reinaste-Parve (Horizon Tselluloosi ja Paberi AS) ja Sven Rannaväli (Inorek&Grey) täiendavad ennast tippjuhtimises.

Foto: Arno Mikkor

võtte baasil, et omandatud kogemusi kohe ettevõttes rakendada.” Sander, kes enne juhtimiskoolituse keskuse etteotsa asumist oli Georg Otsa Muusikakooli direktor, õpib ise samuti EMBA programmis.

EMBA õppe *cum laude* lõpetanud ASi A. Le Coq juhataja Tarmo Noobi sõnul pani tippjuhtidele suunatud õpe enda tegemistele teise nurga alt mõtlema. Noobi kinnitusele on ta oma lõputöös uuritud tulemuskaardi arendusvariante ehk töötajate eesmärki-

de kontrolli- ja tagasisidesüsteemi otsapidi ettevõttes juba juurutanud.

Osa lõputööst on juba praktikasse rakendatud

ASi Eesti Raudtee veeremidirektor Oskar Kalmus ütles, et kuna viimasest tõsisest õpest – ta on lõpetanud kaugõppe teel Peterburi raudteetööstuse instituudi – oli möödunud 15 aastat, otsustas ta veel kord koolipinki asuda. “Tahtsin veel kord läbi teha distsiplineeriva õppe, enne kui aas-

taid liiga palju turjale tuleb,” lausub Kalmus. Kalmuse lõputöö käsitles võimalusi, kuidas kiirendada vagunite liikumist raudteel. “Lõputöö oli rakenduslik ja osa lahendusi on jõudnud praktikasse,” lisab Kalmus.

ASi Wõro Kommerts juhatuse liikme Kaido Kaare sõnul tuleb pidevalt juurde õppida. “Et muutuv maailmas paremini orienteeruda ja äris läbi lüüa,” põhjendab Kaare. “Igasugune enesetäiendamine ja silmaringi laiendamine tuleb

vaid kasuks.” Kaare loodab kevadel kaitsta lõputöö, mis käsitleb Wõro Kommerts strateegiaid, näiteks kuidas välisurgudel löögivõimeline olla.

Teehooldusfirma ASi SMR Teed juhatuse liige Hannes Hallik märgib, et EMBA programmis osalemise ajal on firma käive kasvanud 41 miljonilt 105 miljonile kroonile. “Raske on öelda, kui palju siin omandatud tarkusest kasu on olnud, kuid tegutsemisjulgest ja enesekindlust on õpingud andnud küll,” möönab Hallik.

Äp KES ON KES

Tuntud ärimehi õppurite hulgas

- **Neeme Jõgi**, OÜ Mikran Invest juhataja
- **Kaido Kaare**, ASi Wõro Kommerts juhatuse liige
- **Oskar Kalmus***, ASi Eesti Raudtee veeremidirektor
- **Janno Karu**, ASi Scania Eesti juhatuse esimees
- **Raul Kastan***, ASi Fakto juhatuse esimees
- **Rein Loik**, ASi Tallinna Lennujaam juhatuse esimees
- **Peeter Maspanaov***, Loomsete Jäätmete Käitlemise ASi juhatuse esimees
- **Tarmo Noop***, ASi A. Le Coq juhataja
- **Ain Noormägi**, ASi Metroser juhataja
- **Toomas Raud***, ASi Rain juhatuse esimees
- **Mart Relve**, ASi Olympic Entertainment Group juhatuse liige
- **Erik Sakkov***, ASi NT Marine juhatuse esimees
- **Neeme Takis***, Datatelekomunikatsiooni OÜ juhatuse esimees
- **Tamur Tsätko***, Eesti Riikliku Autoregistrikeskuse direktor
- **Tanel Tuuleveski***, ASi Holmen Mets juhataja
- **Veiko Tõnso**, ASi Sakala Saeveski tegevjuht
- **Raivo Vare***, ASi Eesti Raudtee endine arendusjuht
- **Jaano Vink**, ASi Eesti Ehitus peadirektor

* lõpetanud EMBA programmi

Allikas: EBS Juhtimiskoolituse Keskus

Raplamaa TOP,

parimad avalikustame ajalehes Äripäev 25.04. Andmed saata hiljemalt 19.03 tiina.salumaa@aripaev.ee, faks 667 0275, telefon 667 0380 Tiina Salumaa

Järvamaa TOP,

parimad avalikustame ajalehes Äripäev 26.04. Andmed saata hiljemalt 19.03 oilme.muru@aripaev.ee, faks 667 0275, telefon 667 0120 Ölme Muru

Jõgevamaa TOP,

parimad avalikustame ajalehes Äripäev 27.04. Andmed saata hiljemalt 19.03 hiie.koster@aripaev.ee, faks 667 0275, telefon 667 0382 Hiie Köster

1. ettevõtte nimi:
2. äriühingu juriidiline vorm:
3. äriregistri kood:
4. ettevõtte põhitegevusala ja selle osakaal käibest (%):
5. tegevusvaldkond:
6. tegevjuhi nimi:
7. tegevjuhi ametinimetus:
8. tegevjuhi isiklik e-posti aadress (märkus: ainult Äripäevale isiklikuks kasutamiseks, seda aadressi ei avalikustata):
9. asutamisaasta (kuupäev.kuu.aasta):
10. aadress, ka juriidiline aadress:
11. telefoninumber:
12. faksinumber:
13. ettevõtte e-posti aadress:
14. ettevõtte kodulehekülje aadress:
15. ettevõtte põhiomanikud (koos osalusprotsendiga):
16. tütarettevõtted:
17. millisesse kontserni kuulute:
18. kui kuulute kontserni (gruppi), kas soovite osaleda edetabelis eraldi?
19. töötajate arv 2005 aasta lõpus:
20. töötajate arv 2006. aasta lõpus:
21. 2005. aasta müügitulu kroonides:
22. 2006. aasta müügitulu kroonides:
23. 2007. aasta prognoositav müügitulu kroonides:
24. 2005. aasta kasum/kahjum enne makse kroonides:
25. 2006. aasta kasum/kahjum enne makse kroonides:
26. 2007. aasta prognoositav kasum/kahjum enne makse kroonides:
27. omakapital 2005. aasta lõpus kroonides:
28. omakapital 2006. aasta lõpus kroonides:

Eeltoodud andmete avaldamine on tasuta.

